

Inhoud

1 Politiek vragenuur en mededelingen college	2
1 Onderzoek (MKBA) schoonmaakwerk gemeente Groningen (collegebrief 22 oktober 2020)	20
Presentielijst wo. 2 dec. onderzoek Schoonmaak 16.30 uur Gemeente Groningen	20
1 Harmonisatie cliëntenraad Werk, Inkomen en Maatschappelijke Participatie (raadsvoorstel 12 november 2020) Presentielijst 2 dec. 17.40 uur gem. Gron. Harmonisatie cliëntenraad.....	48
1 Herijking kredieten Binnenstadsvisie Bestemming Binnenstad en Definitief Ontwerp Bussen over Oost (motie Diepenring voor alle Stadgers) (raadsvoorstel 4 november 2020)..	76
1 Evaluatie proef met deelscooters in Groningen (collegebrief 4 november 2020)	103

1 Politiek vragenuur en mededelingen college

Voorzitter: B.N. Benjamins (D66)

Aanwezig: de dames M. Wijnja (GroenLinks), K. de Wrede (Partij voor de Dieren), Y.P. Menger (100% Groningen) en de heren W.H. Koks (SP), T. Rustebiel (D66), J. Boter (VVD), J.P. Dijk (SP)

College: mevrouw I. Diks (GroenLinks) en de heren K.F. Schuiling (VVD), R. van der Schaaf (PvdA), P.E. Broeksma (GroenLinks), P.S. de Rook (D66)

Namens de griffie: J.S. Spier, P. Kommerij

00:00:33

Voorzitter: Het is half vier, welkom bij het politiek vragenuur van de gemeenteraad van Groningen van woensdag twee december 2020. Allereerst een aantal mededelingen vanuit het college. In ieder geval weet ik dat de wethouder financiën en cultuur een mededeling heeft. Gaat uw gang.

00:15:24

Wethouder De Rook: Het gaat over economische zaken.

00:15:26

Voorzitter: Daar was ik al bang voor.

00:15:27

Wethouder De Rook: Zul je altijd zien. En ik wil even ingaan op de berichten die voorsnog in de media zijn verschenen, maar wel accuraat lijken te zijn. Dat gaat over het het mogelijk sluiten van de fabriek van BAT Niemeyer in in Groningen. We begrijpen dat het interne besluitvormingsproces binnen de firma nog niet is afgerond, maar er waarschijnlijk wel allerlei berichten, dus intern is er al communicatie geweest. De seinen lijken nu te zijn dat het waarheid lijkt te worden dat de fabriek hier gaat sluiten. Dat is na een periode van vestiging van 185 jaar. Niemeyer is een begrip in de gemeente Groningen en ondanks alles wat u en het college ook vindt over de tabaksindustrie is dit wel een een begrip voor onze stad en niet in de laatste plaats ook een plek waar heel veel mensen nog steeds hun werk hebben en waar ook een flink aantal mensen van onze sociale werkvoorzieningen actief zijn, dus dat is ook de reden dat het college met nauwgezette belangstelling de ontwikkelingen volgt. We hebben ook contact met BAT Niemeyer daarover en we hebben in ieder geval aangeboden dat, mocht het besluit gaan vallen, dat zij inderdaad gaan sluiten, dat wij ons ook vanuit de gemeentekant inzetten om ervoor te zorgen dat de werknemers, die daarmee hun baan zouden verliezen, werk vinden elders, en dat wij er ook samen met Niemeyer voor zorgen dat de mensen van Idris die nu werken bij de fabriek, dat dit voor hen niet gaat leiden tot ontslag, maar dat we op een andere manier passend werk voor hen vinden. Dus wij zitten daarbovenop, we hebben daar nauw overleg over met Niemeyer om ervoor te zorgen dat als het inderdaad die kant op gaat, dat dat in ieder geval gaat met zo min mogelijk gevolgen voor de medewerkers die daar nu nog werken. Tot zover.

00:17:12

Voorzitter: Dank u wel, wethouder De Rook. Dan heb ik aangekondigd gekregen: mededelingen van wethouder van der Schaaf.

00:17:21

Wethouder Van der Schaaf: Ja, dank u, voorzitter, van mijn kant drie mededelingen. Als eerste een mededeling over het REOS-rapport. Ik weet niet of u nog weet waar het om gaat, maar een tijdje terug is daar veel discussie over geweest. Het gaat om 45 mensen met diverse achtergronden die op persoonlijke titel deze verhalen over de toekomst van Noord-Nederland met elkaar hebben gemaakt. Het onderzoek waar wij zelf als gemeente Groningen bij betrokken zijn geweest, samen met de provincie Groningen en de Rijksuniversiteit Groningen, is een onderzoek dat werd gefinancierd door Shell. Shell heeft de begeleiding door REOS voor dit hele traject gefinancierd, maar is verder niet inhoudelijk betrokken geweest. Destijds heeft het college u als antwoord op vragen beloofd dat op het moment dat die verhalen beschikbaar zijn, wij die met u zullen delen. Nu hebben de initiatiefnemers ervoor gekozen om dat niet te doen in de vorm van een rapport, maar aan de hand van een website waar de filmpjes en verhalen zijn terug te vinden en dat is de website www.aannoordnederland.nl. Dus er komt hier niet een onderzoeksrapport beschikbaar, maar het resultaat van deze exercitie is te vinden op die website. Er is destijds ook gezegd: die uitkomst, kunnen we daar dan ook wat mee als gemeente Groningen? We hopen natuurlijk van wel. De verhalen zijn net gepubliceerd, dus ik raad iedereen aan om daar eens naar te kijken. Dat zullen wij zelf als college ook doen, en wellicht kunnen deze verhalen ook als inspiratie dienen voor het traject naar de herijking van onze omgevingsvisie of andere belangwekkende documenten waar wij mee bezig zijn. Dan de tweede mededeling, heel kort. U heeft het ongetwijfeld al in de pers gezien, maar ik denk ik dat het toch goed is om te melden dat bij een onderzoek van Arcadis de gemeente Groningen tot gezondste stad van Nederland is uitgeroepen. Dat is breeduit in de pers naar voren gekomen, niet alleen in de lokale pers of regionale pers, maar ook landelijk en daar zijn we natuurlijk heel erg trots op. Het lijkt me ook goed, en ik zal daar ook voor zorgen, dat het rapport van Arcadis naar u als raad wordt toegezonden en ook de inspiratie daaruit kunnen we natuurlijk gebruiken bij toekomstige discussies, waaronder bijvoorbeeld, zoals ik net noemde, de Omgevingsvisie. Tot slot een mededeling met betrekking tot de herijking van een visie voor het Stadspark. Het is goed om u even mee te nemen, er is veel over te doen geweest de laatste tijd. Ik kan u vertellen dat die herijking volgens planning verloopt. Intussen is ook een eerste ruwe versie van die herijking van de visie voorgelegd aan de klankbordgroep. Op dit moment worden die reacties in dialoog met die klankbordgroep door een projectgroep verwerkt en dat zal leiden tot een conceptdocument dat ook weer met de klankbordgroep wordt besproken. Dat is het document waarop wij de verdere bredere inspraak in willen gaan, en daar hoort wat ons betreft ook een uitgebreid gesprek met u als raad bij, dus wij zullen dat concept herijking in januari denk ik, in januari-februari ter beschikking stellen, zoals afspraak. We kunnen het dan er u ook met u, raad, uitgebreid over hebben, zodat wensen en bedenkingen mee kunnen worden genomen in het inspraaktraject, en op basis daarvan zal het definitieve concept uiteraard ook ter besluitvorming aan u, raad, worden aangeboden. Ik denk dat het goed is dat we dit even met u delen. Ik wil u er wel op wijzen dat het natuurlijk een herijking betreft van de bestaande visie. Er is op dit moment een Stadsparkvisie uit 2006, De verborgen schat. Op die

punten waar bijstelling nodig is, zullen wij de visie dus aanpassen. En dan zal op basis daarvan worden beoordeeld, op die visie, of het bijvoorbeeld nog nodig is om het huidige vigerende bestemmingsplan aan te passen, dan wel dat er een aanvullend locatieprofiel van het Stadspark opgesteld zou moeten worden als het gaat om evenementen.

00:21:23

Voorzitter: U heeft een vraag daarover van de heer Koks.

00:21:26

De heer Koks: Nou speelt ook nog het spoor van het evenemententerrein en die herijking van die locatieprofielen. Kunt u mij schetsen hoe die drie sporen met elkaar samenhangen? Wanneer, in welke volgorde, wat komt?

00:21:42

Wethouder Van der Schaaf: Het locatieprofiel zou een resultaat kunnen zijn van die herijking van de Stadsparkvisie, dat we zeggen: nou, het zou verstandig zijn dat er ook een locatieprofiel wordt opgesteld voor het Stadspark. Dus dat begint dan eigenlijk, en daar is op dit moment nog geen actie op gaande. De uitwerking van het evenemententerrein loopt min of meer parallel. Er zal ook in dezelfde periode een verdere uitwerking van komen. Maar het is wel zo, dat we het hier hebben over de herijking van de totale Stadsparkvisie, dat gaat over het hele Stadspark, dus het raakt ook de Drafbaan. We hebben een besluit genomen over de Drafbaan. Daar zijn een aantal afspraken over gemaakt, dat zullen we verder uitwerken en dat speelt in dezelfde periode. Ik zal wel even ervoor zorgen dat als het gaat om precieze data, dat Goedland en de LTA dat even goed met de griffier afstemmen.

00:22:38

De heer Koks: De achtergrond van mijn vraag is natuurlijk dat wij het graag in samenhang met elkaar - andere mensen gebruiken het woord integraal - maar wij willen graag in samenhang met elkaar kunnen bespreken, zowel de Drafbaantoekomst als de totaalvisie van het Stadspark, dus ik hoop dat dat inderdaad mogelijk is.

00:22:57

Wethouder Van der Schaaf: Ja, dat is zeker mogelijk, maar het is wel zo - daar wijs ik u op - dat de wijze waarop wij het nu voorstellen, de inspraakversie, dat wij daar ook graag hier met u over willen spreken voordat wij hem definitief maken.

00:23:18

Voorzitter: Dan gaan wij naar de vragen, denk ik, want volgens mij hebben de andere collegeleden geen mededeling. Ik ga beginnen bij de SP, over de Paddepoelsterbrug eerst maar eens even.

00:23:32

De heer Koks: Eerst over de Paddepoelsterbrug, we doen het in drie stukjes?

00:23:34

Voorzitter: Het lijkt mij wel verstandig, ik heb net gevraagd of de beantwoording ook in één keer... we doen het wel in één keer.

00:23:43

De heer Koks: Die van D66 ook...

00:23:44

Voorzitter: Dan doen we eerst de SP en dan de vraag van D66.

00:23:48

De heer Koks: Helemaal goed. Op 26 november is er een bestuurlijk overleg geweest waarvan de wethouder de uitkomsten meldt in de dagmail van vorige week donderdag. Tegelijkertijd stuurt de minister aan de Tweede Kamer een lange brief over de stand van zaken van de projecten, die onder andere in en om Groningen plaatsvinden. Dit wekt de indruk dat de minister allang besloten heeft voordat dat bestuurlijk overleg heeft plaatsgevonden. Deelt het college onze indruk en hoe serieus wordt dan de opstelling van een groot deel van onze inwoners en de gemeenteraad genomen? En over de Paddepoelsterbrug. De brief van de minister meldt dat besloten is de nieuwe brug op 9,1 meter aan te leggen, dat de gemeente Groningen de brug aanlegt en dat het Rijk een bedrag van 8,6 miljoen beschikbaar stelt. In de eerste plaats: de gemeenteraad en de bewoners hebben zich uitgesproken tegen een hoge brug in verband met de voetgangers- en fietsersvriendelijkheid. Hoe gaat het college ervoor zorgen dat deze brug door fietsers en wandelaars gebruikt kan worden en wordt het conceptontwerp voor instemming voorgelegd aan de raad? In de tweede plaats: waarom gaat de gemeente de brug aanleggen, terwijl vorig jaar is besloten dat Rijkswaterstaat de bouwer wordt? Brengt deze switch risico's met zich mee voor de gemeente? In de derde plaats: waarop is het beschikbaar gestelde budget gebaseerd? Het wekt de indruk dat reeds een ontwerp voorhanden is, omdat het bedrag al op 9,6 miljoen bepaald is. In de vierde plaats: is een hoge brug inpasbaar zonder grote gevolgen voor de landelijke omgeving ter plekke en de natuurwaarde? En wanneer ligt die brug daar? Over de Gerrit Krolbrug: ook vermeldt de brief dat de voorkeursvariant, aangedragen door bewonersorganisaties, vooralsnog en in samenspraak met regionale bestuurders niet meegenomen wordt in de planuitwerking. Kunt u uitleggen wat het woord vooralsnog en samenspraak in dit verband concreet betekent? Heeft het college uiteindelijk ingestemd met de weigering de bewonersvariant mee te nemen in het onderzoek, zoals ook de gemeenteraad wenst? Ja, niet die weigering...

00:25:54

Voorzitter: Die is wel doorgekomen.

00:25:58

De heer Koks: Om misverstanden te voorkomen. En ten derde over de zuidelijke ringweg: de in ernst toenemende perikelen rond de zuidelijke ring, mogelijke tekorten van honderd miljoen en de gevolgen voor andere projecten, de gedeeltelijke staking van de aannemer en de jarenlange vertraging in de aanleg. ontbreken volledig in de brief van de minister. In de eerste plaats: is het u bekend wat hiervan de reden is? Op welke manier wordt de Kamer betrokken bij de zuidelijke ringwegstagnatie en met name de oplossing daarvan? En op de tweede plaats: in de raadsvergadering van 18 november meldde het college dat overleg tussen opdrachtgever en aannemer vlak daarna weer zou plaatsvinden, onder andere over de drukacties van de aannemer. Wat is de uitkomst over deze gedeeltelijke staking en over de financiële tekorten? En dan tot slot: op 7 december bespreekt de Kamer de rapportage van de minister. Op welke wijze gaat het college de grote bezwaren die onder de bewoners en de raad leven tegen de besluiten, overbrengen aan de Tweede Kamer? Dat waren mijn vragen.

00:27:07

Voorzitter: Dank u wel, heer Koks. Dan gaan wij naar de heer Rustebiel voor zijn vragen over de Paddepoelsterbrug en de Gerrit Krolbrug.

00:27:14

De heer Rustebiel: Ja, dank u wel, voorzitter, we hebben net begrepen dat de Paddepoelsterbrug gedekt gaat worden uit de 45 miljoen die wij sowieso al toegezegd hadden gekregen van de Rijksoverheid. Als dat zo is, zouden wij het college willen vragen hoe ze de afspraken in totaliteit beoordeelt, want wij zouden dan het gevoel hebben dat we een beetje een sigaar uit eigen doos hebben gekregen. En we zijn ook benieuwd welke concessies volgens het college Rijkswaterstaat heeft gedaan in die gesprekken en als die concessies er niet zijn geweest, dan zijn wij benieuwd waarom het college die afspraken mede heeft onderschreven. Dan heb ik, mede namens 100% Groningen, nog een meer algemene vraag over de betrokkenheid van de raad bij de BO MIRT. Daarover is vorig jaar door 100% Groningen een motie ingediend. Die is niet in stemming gebracht, omdat het college had toegezegd dat de raad betrokken zou worden bij het BO MIRT. We zouden een brief krijgen voor het BO MIRT, we zouden daarover kunnen spreken met elkaar, een planning rondom het BO MIRT krijgen en een terugkoppeling daarvan. We zijn benieuwd of het college voornemens is dit als alsnog te doen.

00:28:13

Voorzitter: Dank u wel heer Rustebiel. Ik zou de heer Koks willen vragen om zijn microfoon uit te zetten, en dan geef ik het woord aan de heer Broeksma.

00:28:21

Wethouder Broeksma: Dank u wel. Voorzitter, ik zal reageren op vragen van beide partijen. Ik heb ze hier uitgeschreven, zodat ik niet vergeet en misschien zeg ik soms twee keer hetzelfde, maar ik probeer dat zo veel mogelijk te ondervangen. Als het gaat om in algemene zin: op allerlei momenten voorafgaand aan het BO MIR vindt veelvuldig overleg plaats over tal van onderwerpen. Het gaat over een veelal onderwerpen, en ten aanzien van de bruggen hebben wij in aanloop naar dit bestuurlijk overleg, de opstelling van de bewoners en u, raad, herhaaldelijk uitgebreid onder de aandacht gebracht bij Rijkswaterstaat met meerdere brieven aan de minister. Dat proces is een onderdeel van de voorbereiding van BO MIR, wat uiteindelijk de formalisering is van de vele voorbereidende besluiten. Ik wil nogmaals aangeven – dat heb ik ook aangegeven in mijn mededeling van afgelopen vrijdag – dat wij u een brief sturen, u ontvangt een brief over die besluiten en die verwachten wij volgende week naar u te kunnen sturen. Over de Paddepoelsterbrug: de afspraak is dat de gemeente de brug gaat ontwerpen en realiseren, een belangrijke stap voorwaarts, omdat hiermee ook de terugkomst van de brug veilig is gesteld. En dat was nog niet zeker. Dat betekent dat ook u, raad, volledig zal worden betrokken bij de planvorming en in de positie komt om het ontwerp vast te stellen. Het is voor ons ook evident, gezien de gevoeligheden uit de afgelopen periode onder de bewoners, dat wij in een gezamenlijk proces met omwonenden, andere betrokkenen en u, raad, tot een gedragen ontwerp gaan komen. Het uitgangspunt met de gemaakte afspraken is nu ook helder. Het wordt een vaste brug voor fietsers en voetgangers met een minimale doorvaarthoogte van 9,1 meter en dan nog correcties voor bodemdaling en uniformiteit. En dit zijn de kaders waarbinnen wij kunnen gaan werken. Ondanks dat het onze inzet is geweest om een lage beweegbare brug terug te krijgen - dat

hebben we zowel in bestuurlijk overleg met Rijkswaterstaat alsook in twee brieven aan de minister bepleit - is tijdens de BO MIRT besloten dat de brug niet beweegbaar wordt en een hoge brug wordt op 9,1 meter. En wanneer het een lage beweegbare brug zou zijn geworden, dus vier, vijf en halve meter misschien, dan zou Rijkswaterstaat deze brugzelf gebouwd hebben. Nu besloten is tot een hoge vaste brug, bestaat deze noodzaak niet meer. Dan gaan wij hem zelf bouwen. Elk infrastructuurproject en aanleg van bruggen kent risico's. We hebben daar als gemeente al veel ervaring mee, ook met de aanleg van bruggen, we zullen die ook in dit project inzetten om de risico's te minimaliseren. Voor de Paddepoelsterbrug is door Rijkswaterstaat de afgelopen periode de MIRT-verkenning uitgevoerd. Deze rapportage is beschikbaar voor u op de projectenwebsite van de gemeente Groningen. U kent de link. Meerdere alternatieven zijn onderzocht op de mogelijkheden, effecten en kosten. Dit zijn nog geen ontwerpen, maar globale analyses van modellen. Het beschikbaar gestelde bedrag is gebaseerd op de geschatte kosten van het alternatief van een vaste, hoge brug met de toegang tot de brug via een talud, dus niet via trappen. Dus dat betekent ook dat fietsers daar eenvoudig over moeten kunnen. Het project moet nog starten, dat betekent dat er nog geen concrete beelden zijn bij de brug of de inpassing en het effect op natuurwaarde beschikbaar is. Ik heb al wel allerlei plaatjes toegezonden gekregen, u misschien ook, van van bruggen elders in Nederland of in het buitenland, andere mogelijke bruggen. We gaan daarnaar kijken. We zullen een proces inrichten waarin naast draagvlak ook de inpassing en de natuurwaarde veel aandacht krijgen. U weet, de Koningslaagte is daar in de buurt. In totaliteit schatten we nu voor planvorming, aanbesteding en realisatie - je moet plannen maken, vervolgens moet je dat aanbesteden en vervolgens moet het nog gerealiseerd worden - dat elk proces één tot twee jaar kan duren, dus in totaal iets van vier tot vijf jaar. We denken dat de brug dan in 2025 in gebruik genomen kan worden. Ik ben nog steeds bij de beantwoording van de SP-vragen, D66 heeft een net iets anders accent, dus ik ga nu even over naar de Gerrit Krol-brug. U noemt het woord, heer Koks, "vooralnog" in de brief, en dat hebben wij niet gevonden, wel het woord alsnog. Er staat: "besloten is de bewonersvariant van de Gerrit Krolbrug niet alsnog mee te nemen in de verdere uitwerking. Geen sprake dus van een voorbehoud, het besluit is genomen. Samenspraak wil zeggen dat er de afgelopen periode, zeker de afgelopen maanden, veelvuldig contact is geweest door Rijkswaterstaat met gemeente en provincie over de wens om de bewonersvariant mee te nemen. Uiteindelijk is het de minister die heeft aangegeven hier beslist niet in mee te willen gaan. We hebben daar in de aanloop naar het BO MIRT mede op uw verzoek meermaals sterk op aangedrongen en zijn daarom ook teleurgesteld in het genomen besluit. Ik kan me voorstellen dat u de formulering van het wat bijzonder vindt. Dit is de wijze waarop alle MIRT-besluiten worden geformuleerd. Onze teleurstelling blijft daarover. De zuidelijke ringweg tenslotte, wat de SP betreft: de minister is hoog-ambtelijk en ook bestuurlijk rechtstreeks geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de Aanpak Ring Zuid, ze is daar persoonlijk regelmatig van op de hoogte gesteld. Als het gaat over richting Tweede Kamer is het de minister die gaat over de inhoud van informatievoorziening aan de Tweede Kamer. Over de vaststellingsovereenkomst: u weet dat de gesprekken daarover nog lopen, daar kan ik er verder nog niets over zeggen. Zodra er duidelijkheid over is, kan ik u nader informeren. Ik heb hier eerder aangegeven dat de aannemer het recht heeft zelf de planning aan te passen zolang de mijlpalen binnen die planning maar gehaald worden. De aannemer heeft ons laten weten dat die mijlpalen geen

gevaar lopen. Tot slot heeft het het nog even over 7 december, aanstaande maandag. Het college is niet voornemens over deze besluiten over de brug nu nog contact te zoeken met de Tweede Kamer. Wij hebben in meerdere brieven in aanloop naar het BO MIRT op diverse manieren het standpunt van de gemeente nadrukkelijk naar voren gebracht. In de kamerbrief van de minister staat ook dat bekend is hoe de regio erover denkt. Er staat u, raad, vanzelfsprekend vrij om nog uw kanalen in te zetten om de Tweede Kamer te benaderen. Ook wil ik hierbij graag nog vermelden dat we uw motie Samen Sterk, aangenomen tijdens de raadsvergadering van 18 november jongstleden, onder de aandacht hebben gebracht bij de minister via gedeputeerde Gräper en dat zij de motie-oproep daarin, dat eventuele meerkosten van de Aanpak Ring Zuid niet ten koste mogen gaan van overige projecten in het RSP-programma, persoonlijk onder de aandacht heeft gebracht van minister. Zoals u weet worden komende maandag de uitkomsten van het BO MIRT met de Kamer besproken tijdens de commissie Infrastructuur en waterstaat. Daar kunnen vragen worden gesteld door Kamerleden aan de minister en moties worden ingediend. De verwachting voor Noord-Nederland - landsdeel Noord-Nederland, daar gaat het BO MIRT over - dat er vragen zullen komen over de Lelylaan, de Groningse bruggen, Ring Zuid, en als dat inderdaad zo is, hebben we voor de grote dossiers die wij als gemeenschap van groot belang vinden, aandacht weten te vestigen op wat er speelt en wat wij belangrijk vinden. Tot zover de SP.

00:35:28

Voorzitter: Dan kijk ik nog heel even naar de heer Koks, want die had nog een hand opgestoken daarnet.

00:35:36

De heer Koks: Dank voorzitter, voor de antwoorden. Maar nog even over dat budget. De gemeente wordt dus risicodragend voor de Paddepoelsterbrug voor een vastgesteld bedrag. Als er nog geen ontwerp voor die brug ligt, of alleen schetsmatig, hoe weet u dan dat die 8,6 miljoen voldoende is, temeer omdat wij met infrastructurele projecten nog wel eens vaker te maken krijgen met tekorten. En als wij risicodragend zijn voor de aanleg van die brug, dan lopen we het risico dat, bij overschrijding vanwege wat voor reden dan ook, de gemeentekas aangesproken moet worden. Hoe weet u dat die 8,6 miljoen voldoende is om een fatsoenlijke brug aan te leggen?

00:36:19

Voorzitter: Ja, dat weet ik dus niet. Die vraag leid ik even door naar de wethouder.

00:36:25

De heer Koks: Goed, o, dat valt me toch weer tegen, haha.

00:36:31

Wethouder Broeksma: Dank u wel, voorzitter. Die 7,1 miljoen als onderdeel van die 45 voor de drie bruggen komt niet zomaar uit de lucht vallen. Er zijn natuurlijk schattingen gemaakt, die liggen daaraan ten grondslag en die zijn ook bevestigd zijn in het onderzoek wat u op de website kunt vinden. Wat toegevoegd is aan het bedrag van die 45 miljoen is die 1,5 miljoen voor die tijdelijke brug, dus wij denken met die 8,6 miljoen een goede, een mooie brug te maken, die goed op die plek is. Het is uiteraard een randvoorwaarde voor het bouwen van

die brug. Dus 8,6 miljoen, anderhalf miljoen meer dan oorspronkelijk geschat, daar moet het voor te doen zijn. Wij denken dat dat ook kan.

00:37:07

Voorzitter: Graag nu het vervolg op de antwoorden van D66. Het aantal antwoorden impliceert natuurlijk dat we nog veel meer vragen kunnen stellen, maar dat lijkt mij op dit moment even niet handig in de tijd.

00:37:27

Wethouder Broeksma: Richting D66: allereerst zijn wij verheugd dat er een nieuwe brug komt. Dat was niet vanzelfsprekend, een belangrijke stap voorwaarts in een al lang lopende discussie. Tegelijkertijd constateren we ook dat het niet de beweegbare lage brug is of de halfhoge brug waarop wij zowel in het Groninger bruggenoverleg als bij het Rijk hebben aangedrongen. Aangezien het voor het Rijk tot voor kort ook een optie was om geen brug terug te leggen, denk ik dat we nu in ieder geval daarover tevreden kunnen zijn, hoewel het niet de brug is waarop we gehoopt hadden. Als het gaat over de bewonersvariant van de Gerrit Krolbrug, die niet wordt meegenomen in de planuitwerking, zijn wij zeer teleurgesteld. Ik heb dat aangegeven. We hebben tot op het laatste moment er alles aan gedaan om de bewoners variant wel opgenomen te krijgen. Dat is uiteindelijk niet gelukt. In het BO MIRT hebben we wel nadrukkelijk aangegeven dat wij de inpassing van de 5,7 - metervariant in de stedelijke omgeving, waar het om gaat, buitengewoon moeilijk vinden, en dat is nu ook nog steeds ons standpunt. Met Rijkswaterstaat en de provincie gaan we nu verder werken om te komen tot besluitvorming over de voorkeursvariant waarbij ook, uiteraard, de bewoners worden meegenomen. De voorkeursvariant wordt medio volgend jaar aan u voorgelegd ter vaststelling. Voor de goede orde: hierover besluit uiteindelijk ook de minister weer. In de brief die we u toegezegd hebben, gaan we hier dan uitgebreid op in. Zoals net aangegeven levert de minister van I&W de financiële bijdrage van maximaal 8,6 miljoen euro voor de herbouw van de Paddepoelsterbrug uit het budget van die 45 miljoen. Er resteert dus nog 37,9 miljoen voor de Gerrit Krolbrug en de Busbaanbrug, gebaseerd op kostencalculaties van het gekozen alternatief uit de MIRT-verkenning.

00:39:18

Voorzitter: Nog een vraag, de heer Rustebiel?

00:39:20

De heer Rustebiel: Ja, dan concludeer ik wel dat wij eigenlijk nu betaald worden door een bedrag wat wij twee jaar geleden al toegezegd hebben gekregen. Dus dat er wat de politieke druk betreft niet zo veel werk is geweest op het gebied van financiën. En wij zijn dan benieuwd of het college denkt dit het impact heeft bijvoorbeeld voor de Busbaanbrug.

00:39:41

Voorzitter: De wethouder.

00:39:43

Wethouder Broeksma: Toegevoegd is die anderhalf miljoen voor die tijdelijke brug. Het klopt dat die 45 miljoen voor drie bruggen was gereserveerd, in 2018 is dat besluit genomen, dus in die zin snap ik uw redenering, ik kan dat heel goed volgen. Die anderhalf miljoen is daar wel aan toegevoegd, 37,9 miljoen is voor de overige bruggen. De afspraak in 2018 was: mag dat tekort zijn, mag dat bedrag niet toereikend zijn, dan is het rijk aan zet om aanvullende

middelen te vinden. Dat is ook afgelopen donderdag bevestigd in het BO MIRT. Ja, het is spijtig om te horen, D66 en 100% Groningen, dat u zich onvoldoende betrokken voelt bij het BO MIRT. Begin dit jaar hebben we een expertmeeting georganiseerd met de raad over het MIRT-ter proces, en daarnaast is wat er uiteindelijk bij BO MIRT aan de orde komt, eigenlijk niet nieuw. Over de onderwerpen zelf, ik heb u een aantal genoemd, is nadrukkelijk met u gesproken. U heeft ook sturing gegeven met diverse moties: Voorkom appels met peren, Samen Sterk, RSP-projecten, et cetera. BO MIRT is in feite een culminatiepunt van dergelijke input en de agenda van het BO MIRT zelf wordt pas eigenlijk enkele dagen van tevoren definitief gemaakt, overigens samen met de andere partners uit het noorden - het gaat over het landsdeel Noord-Nederland - en een onderwerp zelf neemt daar eigenlijk niet meer dan enkele minuten, vijf of tien minuten, in beslag. Het is goed om te beseffen dat het MIRT met de landsdelen en provincies wordt besproken. Het is mooi dat wij daar als gemeente bij aan tafel zitten. Tot zover, voorzitter. Dank u wel.

00:41:25

Voorzitter: Dank u wel, wethouder Broeksma. Nog één vraag.

00:41:29

De heer Rustebiel: Ja, afsluitend, het klopt dat we losse discussies, die ook in het MIRT komen, vaak wel debatten hebben. Alleen wij zouden graag wat meer totaaloverzicht hebben, helemaal omdat wij volgend jaar ook met die Mobiliteitsvisie ook misschien die route op willen, dus het lijkt ons heel erg waardevol om daar wat meer in betrokken te worden. Dat is het.

00:41:44

Voorzitter: Dan gaan we eerst nog even naar de heer Koks en dan gaan we daarna door naar de volgende vraag.

00:41:55

De heer Koks: Waar wij wel benieuwd naar zijn, want dat is ook even de vraag, is waarom het zo is dat de minister in die MIRT-rapportage aan de Kamea met geen woord heeft gerept over de zuidelijke ringweg. Is u bekend wat daar de reden van is?

00:42:11

Voorzitter: De wethouder.

00:42:12

Wethouder Broeksma: Het was geen expliciet agendapunt, ik denk dat de reden is. Uw motie is dus persoonlijk bij de minister onder de aandacht gebracht.

00:42:23

De heer Koks: Maar de zuidelijke ringweg is toch ook een MIRT-project? O het is geen MIRT-project. Ik zie de andere wethouders nee schudden. Oké.

00:42:36

Voorzitter: Mevrouw De Wrede, nog een korte vraag dan.

00:42:39

Mevrouw De Wrede: Ja, een korte vraag. Ik hoor de wethouder zeggen dat het heel mooi is dat onze gemeente aan bod komt in het BO MIRT, waar het dan gaat over Noord-Nederland. Ik vind dat een heel bescheiden opstelling voor één van de grootste steden van Nederland,

die toch ook een brugfunctie vervult op het gebied van infrastructuur en energievoorziening. Kunt u toelichten waarom u zich zo bescheiden opstelt ten opzichte, of ook te midden van, de andere partners in het BO MIRT?

00:43:18

Wethouder Broeksma: We zitten daar gewoon aan tafel en het is volstrekt duidelijk dat de gemeente Groningen een zeer belangrijke speler is in Noord-Nederland. Dat is bij alle partners in Noord-Nederlands verband volkomen helder. Dus we zitten daar gewoon aan tafel en we praten daar volop mee.

00:43:35

Voorzitter: Dank u wel, dan gaan wij nu naar vragen van de SP en de VVD over de afvalrekening van Haren en het Noordelijk Belasting Kantoor. Eerst de heer Koks en dan de heer Boter?

00:43:50

De heer Koks: Wij hebben afgelopen zaterdag in de krant het bericht kunnen lezen dat mensen in Haren een verkeerde rekening voor hun afvalstoffenheffing hebben gekregen. De SP – en ik neem aan ook de VVD – is hiervan geschrokken, gezien de eerdere problemen bij het Noordelijk Belasting Kantoor en de zorgen over de afvalrekening bij de Harense bevolking in verband met het niet meer doorgaan van de Diftar. Daarom de volgende vraag aan het college: wat vindt het college van de te hoge rekeningen van het Noordelijk Belasting Kantoor, hoeven mensen de rekening niet te betalen zolang het juiste bedrag niet bekend is gemaakt door het Noordelijk Belasting Kantoor en wat gaat het college doen om te voorkomen dat niet weer verkeerde rekeningen voor gemeentelijke belastingen bij mensen terechtkomen?

00:44:33

Voorzitter: De heer Boter.

00:44:36

De heer Boter: Kleine aanvulling nog. De rekening betalen, maar het kan ook zijn dat mensen met automatische incasso betalen, en dat schijnt eind december te zijn, dus dat die ook niet geïncasseerd worden? En mogelijk iets van een brief in plaats van alleen het enkel op de site wat algemeen zetten, met een termijn waarop dat hersteld wordt, met een klein excuus. Het zou op zich wel mooi zijn als het NBK dit doet, want dat is niet de taak van de gemeente, want die heeft ook niet de rekeningen verstuurd.

00:44:59

Voorzitter: Wethouder De Rook.

00:45:01

Wethouder De Rook: Ja, voorzitter, de vragen van de raad in deze vind ik heel begrijpelijk, het is ook ontzettend vervelend dat dit op deze manier heeft plaatsgevonden. Het is natuurlijk altijd vervelend als er een fout wordt gemaakt in de belastingoplegging, maar als het dan gaat over en Haren en ook nog over de afvalstoffenheffing, dan is dat natuurlijk wel bijzonder pijnlijk. Dus die gevoelens daarover deelt het college ook, maar daar heeft op zichzelf niemand echt wat aan. Dus misschien is het even goed om wat te zeggen over wat er vervolgens allemaal gebeurd is. Op 28 november is dit inderdaad aan het licht gekomen, omdat mensen zelf aan de bel trokken. Toen heeft het NBK meteen in het weekend

geschakeld en gekeken: wat is hier nu aan de hand? In het weekend werd ook duidelijk wat er precies gebeurd is. U moet het zo zien dat de rekening voor de eerste drie maanden al in het systeem stond en dan is er daarnaast nog een rekening voor de negen maanden erna. En dat leidt dan in totaliteit tot een totaalrekening. Wat er gebeurd is, is dat die totaalrekening bij de eerste drie maanden is opgeteld plaats van alleen maar het tweede deel. Dus die mensen hebben voor de eerste drie maanden een dubbele aanslag gekregen. Dat is wat er gebeurd is, dus dat is eigenlijk vrij snel boven tafel gekomen. Het is ook helder geworden waar dat in het proces fout is gegaan, ik kom daar zo nog wel even op terug. Wat de NBK ook heeft gedaan, is een excuus, zoals de heer Wouter dat bedoelt een excuusbrief gemaakt, want op de site konden het even snel gebeuren. Voor mensen die nu al vragen hadden, kon dat even snel, mensen die al vragen hadden, konden dat alvast bekijken. Maar die brief is onderweg, waarschijnlijk landt die vandaag al bij mensen op de mat. Dus daar worden die excuses ook terecht in gemaakt. Er zijn eigenlijk drie opties. De eerste is: voor mensen die pas na 1 april 2019 in Haren zijn komen wonen, die hebben geen last van de eerste drie maanden, dus die kunnen gewoon de rekening betalen. De mensen die nog niet betaald hebben, die krijgen een nieuwe aanslag. Ze kunnen de oude gewoon negeren. En voor de mensen die al wel betaald hebben, zorgt het NBK dat zij het verschil krijgen teruggestort. Dat staat ook allemaal in die brief. Mensen hoeven niet deze raadsvergadering daarvoor na te kijken, dat is allemaal in die brief opgenomen. Dus daarmee is hopelijk de schade hersteld. Dan ga ik naar de vraag van de heer Koks. Wat gaat het nbk doen om ervoor te zorgen dat dit niet weer gebeurt? Daar zaten al een aantal controles op, in dit proces, en die waren kennelijk onvoldoende, dus die zijn na dit incident verder aangescherpt om ervoor te zorgen dat dit in de toekomst niet weer gaat gebeuren, zeker niet zeker niet voor de mensen in Haren, maar natuurlijk ook voor de totale belastingoplegging van het NBK. Op die manier willen wij verzekeren dat dit niet op dezelfde manier nog een keer gaat gebeuren.

00:47:55

Voorzitter: Dank, wethouder De Rook. Dan gooi ik nu de volgorde om en dan gaan we eerst naar de vragen van GroenLinks en de SP over ideeën hoe Oud en Nieuw wel te vieren.
Mevrouw Wijnja.

00:48:05

Mevrouw Wijnja: Dank u wel, voorzitter. Het is gebruikelijk om een inleiding te geven, maar ik doe vandaag een outro en ik zal zo ook even uitleggen waarom, dus ik begin gelijk met de vragen over Oud en Nieuw. Wat is de afgelopen weken gedaan door de gemeente om de jaarwisseling in Groningen voor te bereiden? We weten wat er allemaal niet mag, tenminste, ongeveer, maar is inmiddels ook duidelijk welke zaken wel mogelijk zijn tijdens de jaarwisseling? Wat zijn de plannen voor de komende weken, is er contact met wijk- en dorpsverenigingen, buurt- en jongerenwerkers om gezamenlijk te bekijken welke activiteiten op 31 december zelf en tijdens de jaarwisseling wel zouden mogen? Hoe wordt gecommuniceerd over wat wel en niet mag? Waar kunnen inwoners terecht die een idee hebben over wat ze bijvoorbeeld in hun eigen straat, wijk of dorp willen organiseren? In hoeverre is er ruimte om initiatieven, die binnen de corona-maatregelen mogen, te faciliteren? Is het mogelijk om wat meer ruimte te bieden in regels die normaal gesproken gelden, zoals geluidsoverlastregels? Is het mogelijk ruimhartig om te gaan met zaken als het verlenen van vergunningen als straten, buurten of dorpen ideeën hebben die binnen de

corona-maatregelen mogen? Denk bijvoorbeeld aan een draaiorgel of een dj laten spelen, zoals als idee ingebracht is door enkele inwoners. Is er financiële ruimte om iets te doen als een lasershow of iets met drones, zoals als idee ingebracht door - ik schreef enkele, maar het zijn er heel veel, die me dat idee kwamen. Zoals gezegd zijn zowel wij als GroenLinks als de SP alvast begonnen met mensen om ideeën te vragen. Dat is ook gebeurd en ik wil een aantal daarvan hier even noemen en ik zal ervoor zorgen dat het college het volledige overzicht krijgt. Ik noem er drie. Eén is: wijs tien verschillende plekken aan in de openbare ruimte, waar veel ruimte is, waar binnen de corona-maatregelen wel iets georganiseerd zou mogen worden. Op het moment dat er iets als een lasershow of een drone-show georganiseerd wordt, doe dat dan vooral in samenwerking met de evenementenbranche, rekening houdend met de maatregelen, en zou zo iets als een drive-in show geen idee zijn? Vraag via social media ouders om hun kinderen te vragen naar ideeën en kleinkinderen om hun grootouders dit te vragen en begin daar vandaag mee. Richt je niet alleen op jongeren, Oud en Nieuw is een feest voor iedereen. Publiceer binnengekomen ideeën tussentijds en wees niet bang om die vraag te stellen, want mensen zijn heel goed in staat om realistisch zaken aan te dragen. Laten we gaan zingen om 12 uur of laten we heel veel lawaai maken. Tot zover voorzitter.

00:50:44

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw Wijnia. Voor de beantwoording van deze vragen gaan we naar burgemeester Schuiling.

00:50:53

Burgemeester Schuiling: De laatste op dit moment Joop den Uyl citerend, in samenspraak met Wim Kan: ik moet zeggen, ik ben blij dat u deze vraag stelt. Dat was altijd de openingszin van Joop den Uyl om wat tijd te winnen, maar de vragen had ik van tevoren, dus ik kan gelijk van start gaan. Desalniettemin ben ik toch blij dat u deze vragen heeft gesteld. Wat is er de afgelopen weken gedaan om de jaarwisseling voor te bereiden? Normaal gesproken, en dat hebben ook dit jaar gedaan, wordt er vanaf september samen met alle veiligheidspartners begonnen met de voorbereiding op de jaarwisseling en zoals u weet zijn vorige week de fractieleden geïnformeerd over wat die voorbereiding inhoudt en het voornemen is op 16 december om dat nog eens te herhalen. Dat is eigenlijk de repressieve kant, tussen politie en het openbaar ministerie, enzovoort. Dat is één kant van het antwoord en aan de andere kant is het opbouw- en jongerenwerk, dat natuurlijk veel op straat is, al vroegtijdig in gesprek gegaan met buurtbewoners om hun ervaringen met Oud en Nieuw en hun wensen en hun vermogen om dat zelf veilig te organiseren, te inventariseren. Dus er wordt ook voortdurend gepeild wat de sfeer is onder 'de jongeren', voor zover je daarvan kunt spreken, welke initiatieven er mogelijkkerwijs zijn. Dus de oproep die aan het eind van de vragen werd gedaan om die ideeën ook naar voren te brengen, kan dus heel goed bij het opbouw- en en jongerenwerk WIJ terecht komen. Is het duidelijk welke dingen wel mogelijk zijn? Nou, daar gaan we binnenkort nog over communiceren. De exacte mogelijkheden worden ik denk in de loop van volgende week bepaald, want dan weten we ongeveer hoe het virus zich gedraagt en wat veilig is en wat niet veilig is. En de tijdelijke wet Covid, die gisteren in werking is getreden, is eigenlijk het kader waarbinnen we dan werken. Er is natuurlijk op zich heel veel wel mogelijk, heel veel kinderen onder de 18 en jongeren onder de 18 kunnen heel goed wel samenkomen, Wat ook heel goed kan, is dat je in kleine kring je

feestdagen doorbrengt, maar daar zullen we nog verder over gaan communiceren. Dan is de vraag: welke plannen zijn er nog voor de komende weken? Afgelopen vrijdag is namens het college een brief gestuurd aan de raad waarin het programma bekend is gemaakt voor de jeugd van vier tot en met zeventien jaar. WIJ Groningen is daarmee bezig. Dat is het programma op zijn Gronings. Daarover wordt natuurlijk ook gecommuniceerd en dat zijn allemaal initiatieven die passen binnen de corona-maatregelen. We actualiseren dat als er volgende week nog wat nieuwe informatie komt. Dat is het pakketje één. Dat is dus wat WIJ Groningen doet op basis van de gesprekken die de afgelopen weken hebben plaatsgevonden in de buurten – en men kan dat ook vinden op de website wij.Groningen.nl. Dat is pakket één. Pakket twee is dat er vanuit de gemeente een initiatief is ontstaan om gedichten te gaan projecteren op gebouwen. Dat is een heel divers iets. Dat kan gaan over de huidige situatie, maar ook over iets anders. Die gedichten worden opgehaald bij kinderen in de leeftijd van tien tot achttien jaar. Op dit moment vindt de selectie daarvan plaats, en het idee is om die gedichten te gaan vertonen op een aantal markante gebouwen in de stad of in de gemeente, op andere plekken, ook in wijken, tussen kerst en Oud en Nieuw, zoals gezegd, en het leek ons een prachtig initiatief omdat dit aansluit op de mogelijkheid voor kinderen om met hun ouders en familie wandelingen te maken. Dit kunnen we ook jaarlijks verder uitbreiden en van andere lichtshows voorzien. Uiteindelijk, wat mij betreft, gaat dat uitmonden in een grote lasershow in plaats van de vuurwerkshow op Oudejaarsnacht. Maar we moeten dit gewoon rustig opbouwen en het idee is dat we met dit initiatief klein beginnen en dan elk jaar een stapje erbij. Leuk voor de kinderen, mooie promotie voor de stad en dan doen we wat met licht en het kan mooi worden opgebouwd door een grote lasershow na verloop van tijd. Het derde initiatief, dat is vanmiddag in overleg met onder andere het Noorderpoort College besproken. Afgelopen maandag hadden wij overleg binnen het akkoord van Groningen, waar ik de oproep heb gedaan aan het Alfa-College en Noorderpoort om te kijken wat er nog mogelijk is voor de andere jongeren, de groep die we misschien niet zo makkelijk kunnen bereiken. Ik ben vandaag gebeld door Wim van der Pol, de directeur, en die heeft gezegd: we hebben best wat initiatieven, daar willen we graag over praten. Aan het eind van de middag ga ik dat ontvangen in de mail en dan zullen drie wethouders zich daarmee bemoeien om te kijken welk budget daar tegenaan moet worden gezet, wie het moet organiseren en dan gaan we proberen zo snel mogelijk, in de loop van deze maand, samen met Noorderpoort - dus eigenlijk de doelgroep waar we het over hebben - en Alfa misschien, een aantal initiatieven nemen om de kerst op een heel goede manier door te komen. Ik ben er zelf ook heel benieuwd naar, maar nogmaals, het is heet van de naald en in de beslotenheid van deze vergadering durf ik die mededeling best te doen. Dan: is er contact met wijk- en dorpsverenigingen en buurt- en jongerenwerkers? Het antwoord daarop is dus ja, en dat wordt ook door WIJ gedaan en daar gaan we de komende weken nog vorm aan geven. Over de communicatie heb ik zojuist al iets gezegd. We gaan al vertellen wat er kan op wij.Groningen.nl. Wat er verder uit het overleg met Noorderpoort en Alfa komt wordt natuurlijk ook gecommuniceerd en het hele verhaal van de gedichten voor jonge kinderen is nu al in wording, daar wordt nu al aan gewerkt en dat is dan zichtbaar vanaf kerst. Uw vraag waar de inwoners terechtkunnen met een idee: dat is dus eigenlijk het WIJ-team. Dat is het beste, maar verder kan men natuurlijk ook altijd mailen naar wethouders, men mag mij ook mailen en dan zorgen wij dat het op de goede plek terechtkomt. Elk initiatief is welkom en dat geldt dus ook voor de initiatieven die u zojuist

zelf heeft genoemd. Is het mogelijk om wat meer ruimte te bieden in regels die normaal gesproken gelden, zoals de geluidsoverlastregels? Nou, in gevallen die we tot nu toe hebben geconstateerd van geluidsoverlast, was ook sprake van groepsvorming. Het meest markante voorbeeld daarvan is wel dat er een misverstand is ontstaan rond silent disco. Silent disco is vooral heel erg silent, denkt men, voor de omgeving. En omdat men het dan zelf op de oren heeft, gaat iedereen mee schreeuwen, dicht op elkaar staan en vervolgens krijgen wij klachten over geluidsoverlast. Ja, zegt men, maar het was toch silent disco, en dat is ook zo, maar het pakt altijd iets anders uit. Dus er zijn paar boetes uitgedeeld vanwege silent disco. De werkelijkheid is toch altijd weer meer bizar dan je zou denken. Is er nog financiële ruimte om iets te doen voor een lasershow of iets met drones? De inzet van het college is natuurlijk om zo goed mogelijk en zo leuk mogelijk, ondanks beperkingen, Oud en Nieuw door te komen. Er is enige vrijval ontstaan omdat de centrale vuurwerkshow niet ontstaat. Die wordt dus voor een deel ingezet voor die gedichten die we op de gebouwen gaan projecteren en de kosten die daarvoor gemaakt worden. Het initiatief wat vanuit de ROC wordt geformuleerd vanmiddag vergt natuurlijk ook nog wat budget. Nou, we gaan er maar vanuit een positieve grondhouding naar kijken en gelukkig zit de wethouder financiën hier in het gehoor.

01:00:00

De heer Schuiling : Ik zie dat die niet vertrekt, maar vrolijk begint te kijken. Ik ga ervanuit dat hij volop bereid is in een positieve grondhouding - zoals we hem kennen - mee te denken naar een mooie jaarwisseling, voor zover dat kan.

01:00:19

Voorzitter : Dank, burgemeester. De heer Koks, nog een verhelderende vraag.

01:00:25

De heer Koks : U sprak in het begin van uw verhaal over het overzicht van die activiteiten die afgelopen vrijdag bij ons binnengekomen is. Ik moet zeggen dat ons dat activiteitenoverzicht tegenvalt. Het zijn een aantal centrale activiteiten en helemaal prima. Het zijn een aantal kortingen voor mensen die met weinig inkomen te maken hebben. Maar met name de activiteiten in buurten - en met name ook dan nog die buurten waarvan ik denk dat ze mogelijk risicobuurten - vind ik zeer summier. Daar staat nog regelmatig bij: "Programma moet nog worden uitgewerkt". Daarnaast zijn wij benaderd door een paar buurtorganisaties, buurthuizen en speeltuinen met de opmerking dat ze nog niks van de WIJ-teams gehoord hebben. Dat ze hun accommodatie wel beschikbaar willen stellen, maar dat er nog geen enkele wisselwerking is met die WIJ-teams. Wij maken ons zorgen over met name de kleinschalige activiteiten voor jongeren en voor kinderen. Ik zie er wel een aantal in terugkomen die op dit moment op de rol staan, maar dat vinden wij te beperkt.

01:01:36

Voorzitter : Dat neemt u mee, neem ik aan. Dan gaan wij naar mevrouw de Wrede met vragen over de fietstunnel in Haren. De Partij voor de Dieren.

01:01:45

Mevrouw de Wrede : Ja dank u wel, Voorzitter. Ongeveer een jaar geleden was er een feestje in Haren bij het station vanwege deze fietstunnel. Ik geloof dat men in het algemeen daar ook wel aardig enthousiast over is. Alleen nu hebben wij via de Facebookgroep

'Harense Toestanden' vernomen dat deze fietstunnel ook regelmatig door auto's wordt gebruikt. Onze vraag aan de wethouder: is dit signaal bij u of bij de politie bekend? Welke verkeersmaatregelen kunt u nemen en bent u ook van plan dit te gaan doen?

01:02:28

Voorzitter : Wethouder Broeksma.

01:02:30

De heer Broeksma : Dank u wel, Voorzitter. Een jaar geleden is de fietstunnel bij het station van Haren in gebruik genomen. De onderdoorgang fungeert als opgang naar het oostelijke treinperron en als nieuwe en veilig verbinding voor fietsers en voetgangers tussen het westelijk deel van Haren en het oostelijk deel Oosterhaven. De veiligheid van fietsers en voetgangers is hiermee er flink op vooruit gegaan omdat ze niet meer over de spoor kruising [onhoorbaar] hoeven. Ook de centrum scholen zijn hierdoor beter bereikbaar. Het gebruik van de onderdoorgang door ouders is niet toegestaan en bovendien gaat dat ten koste van de verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers. Dat is evident. De door u genoemde signalen zijn bij de gemeente bekend. Ook de politie heeft meldingen ontvangen, maar heeft - voor zover wij kunnen nagaan - tot nog toe geen daadwerkelijke overtredingen kunnen constateren. In de afgelopen periode hebben we naar aanleiding van de signalen de volgende maatregelen getroffen: de borden verplicht fietspad, verplicht bromfiets pad zijn geplaatst zodat deze beter zichtbaar zijn en nadrukkelijk laat zien dat het een fietspad betreft. Dus verboden voor auto's. Bij de oostelijke entree van de tunnel - de Oosterhavenkant - hebben we bovendien een fietslogo aangebracht zodat het voor automobilisten duidelijker is dat het hier een fietspad dan wel fietstunnel betreft en dus geen autoverbinding. Gelet op de voorrangssituatie aan de Oosterhavenkant - de recht doorgaande fietsers van en naar de tunnel hebben voorrang - is het namelijk enigszins voorstelbaar dat autogebruikers die niet bekend zijn met de situatie per ongeluk rechtdoor rijden in plaats van af te slaan naar de Walstroweg die daar loopt. Bij de Westeren trée van de tunnel, zien wij geen aanleiding tot een fietslogo omdat het ter plaatse voldoende duidelijk is dat de onderdoorgang geen autoverbinding is maar een fietsverbinding. Autogebruikers die onbekend zijn met de situatie en per ongeluk rechtdoor zouden rijden, hebben bovendien alle ruimte om hun fouten te corrigeren door weer naar het Stationsplein te rijden. Wat handhaving betreft, is de situatie besproken in het reguliere overleg met de politie en de boa's. Uiteraard zullen wij de situatie en het effect van bovenstaande maatregelen nauwgezet blijven volgen. Mocht er nog steeds sprake zijn van ongewenst auto gebruik, dan kunnen we eventueel overgaan tot ingrijpendere maatregelen, zoals het plaatsen van een paaltje is. Dus fysiek onmogelijk maken dat een auto daarin rijdt. Vanwege het aanrijd gevaar voor fietsers, gaan wij hier in de regel terughoudend mee om. We hebben ervoor gekozen om op deze locatie niet direct paaltjes te plaatsen. Tot nu toe is de inschatting geweest dat een paaltje meer gevaar oplevert voor de fietser dan een incidentele aanwezigheid van een auto in de tunnel. Mocht het ongewenst auto gebruik in de toekomst echter blijven aanhouden, dan nemen we deze oplossing alsnog in overweging.

01:05:04

Voorzitter : Dank u wel, wethouder Broeksma. Dan gaan wij naar de vragen van de SP over de tegemoetkoming van de gedupeerden in de toeslagenaffaire. De heer Dijk.

01:05:14

De heer Dijk : Ja dank u wel, Voorzitter. Vorig weekend werd ik gebeld door een advocaat van één van de gedupeerden van de toeslagenaffaire. Ik denk dat ik niemand hier hoeft uit te leggen in wat voor mangelmoes de gedupeerden van de toeslagenquête terecht zijn gekomen. Ik heb vorig jaar kerstpakketten gebracht naar mensen die de gedupeerden zelf hadden ingezameld bij anderen. Als je dan enkele verhalen hoort van mensen, zie je dat ze overdonderd en overlopen worden door een overheid die fout na fout begaat. Vorig weekend kreeg ik contact met die persoon. De toelagen van zevenhonderd vijftig euro die voorwaardenloos zou overgemaakt worden, was niet op de rekening overgemaakt. De advocaat gaf aan dat die nog bij de Groninger Kredietbank achtergehouden werd tot op het moment dat daar toestemming voor gegeven was. Dat moment was op zesentwintig november. Dus dat was vorige week donderdag. Het is nu twee december. U heeft volgens mij allemaal de artikelen in de krant kunnen lezen, ook met de reactie van mevrouw Diks daarop. Dank daarvoor en ook voor de snelle reactie. Want begrijp de SP niet verkeerd, wij begrijpen donders goed dat het geen gemakkelijke kwestie is. Wij snappen ook of wij weten en we gaan er ook vanuit dat dit College er alles aan doet om het zo goed mogelijk voor deze mensen op te lossen. Maar het is nu twee december en er rest mij nog één simpele vraag: heeft iedere gedupeerde van de toeslagenaffaire in Groningen - ongeacht of die bij de Kredietbank loopt of in de schuldhulpverlening of budgetbeheer zit, noem maar op, ik kan niet benadrukken dat er geen enkele voorwaarde meer mogelijk zou moeten zijn waardoor iemand nog die zevenhonderd vijftig euro niet op zijn rekening heeft, het is nu twee december - morgen die zevenhonderd vijftig euro op zijn of haar rekening om ervoor te zorgen dat er vier december nog cadeautjes kunnen worden gekocht voor Sinterklaas?

01:07:21

Voorzitter : Ik geef het woord aan wethouder Diks.

01:07:25

Mevrouw Diks : Ja dank u wel, Voorzitter. Dank voor het stellen van deze vraag. Wij vinden het ook fijn om namens het College aan te kunnen geven wat er hier nu precies aan de hand was. Hoe steekt dit verhaal nu in elkaar? Het is natuurlijk verschrikkelijk wat de mensen die in de toeslagenaffaire betrokken zijn - de heer Dijk gaf dat ook al aan - hebben meegemaakt en nog meemaken. De situatie waarin zij zitten is echt verschrikkelijk en dat zou je je ergste vijand niet toewensen eerlijk gezegd. Dat je zo door een dienst wordt gewrongen. Niemand van de gemeente Groningen is bezig om de uitbetaling van die zevenhonderd vijftig euro - die mensen als kerstbonus krijgen - achter te houden. Helemaal niet. De situatie is wel iets ingewikkelder dan die zo op het eerste gezicht lijkt. Dat snapt de heer Dijk ook. U stelt uw vraag ook heel nadrukkelijk: ik vind dat iedereen die in de schuldregeling of in budgetbeheer zit, zijn geld zou moeten kunnen krijgen. Ik kan u het antwoord geven dat iedereen die recht heeft op die zevenhonderd vijftig euro, dat geld krijgt. Punt. Je kunt altijd als cliënt zelf bepalen wat je ermee wil. In een aantal gevallen zal dat zo zijn dat een cliënt zegt: "Ik wil het niet hebben, want ik wil het gebruiken om een deel van de schuld af te lossen". Dat mag. Dat kan. Maar er is niemand, ik herhaal niemand, bij de gemeente Groningen bezig om mensen te dwingen met die zevenhonderd vijftig euro een schuld af te betalen. Dat is er niet aan de hand. Ik heb gisteravond ook even contact gehad met Staatssecretaris Van Huffelen, want die was bezorgd. Wel heel bijzonder dat de belastingdienst daar heel bezorgd over was,

gezien de situatie waarin zij deze cliënten zelf hebben gebracht voor de helderheid, wat mij betreft. Maar goed, zij mag natuurlijk bezorgd zijn als ze dat wilt. Ik heb haar ook uitgelegd wat ik u hier ook aangeef: dat er niemand bezig is om dat geld weg te houden, maar dat de belastingdienst in de uitvoering geen rekening had gehouden met het feit het geld van iemand die in een schuldregeling zit, in alle gevallen via de GKB loopt, de Gemeentelijke Kredietbank. Dus het kan niet zo zijn dat als iemand in zo'n schuldregeling zit, er daarnaast een soort ander spoor van financiering gaat ontstaan. De belastingdienst had dat op die manier wel bedacht en de staatssecretaris dat blij toegezegd in de Kamer. Maar dat kan natuurlijk niet zomaar. Dat had tot gevolg dat de rechter-commissarissen, de rechtbanken, daar een besluit over moesten nemen of dat zo kon met dat geld. Dat besluit is maandag genomen. Er is dus niets dat ons in de weg staat om dat geld over te maken, behalve het feit dat de belastingdienst zich wel heel bezorgd maakt over het uitbetalen van dit geld door de Gemeentelijke Kredietbank maar het geld nog niet aan de gemeente Groningen had overgemaakt. Tot dusver gaat het in de gemeente Groningen om vijf mensen. Het is ook wel een beetje gewikkeld om - ik zou haast zeggen - NS1 te gebruiken in dit geval. Technisch ging het artikel over één mevrouw. We zijn het zeer met iedereen eens dat deze mensen zo snel mogelijk hun geld moeten krijgen en de belastingdienst niet snel genoeg ervan afkomt. We hebben gezegd: "We gaan dit voorschieten". Het geld is voorgeschoten. Ik geloof dat zelfs de belastingdienst ondertussen het heeft overgemaakt, maar dat doet er dan in dit geval even niet meer toe. Dus na vier uur kan deze cliënt het geld pinnen als ze dat wilt. Eén andere belangrijke opmerking zou ik erbij willen maken. Wij willen natuurlijk heel graag proactief mensen die in nood zijn - u gaf het al aan, deze gemeente is de hele dag bezig om mensen uit de schuld te houden - zoveel mogelijk het geld doen toekomen wat hen toekomt. Wij willen daar natuurlijk zo snel mogelijk actie op ondernemen. Er is geen bezwaar om zo snel mogelijk het geld aan mensen uit te gaan keren.

01:11:46

Voorzitter : De heer Dijk, heel kort dan.

01:11:50

De heer Dijk : Heel kort. Ja Voorzitter, dat klinkt goed. Zo hoort dat. Nogmaals: begrijp ons niet verkeerd. Hetzelfde geldt voor alle bewinders. Mijn Twitter ontploft bijna: "Nee, dat is niet zo". Er komen wel meldingen bij mijn partij binnen van mensen die al eerder in de bijstand zaten - een week of twee geleden - waarbij het onbekend was wat de Sociale Dienst ging doen met die zevenhonderd vijftig euro. Of dat mensen dan op hun bijstand gekort werden. Navraag bij de SP hulpdienst zorgde ervoor dat het heel snel opgelost werd. Mijn doel van dit debat en zo een discussie hierover is om ervoor te zorgen, net als u, dat het geld zo snel mogelijk wordt overgemaakt. Als dat gebeurt, is dat prima. Zodra er meldingen bij ons binnenkomen - of dat nu NS1 is of twee of drie of vier of vijf - dan zullen wij dat doen, specifiek en zeker in dit geval, als het om de toeslagenaffaire gaat. Hetzelfde doen we bij aardbevingen, omdat mensen zo in de mangel worden genomen. Als u dat wilt, dan geven we meldingen ook direct bij u door als u dat beter helpt of beter schikt. Dan zullen we dat vanaf nu op die manier doen en dan hopen we ervoor te kunnen zorgen dat die mensen zevenhonderd vijftig euro krijgen. En beantwoording doet me deugd.

01:12:59

Mevrouw Diks : Toch graag een reactie daarop: het hele probleem was natuurlijk, nogmaals,

dat wij niet weten wie het zijn. Het gaat om privacyregels. Dus het kan best zijn dat cliënten die getroffen zijn door die toeslagenaffaire zich bij u melden. Ik zou zeggen: "Doe dat of meld je meteen bij de gemeente". Wel net zo handig denk ik, want wij kunnen meteen voor u in actie komen. Maar nogmaals: op het moment dat mensen in een schuldenregeling zaten of zitten, kon je daar niet omheen. Dus als iemand zegt: "Ik wil direct het geld op mijn rekening gestort krijgen", zoals de belastingdienst in een aantal gevallen aan mensen heeft aanbevolen, dan kon dat ook niet. Dat was omdat de belastingdienst het nog niet goed genoeg had geregeld met de rechtbank. Dus in die zin hecht ik eraan om heel duidelijk te maken dat een deel van die zaken niet met de gemeente Groningen te maken had. Overigens, voor de helderheid, ik heb deze mevrouw even gebeld want ik was heel benieuwd hoe zij hierop reageerde en ook op hoe dit allemaal zo gelopen was. Ook met het stuk in de krant en dergelijke. Zij gaf aan dat ze heel tevreden was dat het nu uitbetaald was en dat ze zich gesteund voelde - ik hecht eraan dit hier toe te lichten - door de Kredietbank en dat het haar ook echt gaat om zo snel mogelijk dat extra geld te hebben om voor haar kinderen iets te kunnen doen. Dat is ook waar de gemeente Groningen ten volste mee bezig is. Maar het moet wel geregeld kunnen worden via de belastingdienst. In die zin hebben wij sneller gereageerd dan de belastingdienst het heeft uitgevoerd in onze richting.

01:14:43

Voorzitter : Dank u wel, wethouder Diks. Dat was meer tekst dan ik eigenlijk bedoelde toen ik zie: "Kort graag". Maar alsnog bedankt voor uw antwoord en uw vraag. Hartelijk dank voor uw aanwezigheid. Wij stoppen dit politieke vraaguur hier. Ik sluit de vergadering.

1 Onderzoek (MKBA) schoonmaakwerk gemeente Groningen
(collegebrief 22 oktober 2020)

Presentielijst wo. 2 dec. onderzoek Schoonmaak 16.30 uur

Gemeente Groningen

Voorzitter

- Niejenhuis, Rik van			
- Doesen, van Koosje			
- Sietsma, Hans	x		
- Bolle, René			
- Benjamins, Berndt			
- Koks, Wim			
- Moorlag, Tessa			
- Visser, Jan			
- Van der Weele, Els			
- Paulusma, Wieke			
- Sijbolts, Amrut			
- de Wrede, Kirsten			

GL

- Wijnja, Mirjam			
- Been, Jasper			
- Visser, Jan	x		
- Schoutens, Lieke			
- Sietsma, Hans			

POLITIEKE WOENSDAG VAN 2 DECEMBER 2020 15.30 UUR

- Hoorn, Jeffry van			
- Leemhuis, Benni			
- Folkerts, Femke			
- Nieuwenhuijsen, Nick			
- Glas, van der Martijn			
- Nieuwenhout, Ceciel			

PvdA

- Weele, Els van der			
- Laan, Maarten van der			
- Bushoff, Julian	x		
- Loopstra, Jan Pieter			
- Niejenhuis, Rik van			
- Boogaard, Krista van			
-			

D66

- Berndt, Benjamins			
- Venhuizen, Ido (commissielid)			
- Hilbers, Anne Marel (commissielid)			
- Paulusma, Wieke			
- Rustenbiel, Tom			
- Lo-A-Njoe, Jim			
- Doesen, van Koojsje	x		

SP

POLITIEKE WOENSDAG VAN 2 DECEMBER 2020 15.30 UUR

- Dijk, Jimmy	x		
- Greef, Bob de			
- Wobma, Lucy			
- Koks, Wim			
- Brandenburg, Daan			
-			

VVD

- Jacobs-Setz, Ietje			
- Hessels, Esther (commissielid)x	x		
- Akkerman, Elisabeth			
- Boter, Jasper			
- Pol, van der S. (commissielid)			
-			

ChristenUnie

- Heemstra, Edger (commissielid)			
- Rebergen, Peter	x		
- Brandsema, Gerben			
- Moorlag, Tessa			
-			

Partij voor de Dieren

- Zoelen, Terence van	x		
-----------------------	---	--	--

- Wrede, Kristen de			
- Pechler, Wesley			
-			

CDA

- Bolle, René			
- Ubbens, Herman Pieter			
- Haan, Jalt de (commissielid)	x		
- Van de Giessen, Laura			

100% Groningen

- Woldhuis, Marjet			
- Mellius, Detleff (commissielid)			
- Menger, Yaneth			
-			

Stadspartij

- Sijbolts, Amrut			
- Laan, Leendert van der (commissielid)			
- Stayen, Rene (commissielid)			
- Atema, Jochem (commissielid)	x		
- Wolters, Meinard (commissielid)			
-			

Student en Stad

- Deelen, Jikke van (commissielid)			
------------------------------------	--	--	--

POLITIEKE WOENSDAG VAN 2 DECEMBER 2020 15.30 UUR

- Duit, Marten	x		
- Schilder, Kevin (commissielid)			
- Bosch, Steven (commissielid)			
- Wolke, Wouter (commissielid)			
- Wolters, Meinard (commissielid)			
-			

PVV

- Blauw, Kelly (commissielid)			
- Kesteren, Ton van			
- Ram, Dennis (commissielid)			
- Kaercher, Sander (commissielid)	x		
-			

B&W

- Schuiling, Koen			
- Schaaf, Roeland van der			
- Rook, Paul de			
- Jongman, Inge			
- Chakor, Glimina	x		
- Diks, Isabelle			
- Broeksma, Philip			
- Bloemhoff, Carine	x		

Griffie

- Meijer, Wolbert			
- Bierman, Willeke			
- Weiland, Annemarieke	x		
- Mulder, Greet			
- Kommerij, Peter			

01:20:52

Voorzitter : Van harte welkom bij deze bijeenkomst van de raad over het schoonmaakwerk in de gemeente Groningen. Het onderzoek dat daar naar is gedaan. 100% Groningen heeft zich afgemeld en online doen mee de heer Visser en Atema. Die zie ik allebei in beeld. Ik hoor wat gekraak. Ik weet niet-

01:21:17

De heer Atema : Ja, dat was ik. Ik wist niet of u ging vragen of ik er was.

01:21:22

Voorzitter : Dan hebben we u gehoord, meneer Atema. Dan mag de microfoon nu weer uit. Dank u wel. Wij hebben het over een onderwerp waar in een eerder stadium al technische vragen over zijn beantwoord. Er zijn ook schriftelijk nog technische vragen beantwoord. Ik neem aan dat die ruim de gelegenheid gehad om uw technische vragen beantwoord te krijgen. Dan hebben we het nu nog meer over de meer politieke vragen die nu misschien nog over zijn. Over waarom het College tot de afweging is gekomen die zij voorstelt. Dus ik stel voor dat we - als die er zijn - die even inventariseren. Dat de wethouder die in eerste instantie beantwoordt en dat u daarna de gelegenheid krijgt om uw standpunten, meningen of voorlopige meningen desnoods over de Collegebrief met ons te delen en daarover met elkaar in gesprek te gaan. Zijn er nog van dat soort politieke vragen die gaan over de afweging die het College heeft gemaakt, zoals die in de brief staat? De heer Dijk heeft dat. De heer Bushoff. Wie nog meer? Mevrouw Hessels. Dat zijn er drie. Dan laten we het daarbij en gaan we daarna over tot de beantwoording van het College en tot uw standpunten. De heer Bushoff

01:22:54

De heer Bushoff : Ja Voorzitter, ik heb een aantal vragen, maar die vloeien voort uit ook een aantal opvattingen. Het is wat lastig als ik die in omgekeerde volgorde ga doen. Dus mijn vraag is of ik ook gelijk mag beginnen met een aantal opvattingen neerleggen en dan vervolgens de logische vragen die ik heb, stellen aan het College.

01:23:14

Voorzitter : Als u opvattingen heeft, dan hoort dat thuis in de tweede ronde. Het gaat nu om vragen die het formuleren van uw opvattingen nog in de weg staan. Dat u daarna nog een reactie van het College wilt op uw opvattingen, dat spreekt voor zich. Die ruimte zal er ook zijn.

01:23:30

De heer Bushoff : Maar ik heb ook vragen die voortvloeien uit mijn opvattingen. Die moeten wel in die volgorde. Dus ik vind het prima om vragen te stellen, maar dan ga ik zometeen ook nog vragen stellen aan het College.

01:23:44

Voorzitter : Gaat uw gang. Of stelt u nu iets anders voor?

01:23:47

De heer Bushoff : Wat ik zei: ik vind het prima om nu niet mijn vragen te stellen, maar dan ga ik zometeen mijn opvattingen naar voren brengen en vervolgens mijn vragen stellen. In die volgorde zal ik het wel moeten doen.

01:23:57

Voorzitter : Als u dat in die volgorde wilt doen, dan is dat aan u. Mevrouw Hessels.

01:24:04

Mevrouw Hessels: Ik was benieuwd bij dit onderwerp wat het college hiermee van plan is? Tenminste ik heb, volgens mij, geen Collegevoorstel of iets dergelijks gezien voor wat de voorkeur van het College is. Daar was ik wel benieuwd naar.

01:24:17

Voorzitter : Dat lijkt me een heldere vraag. De heer Dijk.

01:24:21

De heer Dijk : Ja Voorzitter, mijn vraag is is heel simpel: is het College verrast over de uitkomst van dit onderzoek en vindt zij het de twintigduizend euro waard die dit onderzoek heeft gekost?

01:24:36

Voorzitter : Twee vragen. De wethouder.

01:24:42

Mevrouw Chakor : Ja dank, Voorzitter. Mevrouw Hessels stelde de vraag: wat leggen we hier nu voor? Dit is een College bevoegdheid. We hebben - dat moet ik wel eventjes terugnemen - in ons coalitieakkoord aangegeven dat wij graag willen onderzoeken of en hoe wij de schoonmakers in dienst zouden kunnen nemen. Wetende dat het contract volgend jaar in november afloopt. Dus dat is de reden waarom het voorligt. We willen ook graag de input meenemen vanuit de raad. Dus dat ligt hier voor. Dan de vraag van de heer Dijk: is het College verrast? Als College wilden wij dit proces goed en zorgvuldig aanpakken. Dan kan je gaan kijken naar voorbeelden vanuit Amsterdam en de Rijksoverheid, wat er daar is gebeurd. Amsterdam heeft de keuze gemaakt om in het coalitieakkoord op te nemen: we gaan inbesteden. Dat is een verschil met het onderzoek wat wij hebben neergelegd. De organisatie wist ook - vanaf het moment dat de coalitie samengesteld was - dat er werk aan de winkel was. We zien ook dat het anderhalf jaar heeft geduurd voordat ze het daar hebben kunnen implementeren. U kunt de rekensom voor Groningen ook gaan maken. Wat dat betekent, wetende dat ons contract afloopt in november, zullen we wat moeten met een aanbesteding bijvoorbeeld. Dus we hebben een onderzoek gedaan. In eerste instantie hebben we een intern onderzoek gedaan, een interne verkenning. Daar kwam zo'n uitslag uit: dat het zolang duurt. Wij hebben gezegd: "Wij vinden het wel belangrijk om de positie van die schoonmakers te verbeteren. We gaan een extern onderzoek doen". Ook bij de raad

is er hier al jaren discussie over en volgens mij bent u ook één van de trekkers daarin. We hebben het extern laten uitvoeren en daar kwam ook weer hetzelfde uit. U heeft het gezien: het kost veel meer, achteenvijftig procent duurder. Gezien de huidige financiële situatie moeten we ook als College gaan kijken: hoe gaan we hiermee om? Wij hebben er niet voor gekozen om richting uw raad alleen maar het onderzoek neer te leggen. Door te zeggen: "We hebben een onderzoek gedaan, raad, en dit is de uitkomst van de MKBA". Ook die zachte waarde hebben we meegenomen. Hoe kunnen we - als we het doel voor ogen hebben - hetzelfde doel bereiken via een andere weg? Dat ligt nu hier voor: in het sociaal aanbesteden.

01:27:43

Voorzitter : Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Bushoff.

01:27:47

De heer Bushoff : Ja dank u wel, Voorzitter. Nu brand ik dan los. Voorzitter, de Partij van de Arbeid staat voor goed werk, zekerheid en een fatsoenlijk loon. Juist op die punten schiet het heel vaak te kort voor schoonmakers. Dat kan en moet anders. Het is dan ook al ontzettend goed en in zekere zin ook winst te noemen, dat we nu niet rücksichtslos gaan aanbesteden, maar dat we al spreken over hoe we de positie van schoonmakers kunnen verbeteren. Elke stap die een verbetering betekent voor de positie van schoonmakers kan op steun van de Partij van de Arbeid rekenen. Het liefst ziet de PvdA schoonmakers in vaste dienst van de gemeente. Dat is ook één van de redenen geweest dat wij natuurlijk een onderzoek hebben gedaan. Voorzitter, in de technische sessie heb ik al een paar kritische vraagtekens bij dat onderzoek gezet. Die blijven staan en zal ik nu niet herhalen. De heer Dijk wilt ze graag nog een keer horen, maar hij weet volgens mij donders goed welke kritische vraagtekens ik had. Die ga ik niet te halen. Wel wil ik nog een aantal wensen, overwegingen en vragen over het voetlicht brengen.

01:28:48

Voorzitter : De heer Van Zoelen heeft er een vraag over, geloof ik.

01:28:55

De heer van Zoelen : Dat was een beeldvormende sessie en volgens mij was die niet openbaar. Het lijkt me wel - voor de openbaarheid - dat het helder moet zijn wat voor aanmerkingen de heer Bushoff had op dat onderzoek. Ik zou het ook nog wel eens even graag herhaalt willen horen.

01:29:11

Voorzitter : De heer Bushoff.

01:29:12

De heer Bushoff : Zonder de hele technische sessie dan hier opnieuw te doen en verschrikkelijk uit de tijd te lopen en zometeen een boze blik van de Voorzitter te krijgen: ik vond dat er te weinig gekeken was naar de zachte waarden die bijvoorbeeld ook meespelen als je schoonmakers in vaste dienst van de gemeente neemt. Wat levert het bijvoorbeeld op bij de potjes van minder schuldhulpverlening? Wat doet het voor de schoonmakers hun inkomenspositie? Wat brengt het voor de schoonmakers op welzijnsgebied? Noem maar op. Ik vond dat daar te weinig aandacht voor was en dat dat beter becijferd had kunnen worden. En er waren een aantal dingen zoals met becijferen van productiviteitsverlies - zoals ze dat

noemden in het onderzoek - waarvan ik denk: dat is geen productiviteitsverlies. Dat was een werkdruk verlagende maatregel als schoonmakers in dienst komen van de overheid. Zo had ik een aantal kritiekpunten. Daar heb ik dan vragen over gesteld. Voor nu heb ik een aantal andere vragen, wensen en overwegingen die ik nog ter tafel wil brengen. De eerste daarvan gaat over die werkdrukverlaging en dag schoonmaak. Het lijkt erop dat dat mogelijk is om te regelen zowel via sociaal aanbesteden als via inbesteden. Wat de Partij van de Arbeid betreft, betekent dat dat we dat dan ook maar moeten gaan doen. Want als we dat regelen, is dat al een hele grote stap in de goede richting voor schoonmakers. Dat één. Twee: voor de wens van een verbetering van de arbeidsinkomenspositie voor schoonmakers, lijkt het dat je maar weinig middels aanbesteden kunt doen. "Klopt dat", vraag ik aan het College. Want de primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden zoals loon en vakantiedagen zijn dingen die je vooral of uitsluitend via bijvoorbeeld inbesteden kan regelen. Bij het in dienst nemen van schoonmakers, gaan zij netto ruim tweeduizend euro erop vooruit.

01:30:49

Voorzitter : De heer Dijk heeft daar een vraag over.

01:30:52

De heer Dijk : Is de heer Bushoff van de PvdA met de SP dat als je sociaal gaat aanbesteden met alle voorwaarden die u zelf doet en als het onderzoek daarover was gegaan, dat waarschijnlijk inbesteden misschien nog wel goedkoper zou kunnen zijn dan sociaal aanbesteden omdat je dan nog - buiten al die mooie sociale voorwaarden die u noemt - ook nog geld kwijt bent aan de winsten van de schoonmaakbedrijven?

01:31:12

De heer Bushoff : Ja Voorzitter, over dat laatste punt: in het onderzoek in de MKBA is ook de winstderving berekend voor de Rijksoverheid en de schoonmaakbedrijven. Dat is ook zo'n kritiekpunt waarvan ik zeg: "Dat gaat de gemeente geen flikker aan en dat had van mij er niet mee in gerekend hoeven te worden". Dat is één. Ten tweede: het punt over wat wij dan het liefste doen, daar kom ik zometeen nog op aan het einde van mijn woordvoering. Voorzitter, ik noemde het al: als je schoonmakers eventueel in vaste dienst zou nemen, zouden zij er wellicht tweeduizend euro op per jaar op vooruit kunnen gaan. Een derde wens - zoals ook omschreven in het coalitieakkoord - is een divers gemeentelijk personeelsbestand en de gemeente als model werkgever. Dit lijkt mogelijk te realiseren door het in dienst nemen van schoonmakers. Eveneens geven schoonmakers zelf ook aan trots te zijn om voor een gemeente te werken en in dienst te komen van een overheid. Uit tevredenheidsonderzoeken die zijn uitgevoerd, blijkt dat na inbesteden de rapportcijfers voor de werktevredenheid zijn gestegen van zes en half naar bijna een negen. Dat is misschien moeilijk in geld uit te drukken, maar wel degelijk van waarde voor de Partij van de Arbeid: hoe mensen hun werkplezier ervaren. Voorzitter-

01:32:21

Voorzitter : Ik moet u wel vragen om een beetje vaart te maken. We hebben maar drie minuten per partij natuurlijk.

01:32:27

De heer Bushoff : Ik ben bijna aan de afronding. Voorzitter, al met al zijn er verschillende manieren van sociaal aanbesteden tot inbesteden die zorgen voor een verbetering van de

positie van schoonmakers. Goed dat we in ieder geval één van beide gaan doen. Echter lijkt de grootste verbetering wellicht wel gerealiseerd te kunnen worden door het in dienst nemen van schoonmakers. Daarover dan heel kort nog even een aantal vragen. We hebben een onderzoek gedaan wat aangeeft hoeveel het kost en wat het oplevert. Het is nog niet helemaal duidelijk voor de Partij van de Arbeid, hoe het praktisch geregeld zou moeten worden als wij schoonmakers in dienst van de gemeente zouden nemen. Dus heel graag wil ik horen of er ook uitgezocht is wat dat praktisch betekent als we schoonmakers in dienst nemen. Wat moeten we daar eventueel voor voorbereiden? Hoeveel tijd kosten die voorbereidingen? Zijn er al voorbereidingen getroffen? Hoeveel tijd kost het überhaupt om schoonmakers in dienst te nemen en dat operationeel te krijgen? Kortom, op dit soort vragen zou de Partij van de Arbeid heel graag nog een antwoord willen van het College. Wat de Partij van de Arbeid betreft-

01:33:24

De heer Bushoff : De heer de Haan heeft daarover een vraag aan u.

01:33:28

De heer de Haan : Ja Voorzitter, dank u wel. Ik hoor de heer Bushoff van de Partij van de Arbeid nu toch weer praten over inbesteden en mijn vraag aan de heer Bushoff: waar gaat de heer Bushoff die acht komma twee miljoen aan meerkosten dan vandaan halen?

01:33:40

De heer Bushoff : Ja Voorzitter, ik rond even mijn laatste punt af en dan geef ik ook gelijk antwoord op deze vraag. Voorzitter, al met al zijn er dus verschillende wegen om de positie van schoonmakers te verbeteren. Dat kan deels via sociaal aanbesteden, maar zou ook misschien wel beter - of in ieder geval heel goed -geregeld kunnen worden via het in dienst nemen van schoonmakers. Daarover had ik nog een aantal vragen en ik wil graag een antwoord op die vragen. Onderaan de streep gaat het de Partij van de Arbeid erom dat de positie van die schoonmakers sterk verbeterd. Als antwoord op de vraag: waar ga je het geld vandaan halen? Eén: ook als je sociaal zou aanbesteden ben je extra geld kwijt waar we nog een dekking voor moeten vinden. Twee: de extra kosten die je voor inbesteden kwijt zou zijn. Ik denk dat dat te regelen valt als je kijkt naar het meerjarenbeeld. Dan is het een extra opgave voor de nieuwe begrotingsbesprekingen of misschien zelfs een extra opgave voor een nieuwe coalitie en een nieuw College, omdat het voor een groot deel over deze coalitieperiode heen getrokken wordt.

01:34:36

Voorzitter : De heer Dijk mompelt wat over de Oosterpoort, maar dat doet er hier niet toe.

01:34:49

De heer Bushoff : Hiermee was ik aan het einde van mijn betoog. De positie van de schoonmakers moet verbeterd worden en daar hebben we wel wat voor over.

01:34:55

Voorzitter : De heer Bushoff, het is nu wel mooi geweest. De heer Dijk.

01:34:58

De heer Dijk : Ja Voorzitter, dank u wel. Fijn dat dit onderzoek er ligt. Een strijd die schoonmakers al jarenlang voeren. Ik dacht: het ontzettend slechte onderzoek wat gedaan is en twintigduizend euro heeft gekost is weggegooid geld en had dat gestoken in de

arbeidsvoorwaarden voor de schoonmakers bij de gemeente. Dan was het beter uitgegeven. Ik had u kunnen vertellen dat het in dienst nemen van schoonmakers goed is voor schoonmakers. Ik had u kunnen vertellen dat het slecht was voor de winsten en de omzet van de schoonmaakbedrijven. En ik had u kunnen vertellen dat het duurder zou zijn voor de gemeente. Die conclusie is wat het onderzoek brengt. Gooi het in de prullenbak en nodig zulke mensen nooit meer uit om een onderzoek voor ons te doen. Het is verloren geld. Hetzelfde geldt voor de conclusie van het onderzoek naar marktwerking in de jeugdzorg wat nu gedaan wordt: totaal waardeloos. Je weet de conclusie al. Het is inderdaad duurder om schoonmakers in dienst te nemen. Dat klopt. Het gaat ten koste van de winsten van bedrijven en terecht. Dat is namelijk exact wat er moet gebeuren. Want Voorzitter, alle woordvoerders zijn hier uitgenodigd om vanmiddag om vier uur in gesprek te gaan met de schoonmakers van de gemeente Groningen. Die heb ik samen met mijn partijgenoten en de FNV hier proberen te krijgen. Ik werd vanmiddag - een half uur van tevoren - één voor één door de schoonmakers gebeld dat ze niet durven omdat ze bang zijn voor hun baan. Dus laat dat even inzinken. Het bedrijf Visschedijk bijvoorbeeld, schuwt het niet om mensen die voor hun werken, dwars te zitten als ze hun mond opentrekken. Zij vrezen voor hun baan om met jullie te praten. Dat is wat er aan de hand is. Dat is waarom het ontzettend goed is dat we ervoor moeten zorgen dat schoonmakers in dienst mogen komen. Tien jaar geleden begonnen zijn hun strijd met de leus: "Nooit meer onzichtbaar". Nu zijn ze wederom onzichtbaar. Voorzitter, zeventien maart stond iedereen te applaudisseren voor cruciale beroepen. Cruciale beroepen onze samenleving van mensen die doorgaan met met werken, die niet thuis kunnen werken, die een hoger risico lopen om corona besmet te raken. Deze organisatie, deze gemeente, moet ervoor zorgen dat de schoonmakers zo snel als mogelijk in dienst komen van de gemeente. Daarvoor moeten we niet schuwen om - zoals de heer Bushoff terecht zegt - te kijken in ons meerjarenprogramma, in het meerjarenbeeld. We moeten andere dingen laten zoals bijvoorbeeld een nieuwe Oosterpoort of noem maar op. Er zijn genoeg manieren om daar uit te komen. Voorzitter, ik heb die schoonmakers de afgelopen dagen gesproken. om daar om daar om dat uit te komen. Want, voorzitter, ik heb die schoonmakers afgelopen dagen gesproken. Ik ben bij het Harm Buitenplein binnengelopen. Ik werd vriendelijk binnengelaten en mocht helemaal naar achteren in de kantine bij de schoonmakers. Stuk voor stuk zeggen zij: "Ja, wij willen in dienst bij de gemeente komen. Ja, we willen meer zekerheid. Natuurlijk willen wij honderdvierentachtig euro per maand meer verdienen want - zoals de heer Bushoff terecht zegt - ik heb nog schulden te betalen. Ik kan mijn energierekeningen niet betalen. Ik kan mijn huur niet betalen. Ik wil meer uren komen te werken. Ik wil meer zekerheid over mijn werk". Het is potverdorie de meest logische zaak van de wereld dat wij de schoonmakers in dienst zouden nemen, sterker nog, als dat gaat ten koste gaat van beleidsmedewerkers die we moeten gaan aanbesteden, doe dat dan maar.

01:38:07

Voorzitter : Mevrouw Doesen heeft daarover een vraag, de heer Dijk.

01:38:09

Mevrouw van Doesen: Dank u wel, Voorzitter. Ik was even benieuwd: de heer Dijk had het over honderd vierentachtig euro per maand meer verdienen. Heb je dan alleen maar mensen gesproken die een zesendertig uur werkenverband hadden?

01:38:20

De heer Dijk : Wat een onwijs slechte technische suffe vraag. Nee, natuurlijk is dat op een voltijds dienstverband gekozen. Het zou ontzettend reëel zijn als we mensen meer uren zouden bieden. Een extra reden om die mensen vast in dienst te nemen. Want wat doen deze schoonmaakbobo's en klotebedrijven? Dat is precies wat het is. Het zijn echt serieus dikke uitmelkers. Echte foute lui. Ik zit nog in mijn woordvoering, dat scheelt. Foute lui, net zoals huisjesmelkers.

01:38:43

Voorzitter : De heer Dijk, uw tijd is enigszins op.

01:38:45

De heer Dijk : Intimideren en bedreigen. Daar moeten we zo snel mogelijk van af.

01:38:50

Voorzitter : U bent klaar met uw woordvoering? Uw tijd zit er wel op. Ik ga die ruimte niet meer geven. U krijgt nog tijd voor een afsluitende zin.

01:39:01

De heer Dijk : Voorzitter, ik heb net gezegd dat schoonmakers angst hadden om hierheen te komen omdat ze hun bedrijf vrezen. Ik ga voor de gemeenteraad - die eraan zit te komen - ervoor zorgen dat we een bijeenkomst organiseren met de schoonmakers van de gemeente Groningen waarin zij niet angstig hoeven te zijn om ontslagen te worden. Ik mag hopen dat een wethouder hier ook aan mee wil werken. Ik vind het echt te gênant voor woorden dat dit in deze gemeente plaatsvindt bij de schoonmakers die in dienst zijn of het werk uitvoeren van de gemeente Groningen zelf. Ik kan het niet vaak genoeg benadrukken hoe ontzettend pijnlijk deze situatie vandaag was.

01:39:35

Voorzitter : Uw uitnodiging is gehoord. Wie kan ik het woord geven? Niemand? Dan zijn we heel snel klaar. De heer de Haan.

01:39:44

De heer de Haan : Ja voorzitter, dank u wel. Voorzitter, verpleegkundigen, leraren, politieagenten, vuilnisophalers, boeren en schoonmakers. Het is een selectie van de lijst van beroepen die dit voorjaar als cruciaal of vitaal werden aangemerkt. Het zijn juist ook deze beroepen die in het algemeen niet hoog worden aangeschreven wanneer we kijken naar de beloning of naar maatschappelijke prestige. Als de coronacrisis ons echter iets heeft duidelijk gemaakt, dan is het dat deze werknemers een onmisbare en cruciale maatschappelijke betekenis hebben. Het is daarom ook goed dat wij vandaag, als Commissie, het hebben over de schoonmakers die dag in dag uit zorgen dat onze gemeentelijke gebouwen er weer netjes uitzien. Als we kunnen concluderen dat schoonmakers een cruciale maatschappelijke betekenis hebben, dan is het ook terecht dat we de vraag stellen of het misschien niet goed zijn dat zij ook meer geld zouden verdienen. Dit zouden we kunnen regelen door schoonmakers in gemeentelijke dienst te nemen. Het CDA vindt dat schoonmakers een goed salaris verdienen. Maar toch zijn wij - net als het College - geen voorstander van het inbesteden in vergelijking met het aanbesteden. Ik zal hier twee redenen voor geven. Ten eerste blijkt uit een recent onderzoek "De waarde van het Werk" - gedaan door onderzoeksinstituut AIAS-HSI - dat niet een goed salaris het

hoogste scoort. Maar dat het werken gaat om een werkinhoudelijk leuk werk. werken maar dat dat het werkenden vooral gaat om: een inhoudelijk leuk werk, prettig collega's, een werk waar ze trots op zijn en autonomie. Je zou denken dat dit vooral geldt voor mensen met een dik salaris, maar het waren in dit soort onderzoek juist mensen in de zorg en het onderwijs die deze waarde hoog in het vaandel hebben. Ten tweede is mijn fractie van mening dat we als gemeente het geld niet hebben om deze mensen in dienst te nemen. Het MKBA laat zien dat het inbesteden de komende tien jaar acht komma twee miljoen euro aan meerkosten met zich meebrengt. Wij zijn als gemeente niet in de financiële positie om deze keuze nu te maken.

01:41:38

Voorzitter : De heer Dijk.

01:41:42

De heer Dijk : Voorzitter, de heer de Haan heeft gelijk als die zegt dat het inbesteden van schoonmakers duurder is. Maar met diezelfde logica zou je kunnen zeggen: laten we geld besparen door managementfuncties in de gemeente Groningen aan te gaan besteden. Die mensen onzeker werk te bieden, minder loon, minder goede arbeidsvoorwaarden om ervoor te zorgen dat we zo geld vrijspelen om de schoonmakers een zekere en vaste baan te geven. Bent u dat met mij eens en wilt u die keuze met de SP maken: management aanbesteden en schoonmakers inbesteden en aannemen?

01:42:11

De heer de Haan : Ja Voorzitter, ik zie het voorstel van de heer Dijk graag tegemoet. Als er ook andere partijen vinden dat we dit als gemeente zouden moeten betalen, dan hoort mijn fractie graag waarvan ze dit dan zouden betalen en dan kijken we er serieus naar.

01:42:24

De heer Dijk : Ja Voorzitter, dan zal dat voorstel sowieso er komen. Maar mijn vraag is: volgens dezelfde logica die u nu hanteert door schoonmakers niet aan te nemen en niet in te besteden, zouden we ook kunnen zeggen: "We moeten al het management van de gemeente Groningen gaan aanbesteden en de markt op gooien". Dat is dezelfde logica: het is een stuk efficiënter, veel goedkoper en als gemeente Groningen hebben we dat geld ook niet om daaraan uit te geven.

01:42:46

De heer de Haan : Ja dank u wel, Voorzitter. Ik kijk naar de situatie zoals die nu is: het zou nu acht komma twee miljoen euro meer kosten. Het is dan, denk ik, vooral belangrijk om te kijken als gemeente: wat zouden we dan wel kunnen doen? Wat we dus wel kunnen doen is dat sociaal aanbesteden. Wat mijn fractie betreft kijken we daarmee juist ook naar een aantal punten die voor schoonmakers heel erg belangrijk zijn, namelijk het verlichten van werkdruk en het geven van extra waardering. Dus wat ons betreft kiest het College daarmee ook een goeie lijn: door te kiezen bij de aanbesteding voor extra schoonmaaktijd, door te kiezen voor zoveel mogelijk dag schoonmaak en door te kiezen voor sociaal opdrachtgeverschap. Dat zijn wat mijn fractie betreft hele goede keuzes. We kunnen dan wellicht niet zoveel doen aan het salaris, maar ik denk dat we daarmee wel een hele hoop terechte zorgen voor mensen in het werkveld kunnen verlichten. Wij geven steun aan de huidige lijn.

01:43:41

Voorzitter : Kunt u afronden?

01:43:42

De heer de Haan : Ja, dat was hem.

01:43:43

Voorzitter : De heer Duit.

01:43:45

De heer de Haan : Ja dank u wel, Voorzitter. Ons inziens is de vraag wat echt de oplossing voor dit probleem is? Is dat dat wij deze mensen als gemeente zelf in dienst nemen? of is dat een falende CAO in de schoonmaakbranche? Want als we met de acht ton die het ons jaarlijks kost aan een basisinkomen zouden gaan voorzien voor deze zesentwintig Fte's, levert dat voor deze personen uiteindelijk veel meer op dan de huidige uitkomsten. Wij zouden dan ook bijna opperen om met dit geld en dat van de basisbaan, een pilot basisinkomen in Groningen te gaan draaien. Of het in de cultuur te investeren of sport of er zijn vele andere voorzieningen te noemen die veel mensen ten goede komen, maar dat is een heel ander verhaal. Anderzijds - en dat is ons voornaamste punt - zouden we het verhaal ook om kunnen draaien. Als het een voorstel was geweest voor het privatiseren van schoonmakers die we in dienst hebben en daarmee acht ton zouden besparen en mensen opzadelen met meer werk voor minder geld, dan had waarschijnlijk niemand in deze raad daarmee ingestemd. Voorzitter, we schrikken dan ook van de woorden van de heer Dijk over de schoonmakers: dat deze niet met ons durven te praten uit angst voor hun baan. Dat maakt dat wij erg uitzien naar het voorstel van SP.

01:44:52

Voorzitter : Dank u wel. Wie volgt? De heer Van Zoelen.

01:45:02

De heer van Zoelen : Dank, Voorzitter. Zoals de Collegebrief het ook stelt, vinden wij schoonmaakwerk echt een volwaardig werk en zo belangrijk als een officemanager of wie dan ook die bij de gemeente werkt. Het één kan niet zonder. Als je op je kantoor komt is de prullenbak geleegd, de vloer is gestofzuigd en de tafels zijn schoongemaakt. Het is een essentieel werk wat volwaardig beloond en gewaard dient te worden. Dus onze voorkeur gaat ook uit naar inbesteden, zodat deze mensen een volwaardige baan hebben bij de gemeente. Ik deel de opvattingen over het onderzoek zoals de heer Dijk en de heer Bushoff hebben verteld. Het is een raar onderzoek: de kostenbatenanalyse waar verschillende bedragen naast elkaar zijn gezet. De BTW-derving door het Rijk, wat hebben wij daarmee te maken om dat als gemeente in de overweging mee te nemen? Net als de winstderving voor de schoonmaakbedrijven: waarom zou je dat meenemen? Dan is er een bedrag neergezet van één miljoen voor het geluk van de schoonmakers. Oké. Daarnaast kan je ook wel een bedrag neerzetten van twee miljoen voor het geluk dat dat met zich meebrengt omdat je aan goed werkgeverschap doet. Dat staat er dan weer niet in. Kortom: ik kan me met de heer Dijk wel aansluiten dat dit een flutonderzoek is en zonde van die twintig mille. Wij denken aan inbesteden, maar je weet niet wat het effect is. Je wilt de situatie van schoonmakers verbeteren. Er is een afweging van inbesteden of aanbesteden. Wat je dan zegt is: "We gaan de voorwaarden over de arbeidsomstandigheden van de schoonmakers

verbeteren. Markt, doe uw werk". Hoe kunt u dat met marktwerking zo goedkoop mogelijk oplossen via de eisen die wij in een aanbesteding stellen? Ik denk niet dat het zo werkt en je weet uiteindelijk ook niet wat het gaat kosten. Ik vraag me af of het aanbesteden daadwerkelijk zoveel goedkoper is dan het inbesteden. Dus wij hopen ten eerste dat het College gaat kiezen of heroverwegen, en serieus kijkt richting de optie inbesteden.

01:47:18

Voorzitter : Dank u wel. De heer Rebergen.

01:47:22

De heer Rebergen : Dank u wel, Voorzitter. In de beeldvormende sessie hebben wij ook al aangegeven dat wij niet per se voor inbesteden of sociaal aanbesteden zijn. We hebben een aantal vragen gesteld. Wat dat betreft is de beantwoording van de vragen - zoals die schriftelijk bij de agenda zijn bevoegd - bijna wat ik hier ook graag zou willen vertellen. We hebben een aantal punten aangereikt waaronder de positie van leders. Of zij niet meer gebouwen zouden kunnen schoonmaken. De beantwoording is mij duidelijk: het zet geen zoden aan de dijk en die mogelijkheid is minimaal om dat nu nog te doen. Dat is jammer dat het nu niet kan. Misschien kan daar voor de toekomst wel rekening mee worden gehouden, maar voor nu levert dat niks op. Een ander punt is de werkdrukvermindering. Dat zouden we mee kunnen nemen in de sociale aanbesteding. Er is ook een inschatting gemaakt wat de kosten daarvan zouden zijn. Dat kunnen wij goed volgen. Wat wij ook een belangrijke vinden is de dag schoonmaak. Dan gaat het ons niet zozeer dat die mensen overdag schoonmaken - dat is ook belangrijk want dan maken ze meer onderdeel uit van wat er in de gemeente gebeurt - maar het gaat veel meer over: hoe kun je dan de uren ook inzetten? Wat voor contract kun je iemand aanbieden? Dat zou, wat ons betreft, daar aangehangen moeten worden. Juist door het weinig aantal uren dat hen soms aangeboden wordt, komen ze - wat mij betreft - vaak in de financiële problemen. Het zijn vaak geen zesendertigurige werkweken die zij krijgen, maar veel minder. Daar zit volgens mij een groot knelpunt. Als we dat zouden kunnen oplossen door dag schoonmaak mee te nemen in de aanbesteding, is ons dat heel veel waard. We vinden het ook belangrijk om te kijken naar: hoe zou je mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een plek kunnen bieden? Daar wordt ook al heel veel in gedaan, ook binnen schoonmaakbedrijven. Een marktconsultatie zegt: ga eerst maar eens kijken of vijftien procent haalbaar is. Ik denk dat inderdaad een marktconsultatie moet uitwijzen wat een reëel percentage is.

01:49:32

Voorzitter : De heer Dijk.

01:49:34

De heer Dijk : Ja Voorzitter, ik ben echt een beetje in de verwarring. Ik heb afgelopen jaren naar de bijdrages van de ChristenUnie geluisterd: bij het voorjaarsdebat en begrotingsdebatten. Ik voelde de kritieke op het neoliberalisme en die markt moet eruit. Er wordt hier nu toch een marktverhaal gehouden: "We moeten de markt beter gaan onderzoeken. We moeten het uitzetten in de markt". Alle problemen die u nu noemt kunnen we echt morgen verhelpen als we de schoonmakers aannemen. Dan is de prikkel van concurrentie op arbeidsvoorwaarden, werkomstandigheden, lonen en noem maar, er volledig uitgehaald. Dan kunt u alles wat u net vindt willen en dan weet u ook dat het gebeurt. Dat weet u nu namelijk niet.

01:50:08

Voorzitter : Wat is uw vraag.

01:50:09

De heer Dijk : Mijn vraag is: waar komt nu in één keer dit ontzettend neoliberale verhaal van de ChristenUnie vandaan? Want u beleid het blijkbaar wel met woord, maar als er keuzes moeten worden genomen, kiest u voor de marktwerking. Of de ver markingg, de negatieve toon ervan.

01:50:23

De heer Rebergen : Ja Voorzitter, de vraag is helder. Ik was nog niet klaar met mijn woordvoering, dus ik denk dat ik daar ook op kom. Deze dingen kunnen we ook allemaal gaan organiseren als we een inbesteding gaan doen. Zoals ik zei: "We zijn niet per se voor of tegen een inbesteding". Maar we zullen wel een goede afweging moeten maken met de middelen die ons ter beschikking staan. Wat dat betreft vinden wij de lijn die het College kiest om nu te zeggen: "Laten we voorwaarden stellen aan de aanbesteding en juist op die marktwerking gaan sturen". Vanuit de gemeente, vinden wij dat voor nu een goede keuze. Tot zover.

01:50:57

De heer Dijk : Voorzitter.

01:50:58

Voorzitter : Nee. De tijd van de heer Rebergen zit er ruimschoots op.

01:51:01

De heer Dijk : Maar dan hebben we de afgelopen jaren gewoon slecht aanbesteed. Daar beschuldigt u nu het College van. Slecht een asociaal aanbesteed.

01:51:07

Voorzitter : Wie kan ik het woord geven? Mevrouw Van Doesen.

01:51:12

Mevrouw van Doesen: Ja dank u wel, Voorzitter. Het is goed dat we een onderzoek hebben laten doen naar deze kwestie. Dan zie je toch wel dat er heel verschillende wegen gemaakt kunnen worden. Zeker als het gaat - niet over het inkomen - over het welbevinden van medewerkers. Of ze bij ons in dienst zijn of er een sociale aanbesteding gedaan kan worden. Dat laatste vond ik wel een opmerkelijke uitkomst van dit onderzoek en ook van de beeldvormende sessie. Ik heb nog wel even een vraag en ik sluit me aan bij de vragen die door iedereen al gedaan zijn want daar komen mijn vragen ook mee overheen. Ik had nog één punt en dat gaat over de zichtbaarheid en het gezien worden van medewerkers. Ik was heel verbaasd dat er een apart budget was opgenomen van vijfduizend euro om medewerkers van het schoonmaakbedrijf dan een kerstpakket te geven en om ook wat aan verjaardagen en zo te doen. Ik dacht: dat doe je toch gewoon. Ik was echt verbaasd dat dat dus niet gebeurde. Dat vind ik juist heel belangrijke zaken. Dat je als afdeling of als organisatie deze mensen mee laat liften op alle leuke dingen die er zijn en ook de persoonlijke aandacht. Schoonmaak is een ontzettend belangrijke basisvoorziening voor medewerkers om met plezier hun kantoren en werkplek te bezetten. Dus dat is nog even mijn vraag. Voor de rest moet ik even afwachten wat de antwoorden op de vragen zijn. Het is een dilemma, ook voor ons.

01:52:55

De heer Dijk : Voorzitter.

01:52:55

Voorzitter : De heer Dijk.

01:52:57

De heer Dijk : De rest moet ik even afwachten wat de antwoord op de vragen zijn.

01:52:59

Voorzitter : Een dilemma, dat is politiek volgens mij in zijn basis: keuzes maken. Dat gaat soms over grote belangen en geld. In dit geval gaat het over de belangen van schoonmakers tegenover de winstmakende bedrijven die geen kerstpakket willen regelen voor hun personeel. Waar kiest D66 dan voor?

01:53:16

Mevrouw van Doesen: Over de kerstpakketten: of ze nu een kerstpakket van de werkgever krijgen of niet, ik vind dat de gemeente een kerstpakket zou moeten geven aan al die mensen die voor ons aan het werk zijn en een inzet plegen.

01:53:32

Voorzitter : Vervolgvrage.

01:53:33

De heer Dijk : Voorzitter, ik vind het mooi dat u dat vindt maar dat is niet wat de realiteit is. Een ander voorbeeldje: toen ik in de kartonfabriek werkte als uitzendkracht, kreeg ik van de kartonfabriek ook geen kerstpakket en al het personeel wel. Je wordt niet gezien als personeel. De schoonmakers van de gemeente Groningen werken in hetzelfde gebouw. Ik stond in hetzelfde gebouw. De facilitair medewerker loopt om hun heen te werken en zegt letterlijk: "Het zou ontzettend goed zijn als jullie in dienst komen van de gemeente. Dat is mij ook ooit overkomen. Ik heb nu een vaste baan en een goed salaris".

01:54:03

De heer Schuiling : Een medewerker die loopt om hun heen te werken en die zegt letterlijk het zo ontzettend goed zijn als jullie in dienst komen van de gemeente, want dat is mij ooit ook overkomen. Ik heb nu een vaste baan en een goed salaris. Waarom kiest D66 daar dan niet voor? Ook uw partij zegt: "De wereld is zo neoliberal, maar [onhoorbaar]-".

01:54:15

Voorzitter : Uw vraag is helder. De heer Dijk.

01:54:16

De heer Dijk : Waarom kiest u niet voor het aannemen van die schoonmakers?

01:54:19

Voorzitter : Meneer Dijk, u neemt elke gelegenheid te baat om een uitgebreid betoog te houden en ik ga daar nu een einde aan maken. Ja, daar moet ook een antwoord komen. Maar ik ben er wel een beetje mee klaar. Mevrouw Van Doesen.

01:54:27

Mevrouw van Doesen: Voorzitter, er leiden vele wegen naar Rome. Laat ik het daar maar bij houden.

01:54:30

Voorzitter : Mevrouw Hessels.

01:54:33

Mevrouw Hessels: Ja dank u wel, voorzitter.

01:54:35

Voorzitter : De heer Van Zoelen.

01:54:37

De heer van Zoelen : Mag ik nog één vraag stellen aan mevrouw Van Doesen?

01:54:40

Voorzitter : Maar haar tijd zit er wel op en dat komt door de heer Dijk.

01:54:43

De heer van Zoelen : Maar het is maar een hele korte vraag.

01:54:44

Voorzitter : Het is een beetje flauw dat ik het zo zeg, maar: "Een hele korte vraag".

01:54:48

De heer van Zoelen : Wat is uw algeheel oordeel over het onderzoek? Vond u dat een goed onderzoek?

01:54:54

Mevrouw van Doesen: Ja, wij vonden het een goed onderzoek en het bracht veel zaken aan het licht. Dus daar ben ik dan blij om.

01:54:59

Voorzitter : Mevrouw Hessels.

01:55:04

Mevrouw Hessels: Ja, herkansing. Dank aan het College voor de brief. Ook wij vonden het fijn dat er een onderzoek is waar op een rijtje wordt gezet wat de kosten en de baten zijn van het eventuele inbesteden van de schoonmaak. Volgens ons is het onderzoek klip en klaar dat de conclusie duidelijk is: de baten wegen niet op tegen de kosten. Onze voorkeur gaat daarom ook naar het weer aanbesteden van het schoonmaakwerk. Wel is het voor de VVD ook van belang dat mensen hun werk met plezier doen en zekerheid hebben. Daarom mijn vraag: kan er in de eisen misschien worden opgenomen dat de schoonmakers bij hun eigen werkgever zoveel mogelijk een vast contract hebben? Is dat een optie om daar iets mee te doen? Ik denk dat het voor de rest goed is om te kijken naar wat bedrijven verder doen aan goed werkgeverschap. Die mensen doen uiteindelijk wel belangrijk werk voor de gemeente. Natuurlijk moet dat goed betaald worden en moeten ze op een goede manier hun werk kunnen doen.

01:56:18

De heer Dijk : Voorzitter.

01:56:18

Voorzitter : De heer Dijk, alleen een vraag.

01:56:20

De heer Dijk : bedrijven verder aan aan goed werkgeverschap, want die mensen doen

uiteindelijk wel belangrijk werk voor de gemeente. Dus natuurlijk moet dat goed betaald worden en moeten die op een op een goede manier.

01:56:33

De heer Dijk : Ja. Wat is volgens de VVD dan goed betaald?

01:56:35

Mevrouw Hessels: Dat is natuurlijk lastig te zeggen. Er is een CAO, dus dat is in elk geval het minimum wat er betaald moet worden.

01:56:40

De heer Dijk : Weet u wat een schoonmaker per uur verdient? En vindt u dat goed betaald? Maar laten we het bij de eerste vraag beginnen om het kort te houden.

01:56:51

Mevrouw Hessels: Dat heb ik zo niet paraat.

01:56:55

Voorzitter : Dank u wel.

01:56:55

De heer Dijk : Voorzitter.

01:56:56

Voorzitter : Nee, meneer Dijk.

01:56:56

De heer Dijk : Hoe kunt u er dan een oordeel over vellen?

01:56:59

Voorzitter : Nee, meneer Dijk.

01:56:59

De heer Dijk : Een beetje verdieping in de mensen die het werk voor de gemeente doen, zou u echt sieren.

01:57:03

Voorzitter : De heer Dijk. Mevrouw Hessels.

01:57:06

Mevrouw Hessels: Ik ga ervanuit dat als er een CAO wordt vastgesteld, dat dat toch op zijn minst een bedrag moet zijn waar je goed van rond kunt komen. Maar natuurlijk is het altijd mooi als er boven de CAO wordt betaald. Tot zover.

01:57:22

Voorzitter : U rond hiermee af? Ja. Dank u wel. De heer Kaercher.

01:57:29

De heer Kaercher: Voorzitter, dank u wel. Ook voor de PVV is het welbevinden van de schoonmakers binnen onze organisatie erg belangrijk. Als we dan kijken naar sociaal aanbesteden of inbesteden, gaat onze voorkeur uit naar inbesteden. Dat is hoofdzakelijk omdat je bij sociaal aanbesteden niet alles kan wegzetten. Doorgroeimogelijkheden binnen de organisatie, kan je niet wegzetten binnen een sociale aanbesteding. Ook het salaris, de jaarlijkse verhoging die schoonmakers krijgen, maar ook het aantal vakantie-uren, kan je met

sociaal aanbesteden gewoon niet regelen. Alleen de werkdruk kun je daarmee verlagen. Zoals meneer Dijk en meneer Van Zoelen ook al hebben aangegeven, het sociaal aanbesteding kost natuurlijk ook weer extra geld. We weten niet hoeveel geld dat is en daarom gaat voor onze fractie de voorkeur uit naar de optie inbesteden. Dank u wel.

01:58:36

Voorzitter : Dank u wel. Ik zie de griffier wijzen, maar waar wijst u naar?

01:58:40

De griffier : Naar meneer Visser en meneer Atema.

01:58:41

Voorzitter : Ik zie de heer Visser hier ook beneden, maar de heer Atema was volgens mij nog iets eerder. Jan Visser is het daar niet mee eens. Jan Visser. De heer Visser heeft het woord.

01:58:56

De heer Visser : Dank u wel, Voorzitter. Er is al heel veel gezegd, dus ik probeer het kort houden. Een paar positieve dingen: in de eerste plaats vind ik het heel prettig dat het College ons zo openlijk meeneemt in een besluit dat moet worden genomen. positieve dingen. Dat is ook logisch. In het coalitieakkoord staat er ook: of en zo ja, hoe het schoonmaakwerk kan worden inbesteed. Dus ik ben blij dat dat wordt neergelegd. Het College zegt: "Er is een voorkeur uitgesproken, maar er is nog geen conclusie getrokken". Tweede positieve punt: ik vind dat de beweging die er in de stukken zit - of het nu gaat om het inbesteden of sociaal aanbesteden - positief is. Zowel de ene als de andere variant - het is al eerder gezegd - betekent verbetering van die positie. U heeft het met name over de vermindering van de werkdruk en betere ontwikkelingsmogelijkheden voor de medewerkers. Twee positieve punten in het sociaal aanbesteden. Even wat dat laatste betreft nog een vraag: waarom kunnen de ontwikkelingsmogelijkheden niet worden opgenomen in de eisen die-

02:00:01

De heer Visser: Het staat er nu als afwegingspunt of als een positief wegingspunt. Een andere overweging die bij mijn fractie een rol speelt, is of een verbetering in de positie van de schoonmaker tussen beide varianten opweegt tegen het verschil in kosten en de impact die inbesteden voor de organisatie met zich meebrengt. Even voor alle helderheid, over dat onderzoeksrapport van de MKBA. Ik volg velen die zeggen dat er wel van alles op één hoop wordt gegooid en ook het over tien jaar berekenen heeft allerlei nadelen. Wij kijken vooral concreet naar de structurele effecten voor de gemeentekas en bij inbesteden is dat zes a zeven ton. Dat hebben we intern berekend en het is zeven ton. In Amsterdam viel het echter wat mee, dus zes a zeven ton. Bij aanbesteden nu iets meer dan twee ton, dus dat verschil is een fors bedrag en dat hoort wel in de afwegingen thuis. Een ander belangrijk punt is een meer sociaal punt. Ik geloof dat de Partij van de Arbeid dat de zachte waarden noemde: grotere diversiteit in het personeelsbestand, ook wel loongebouw en terugdringen van externe inhuur. Punten die ook in het coalitieakkoord staan trouwens, maar dat zijn waarden die je niet zo eenvoudig kunt uitdrukken in euro's, maar meer te maken hebben met het soort werkgever, het soort overheid, dat je wilt zijn. Daarmee zijn we er echter niet. Naar aanleiding van de nadere vragen, heeft het college de sociale aanbestedingsvariant maximaal ingevuld, even los van mijn vraag daarnet en is ook duidelijk welk traject voor het

komend jaar moet worden bewandeld. Ik zie echter net als de Partij van de Arbeid de vraag graag beantwoord worden, welke impact dat inbesteden zal hebben. Ik wil die vraag heel concreet maken: als we voor één november 2021, volgend jaar, de inbesteding operationeel willen hebben welke stappen moeten er dan worden gezet? Wat betekent dat voor de belasting van de organisatie en wat betekent dat voor de schoonmakers zelf. Graag een reactie. Dank u wel.

02:01:59

Voorzitter: Ja, ik hoorde mompelen technische vragen, dat vind ik eigenlijk ook. De heer Dijk.

02:02:03

De heer Dijk: Voorzitter, ik heb een andere vraag aan de heer Visser en ik denk dat hij wel vermoedt dat ik deze ga stellen. U ziet ook dondersgoed dat er een meerderheid is in deze gemeenteraad voor het inbesteden van schoonmakers. U weet ook heel goed dat de Partij voor de Dieren, de SP en de Partij van de Arbeid aangevuld zouden moeten worden door GroenLinks, dus eigenlijk heeft u de sleutel in de hand. Dan zou ik u eigenlijk heel simpel op de man af willen vragen: gaat GroenLinks voor inbesteden, ja of nee?

02:02:32

De heer Visser: Dat is een hele goede vraag, maar volgens mij heb ik in mijn verhaal een aantal afwegingspunten meegenomen. Heel belangrijk is de grotere diversiteit van het personeelsbestand. Zij doen gewoon werk wat in de organisatie thuis hoort. We hebben overigens opleiding en training van medewerkers, wat ook thuis hoort in de organisatie, wel uitbesteed en dat zullen we ook uit blijven uitbesteden. Lijkt me logisch dat je dat op de markt koopt, maar ik vind dat bij schoonmakers wat minder voor de hand liggen. Ik wil echter wel precies weten wat de impact is van het hele verhaal. Het is niet een kwestie van zomaar doen. Er zijn best nogal wat consequenties en daar wil ik een betere inschatting van hebben voordat ik definitief afweeg. Spoileralert: ik ben er nu nog niet aan toe.

02:03:16

Voorzitter: De heer Dijk, een korte vraag nog.

02:03:18

De heer Dijk: Een korte vraag. U zei net terecht: het verschil gaat over vijf of zes ton. Ik wil dolgraag met u die vijf of zes ton zoeken, structureel voor alle jaren daarna. Wilt u dat dan met de Partij voor de Dieren en de Partij van de Arbeid oppakken, om ervoor te zorgen dat we in ieder geval daar geen discussie over krijgen in de nabije toekomst?

02:03:38

De heer Visser: Meneer Dijk heeft groot gelijk. Als er iets wordt uitgegeven, dan zal zowel de sociale aanbestedingsvariant als de inbestedings-variant extra geld kosten en dat is dan niet met ingang van 2021, maar met ingang van 2022, dus dat ligt verder op. Ja, daar zal een afweging in moeten plaatsvinden en dan sta ik open voor voorstellen in beide varianten.

02:04:02

Voorzitter: De heer Atema tot slot.

02:04:06

De heer Atema: Ja, het collega ziet af van inbesteding alleen vanwege de kosten, acht komma twee miljoen. De Stadspartij is het daarmee eens, omdat wij bang zijn dat die kosten

afgewenteld zullen worden op de burger. De conclusie van de MKBA-analyse is ook dat vanuit welvaartspectief de maatschappelijke baten van investering niet opwegen tegen de kosten daarvan. Wat dan wel? Je kunt de positie van de werknemer verbeteren, onder andere door een CAO. Dat is ook makkelijk uit te voeren. In algemene zin kun je zeggen dat als werknemers zich organiseren en een betere cao afsluiten dat dan meer mensen daar profijt van hebben dan een handjevol mensen die in dienst komen van de gemeente. Ten tweede: ook kun je via gunningscriteria goed werkgeverschap borgen. Dit is wat moeilijker, maar is denk ik wel uit te voeren. Het derde voorstel is het verhogen van SROI, sociaal return on investment, met 15 procent. Daar geloven wij niet in, want bij de begroting twee jaar geleden moest de gemeente al terug van een inspanningsverplichting van drie procent naar een resultaatsverplichting van vijf procent, omdat ze die SROI niet kon waarmaken. Wij denken dus dat hier 15 procent ook niet gaat lukken. Dan nog deels voorbehouden aan SW-bedrijven. Vijfentwintig procent wordt al uitgevoerd door Iederz, dus wij denken dat daar ook geen rek in zit. Tot zover, meneer de Voorzitter.

02:05:47

Voorzitter: Dank u wel, meneer Atema. Dan hebben we iedereen gehad, geloof ik, en dan is het woord aan de wethouder.

02:05:54

Mevrouw Chakor: Ja, dank, Voorzitter. Goed, ik zal starten en daarna zal mijn collega Bloemhoff het overnemen. Voorzitter, dank ook aan de raad dat ze aangeven wat zij vinden van de MKBA die we hebben laten uitvoeren. Partijen gaven het ook al aan: de realiteit waar wij mee te dealen hebben, is dat wij rekening moeten houden met de financiële situatie van de gemeente op dit moment. We hebben, zoals u ook aangaf, ook andere opgaven. De vraag is dan op het moment dat je de andere kant op zou willen, hoe ga je dat dan doen en waarvan? Daarom hebben wij ook gezocht naar andere mogelijkheden. Als we het doel voor ogen hebben dat wij de positie van de schoonmakers zouden willen verbeteren en willen waarderen: hoe zouden we dat kunnen doen middels aanbesteden? Hoe zit het dan met de eisen en wat zou je dan kunnen nemen als gunningscriteria. Daarom hebben wij in die verkenning ook de focus daarop gezet. Wat wij hier voorleggen is een dikke plus op de huidige aanbesteding, die natuurlijk uiteraard verantwoord gebeurt volgens de Code Verantwoord Marktgedrag. Dat zal de heer Dijk ook wel kennen en daar is eerder een motie voor ingediend in de raad om dat volgens die code en de richtlijnen te doen. Wij hebben naar de mogelijkheden van het raamwerk van het aanbesteden gekeken en dat leidt in dit geval ook tot extra kosten. Laten we daar even helder over zijn. Je hebt investeren en aanbesteden. De kale aanbesteding, zo noem ik het maar eventjes voor de vorm, is wat we nu op dit moment doen. Daar kiezen wij als college op dit moment niet voor, als de raad middelen hiervoor vrij zou willen maken. Wij zeggen: we willen juist die plus erop zetten, we willen juist die positie verbeteren en hoe zou dat nu er uit kunnen zien. We hebben na dat onderzoek ook die verkenning nog gedaan, dus ik kan u wel zeggen: we hebben eigenlijk tot in den treure steeds uitgevraagd wat kan, wat kunnen we nu meenemen? Net was er ook een vraag of je bijvoorbeeld ontwikkelingsmogelijkheden mee kunt nemen in de eisen? Ja, dat kan. We hebben nu gezegd, extra schoonmaak. Echter SROI, als u zegt, we willen toch minimale eisen voor de SROI en dat zetten wij op een bepaald percentage ... Ik roep maar wat hoor, pin mij niet vast op een percentage, zeg minimaal vijf procent, maar in de markt

met de gunningscriteria dagen wij uit om meer te leveren en dat zijn dan extra punten. Een partij die dus meer kan leveren krijgt gewoon extra punten en dat zou je bij alle punten kunnen doen.

02:08:50

Voorzitter: De heer Van Zoelen.

02:08:54

De heer Van Zoelen: Ja, dank. Ja, de wethouder doet het nu voorkomen alsof het onderzoek heel goed gedaan is en alles is afgewogen met de aanbesteding. Toen ik echter dat onderzoek onder ogen kreeg en een afweging moest maken tussen inbesteden en aanbesteden, bleek tijdens de beeldvormende sessie dat er een heleboel extra meerkosten die je bij het aanbesteden kwijt zou zijn helemaal niet in het overzicht stonden van dat onderzoek. Waarom is dat ons dan niet getoond in dat onderzoek?

02:09:22

Mevrouw Chakor: Ja, er is aangegeven dat bij de MKBA de zachte waarden zijn meegenomen, wat ze ook vanuit het onderzoeksbureau niet gewend zijn. Ze zijn uitgegaan van de huidige situatie van aanbesteden versus inbesteden en er zijn een aantal PM-posten inderdaad niet meegenomen. Dat klopt. Je kunt het echter ook achter de komma niet helemaal goed berekenen wat het betekent. We hebben inderdaad ook een marge gedaan, een gevoeligheidsanalyse. Die zegt acht ton en het zou zes ton kunnen zijn. Daarom hebben we dus ook gekeken naar steden die het al hebben gedaan, bijvoorbeeld Amsterdam. Zij hebben het in hun coalitieakkoord opgenomen. Zij gingen uit van een stijging, wat ik heb gehoord, van 27 procent en uiteindelijk is het zevenenzeventig procent geworden. Voor ons is die berekening 58 procent en ook daar zou het kunnen schommelen, maar we hebben het wel nog een keer getoetst. Dit zijn de cijfers, de MKBA, die voorliggen en dan zeggen sommigen dat ze het goed vinden en anderen zeggen, we vinden dat iets minder.

02:10:24

Voorzitter: De heer Dijk.

02:10:26

De heer Dijk: Kan de wethouder aangeven waar dat grote verschil in kosten vandaan komt? Hoe komt het dat het verschil in kosten tussen inbesteden en aanbesteden, ook al zou je sociaal aanbesteden, zo groot is?

02:10:42

Mevrouw Chakor: Ja, Voorzitter, ik kom zometeen richting het verhaal inbesteden en dan nemen we ook een aantal zaken mee, wat je dan op zou moeten takelen. Misschien komt het antwoord dan terug. Met betrekking tot de eisen hebben wij dus een aantal voorstellen hier voorgelegd voor welke mogelijkheden er zijn. We horen ook van u terug dat u daar in ieder geval in de basis positief over bent. Er zijn een aantal partijen die toch zeggen, we zouden meer willen en wat zou dat dan kunnen betekenen? Ja, dan kom ik inderdaad bij het proces van inbesteden. Volgens mij is dat net al gezegd dat is niet zo makkelijk. Het is ontzettend complex en zeker, ik begon er al mee toen u de vraag stelde, gaan we dat dan niet voor elkaar boksen voor november 2021. Laten we dat eventjes helder voor ogen hebben. Daarnaast hebben wij als college de focus ook helemaal niet gehad op inbesteden, gezien de duiding en de uitkomst van de MKBA die hier ligt. Ik vraag dus ook de raad: hoe

duidt u dan wat hier voorligt en wat is dan uw oplossing hoe we dat dan zouden kunnen gaan doen, mocht u een andere kant op willen? Dit is de kant die wij hier neer leggen en daar geeft u van aan dat is inderdaad de plus, maar vraagt u of het meer zou kunnen? Ja, dan moeten we dat inderdaad gaan uitzoeken. Er zijn een aantal aspecten die meespelen. Je hebt inderdaad het financiële aspect dat is er één. Je hebt de organisatie, er moet ontzettend veel opgetakeld worden. Je zit met de uitvoerbaarheid, hoe gaan we dat nu uitvoeren? Ook als de tijd die Amsterdam er voor heeft genomen meeneemt. Wij zouden nu beginnen. Zet 'm dan uit in de tijd. Hoeveel tijd heb je er voor nodig en wat moet je in gang zetten? Dan zit je met je HRM-vraagstuk, je huisvestingsvraagstuk en de schoonmakers daar hebben wij bewust nog niet het gesprek meegevoerd. Ook niet met het onderzoek, omdat we geen onrust willen gaan creëren. Op het moment dat je namelijk het gesprek aangaat, dan moet je wel weten dat je dat ook echt kan gaan doen. Dit is niet een kwestie van niet willen, maar het is een kwestie van de situatie waarin we zitten en dat we niet kunnen op dit moment. Ook de organisatie, de herindeling, die we hebben gehad noem ik nu toch even erbij en ook corona komt erbij. Dat zijn wel omstandigheden die onze organisatie ook hard raken. Dus je wil je dit doen, ik proef hier toch vragen over inbesteden dan zul je dit besluitvormingstraject goed en zorgvuldig moeten gaan aanpakken. Er zit een doorlooptijd en een voorbereiding -

02:13:22

Voorzitter: Ik hoor uw oproep aan de raad. U legt het weer bij de raad neer, dat lijkt me ook terecht. Ik weet niet hoeveel vragen mevrouw Bloemhoff nog wil beantwoorden, maar we zijn wel bijna door onze tijd heen.

02:13:33

Mevrouw Chakor: Je kunt het niet zomaar doen en ook voor de schoonmakers is belangrijk dat als je dit zou willen oppakken, dan moet je het gewoon goed en zorgvuldig doen. Ook voor de schoonmakers en ook om ze de zekerheid te bieden, want de SP gaf zelf ook al aan, dat vind ik verschrikkelijk om te horen dat mensen hier niet durven te komen spreken, omdat ze vrezen voor hun baan. Dat moet je niet willen, dus u vroeg net: zal een wethouder daar bij zijn? Ik geef ik hierbij aan: zeker zullen wij daar bij zijn. We zitten met de realiteit dat het huidige contract afloopt, dus rechtsom of linksom moeten wij in november ook echt wel een stap nemen richting een nieuwe leverancier. Als raad heeft u heeft de vraag over inbesteden. Dan zullen wij echt een aantal zaken moeten gaan uitzoeken zoals wat betekent dat dan en u daarin ook meenemen. Hoe we dat moeten gaan doen dat moeten we ook even uitzoeken, want in één keer komt u hier met een andere variant, dus u begrijpt dat het college hier even goed naar moet kijken.

02:14:37

De heer Visser: Voorzitter?

02:14:38

Voorzitter: Ik hoor een hoop mensen die het woord voeren, maar volgens mij meneer Atema of niet?

02:14:44

De heer Visser: Meneer Visser.

02:14:46

Voorzitter: Meneer Visser.

02:14:47

De heer Visser: Ja, ik hoor de wethouder zeggen dat een inbestedings-traject en de voorbereiding en de implementatie daarvan, hoe dan ook over één november 2021 heen zou gaan. Mijn vraag is: wat voor consequenties zou het voor de organisatie, dat was mijn vraag en die zou ik dan ook graag uitgezocht willen hebben: als we het voor één november 2021 wél operationeel willen hebben, wat moet er dán gebeuren en wat betekent dat voor de organisatie en de schoonmakers zelf? Kunt u dat ook uitzoeken?

02:15:21

Mevrouw Chakor: Ja, zeker. U heeft die vraag inderdaad neergelegd en ik denk dat we zorg moeten dragen dat u het antwoord daarop krijgt.

02:15:27

De heer Visser: Dank u.

02:15:30

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Bloemhoff. Oh, de heer Dijk nog.

02:15:32

De heer Bushoff: Ja, ik had nog een korte vraag.

02:15:35

Voorzitter: Oh, de heer Bushoff eerst.

02:15:37

De heer Bushoff: Het klopt dat sociaal aanbesteden absoluut een mooie plus is voor de schoonmakers en inderdaad misschien willen we wel meer en vandaar ook, als we meer willen, bijvoorbeeld inbesteden en schoonmakers in vaste dienst nemen. Wij hadden een aantal vragen gesteld en u geeft eigenlijk aan voor november 2021 is het eigenlijk niet meer rond te breien. Hoor ik echter in uw beantwoording dan dat u bij ons terugkomt met een aantal zaken die dan geregeld moeten worden of wat meer informatie over hoe we het wel zouden kunnen regelen, hoeveel tijd dat gaat kosten en dat soort zaken? Ik hoorde u namelijk nu nog niet zeggen, hoeveel tijd het gaat kosten en wat er dan geregeld moet worden alleen dat het lastig is om het voor november 2021 te regelen. Komt u dan dus nog terug met dat soort informatie?

02:16:21

Voorzitter: De heer Dijk heeft een aanvullende vraag.

02:16:22

De heer Dijk: Voorzitter, een vraag in het verlengde daarvan, want de wethouder somt allemaal dingen op die heel moeilijk zijn als je gaat inbesteden, zoals huisvesting en HRM. Dat moet toch bij de aanbesteding ook. Dan moet er een heel document worden opgesteld dan moeten we allemaal plussen en minnen en een heel aanbestedingsdocument. Dat is minimaal zo veel moeite als dit.

02:16:38

Mevrouw Chakor: Ik begin even met de heer Dijk. U vergelijkt hier wel appels met peren. Die aanbesteding daar hebben wij gewoon ervaring mee. We zetten de marktconsultatie uit

vanaf januari dan weten we ook hoe de partijen er inzetten en dan gaan we gewoon de afspraken maken over de gunningscriteria en dan heb je deze gewoon in november 22. Wat het kost? De bedragen die het zou kosten liggen nu voor, één punt één miljoen. Dat traject van aanbesteden is dus anders dan inbesteden. Ik bedoel dit is een nieuwe tak van sport. Dit is kennis die we ook in huis moeten halen om dit voor elkaar te boksen. Amsterdam wist vanaf het begin af aan dat ze dit wilden gaan doen en hadden nog anderhalf jaar nodig. Volgens mij bent u slim genoeg om die rekensom ook te maken en uw boerenverstand ook hier te gebruiken wat zou kunnen. De heer -

02:17:34

Voorzitter: De heer Bushoff vroeg of u dat gaat uitzoeken?

02:17:39

Mevrouw Chakor: Of wij dat gaan uitzoeken? Ja, wat ik zei: we hebben volgens mij wat neergelegd waarvan we ook kunnen zeggen dat is hartstikke mooie om die positie te verbeteren. De vraag ligt nu voor: inbesteden wat betekent dat? Wij gaan natuurlijk terug om te zorgen wat zijn de risico's, hoe zit het met rechtmatigheid et cetera? We zorgen dus dat u die informatie krijgt. Ik moet natuurlijk nog wel kijken wanneer u dat zou krijgen. Wat kan ik al voor 16 december u toe laten komen en wat daarna, dus dat zal ik gaan uitzoeken en u daar zo snel mogelijk over informeren. Hoe we dat gaan doen daar kom ik ook op terug.

02:18:14

Voorzitter: Mevrouw Bloemhof nog aanvullend.

02:18:16

Mevrouw Bloemhoff: Ja, Voorzitter, er waren een aantal vragen gesteld over de arbeidsmarktpositie van schoonmakers en die zal ik beantwoorden. Nog even helder dat we natuurlijk hebben getracht ... Je hebt een MKBA en dan kijk je welke dingen kunnen we eventueel ook in een aanbesteding meenemen om die plus te laten landen bij de medewerkers. De heer Dijk begon over dat tien jaar geleden nooit meer onzichtbaar, maar daarom is bijvoorbeeld ook iets als dag schoonmakers zo ontzettend belangrijk. Dat we schoonmakers groeten en dat ook schoonmakers een kerstpakket krijgen. Mevrouw Van Doesen, nee dat was dus niet gebruikelijk, want dat kregen ze van hun bedrijf. Ik bedoel, ze werken wel bij ons. Wij hadden een aanbesteding die was volgens de Code Verantwoord Marktgedrag, dat voldeed aan de afspraken met de bonden, maar je kunt er ook op een aantal punten een plus opzetten. De heer Dijk heeft nog iets gezegd over -

02:19:10

Voorzitter: Mevrouw Van Doesen.

02:19:11

Mevrouw Van Doesen: Ja, Voorzitter, even korthedshalve: kan ik vragen of we dit jaar al beginnen om deze dames, in meerderheid, ook een kerstpakket te geven?

02:19:21

Mevrouw Bloemhoff: Ik weet niet of de kerstpakketten al zijn ingekocht, maar wat mij betreft zouden we dat best kunnen doen. Er zijn ook een aantal medewerkers die überhaupt geen kerstpakket willen, dus we moeten even kijken hoe we dat georganiseerd krijgen binnen drie weken. Ik vind het echter wel een mooi gebaar, mevrouw Van Doesen, wat u aangeeft. De SP heeft wat over Harm Buitenplein gezegd. Ik vind toch van belang om te

melden dat een aantal medewerkers die op Harm Buitenplein werkzaam zijn, sterker nog de meerderheid, dat is een social return constructie via Visschedijk. Dat zijn medewerkers van Lederz, dus er zijn mensen op het Harm Buitenplein, die gewoon in dienst zijn van de gemeente. Ik weet niet welke medewerkers u heeft gesproken, maar als het medewerkers zijn die zich onveilig voelen en bij Lederz in dienst zijn, mevrouw Chakor heeft net aangeboden dat we er natuurlijk bij aanwezig willen zijn. Het zijn echter wel voor een deel ook mensen die gewoon bij ons in dienst zijn.

02:20:19

De heer Dijk: Voorzitter, even ter verduidelijking. Ik was zelf bij het Harm Buitenplein, partijgenoten van mij en mensen van de vakbond waren ook op andere locaties, bijvoorbeeld aan de Kreupelstraat, maar ook op andere locaties van de gemeentelijke panden om in gesprek gaan met de schoonmakers en er heerst gewoon angst.

02:20:39

Mevrouw Bloemhoff: Dat lijkt mij niet de bedoeling. Dat is natuurlijk een algemeen beeld wat je bij schoonmakers ziet en wat je niet wil bij de gemeente, dus dat lijkt ons absoluut niet de bedoeling. Lederz heb ik het over gehad. Er is een vraag gesteld door de ChristenUnie of Lederz niet in meer gebouwen werkzaam kan zijn? Ja, dat is zeker mogelijk met sociaal aanbesteden kun je dus het social return deel uitbreiden naar andere gebouwen, dus dat zou zeker een optie zijn. Dat willen we ook wel graag, maar ik maak wel de opmerking dat het bij een aanbesteding zo is dat, als een andere partij het overneemt, ze wel eerst het oude personeel gewoon over moeten nemen. Iedereen die anderhalf jaar in dienst is, wordt gewoon overgenomen. Daar geldt overgang van ondernemingen en dat zou je dan gefaseerd in moeten voeren, maar het is dus mogelijk om op meer plekken mensen van Lederz aan het werk te krijgen. De VVD had nog een vraag over of je ook eisen kunt stellen om mensen zoveel mogelijk een vast contract te geven? Dat kun je in de gunningscriteria uitvragen. Niet als minimumeis, maar je kunt wel vragen in de marktconsultatie hoe daarmee wordt omgegaan. Ik denk Voorzitter, gelet op de tijd, dat ik hierbij de vragen over arbeidsvoorwaarden en dergelijke beantwoord heb.

02:21:49

Voorzitter: De heer Dijk nog.

02:21:51

De heer Dijk: Ja, Voorzitter. In aanvulling over het overnemen van het personeel. U heeft inderdaad gelijk, op het Harm Buitenplein spraken wij inderdaad een aanzienlijk deel mensen die inderdaad bij Lederz werken, maar ook mensen die in een soort re-integratietraject via het UWV een half jaar aan het werk zijn. Volgens mij heet het een p-ploeg of p-poule of zoiets en dat was ook een aanzienlijk deel. Eigenlijk was dat een meerderheid van de mensen die ik heb gesproken, die via Visschedijk een half jaar een contract hebben. Die mensen die gaan dus allemaal niet over bij een volgende aanbesteding.

02:22:25

Mevrouw Bloemhoff: Als Visschedijk het social return blijft uitvoeren dan zullen zij overgaan. Als we gaan inbesteden, gaan zij niet mee.

02:22:39

Voorzitter: Daarmee zijn de vragen, geloof ik, beantwoord en dan ligt de vraag voor hoe u

hiermee verder wil. De wethouder wil denk ik duidelijkheid van de raad op 16 december. Ik kijk even naar de wethouder. Als we niets doen, dan kan het college gewoon zijn gang gaan. Hebt u suggesties hoe we dit gaan behandelen op 16 december? De heer Dijk.

02:23:02

De heer Dijk: Ja, voorzitter, ik wil het sowieso voor nu op de discussie zetten, omdat ik heel graag de schoonmakers nog de kans geven om met de raad weer in gesprek te gaan en daar moeten we iets voor organiseren in de tussentijd. Ik weet niet wat voor discussie daar uit voortkomt, dus laat het nu eerst maar op de discussielijst staan, wat ons betreft.

02:23:20

Voorzitter: Andere voorkeuren? Ik zie de heer Bushoff knikken. Ik zie geen andere voorkeuren dan gaat het voor advies naar de agendacommissie. De discussie komt. Heel bijzonder voor een collegebrief.

02:23:32

Mevrouw Chakor: Ja.

02:23:34

Voorzitter: Alles kan in deze raad. Ik dank u voor de bijdrage. Het gaat zeker over mensen en het is een belangrijk onderwerp. Ik sluit de vergadering.

1 Harmonisatie cliëntenraad Werk, Inkomen en
Maatschappelijke Participatie (raadsvoorstel 12 november
2020)

Presentielijst 2 dec. 17.40 uur gem. Gron. Harmonisatie
cliëntenraad

Voorzitter

- Niejenhuis, Rik van			
- Doesen, van Koosje			
- Sietsma, Hans	x		
- Bolle, René			
- Benjamins, Berndt			
- Koks, Wim			
- Moorlag, Tessa			
- Visser, Jan			
- Van der Weele, Els			
- Paulusma, Wieke			
- Sijbolts, Amrut			
- de Wrede, Kirsten			

GL

- Wijnja, Mirjam			
- Been, Jasper			
- Visser, Jan	x		

POLITIEKE WOENSDAG VAN 2 DECEMBER 2020 15.30 UUR

- Schoutens, Lieke			
- Sietsma, Hans			
- Hoorn, Jeffry van			
- Leemhuis, Benni			
- Folkerts, Femke			
- Nieuwenhuijsen, Nick			
- Glas, van der Martijn			
- Nieuwenhout, Ceciel			

PvdA

- Weele, Els van der			
- Laan, Maarten van der			
- Bushoff, Julian			
- Loopstra, Jan Pieter	x		
- Niejenhuis, Rik van			
- Boogaard, Krista van			
-			

D66

- Berndt, Benjamins			
- Venhuizen, Ido (commissielid)			
- Hilbers, Anne Marel (commissielid)			
- Paulusma, Wieke			
- Rustenbiel, Tom			

POLITIEKE WOENSDAG VAN 2 DECEMBER 2020 15.30 UUR

- Lo-A-Njoe, Jim			
- Doesen, van Koosje	x		

SP

- Dijk, Jimmy	x		
- Greef, Bob de			
- Wobma, Lucy			
- Koks, Wim			
- Brandenburg, Daan			
-			

VVD

- Jacobs-Setz, Ietje			
- Hessels, Esther (commissielid)	x		
- Akkerman, Elisabeth			
- Boter, Jasper			
- Pol, van der S. (commissielid)			
-			

ChristenUnie

- Heemstra, Edger (commissielid)			
- Rebergen, Peter	x		
- Brandsema, Gerben			
- Moorlag, Tessa			
-			

Partij voor de Dieren

- Zoelen, Terence van	x		
- Wrede, Kristen de			
- Pechler, Wesley			
-			

CDA

- Bolle, René			
- Ubbens, Herman Pieter			
- Haan, Jalt de (commissielid)			
- Van de Giessen, Laura	x		

100% Groningen

- Woldhuis, Marjet			
- Mellius, Detleff (commissielid)			
- Menger, Yaneth	x		
-			

Stadspartij

- Sijbolts, Amrut			
- Laan, Leendert van der (commissielid)			
- Stayen, Rene (commissielid)			
- Atema, Jochem (commissielid)	x		
- Wolters, Meinard (commissielid)			
-			

Student en Stad

POLITIEKE WOENSDAG VAN 2 DECEMBER 2020 15.30 UUR

- Deelen, Jikke van (commissielid)			
- Duit, Marten			
- Schilder, Kevin (commissielid)			
- Bosch, Steven (commissielid)			
- Wolke, Wouter (commissielid)			
- Wolters, Meinard (commissielid)			
-			

PVV

- Blauw, Kelly (commissielid)			
- Kesteren, Ton van			
- Ram, Dennis (commissielid)			
- Kaercher, Sander (commissielid)			
- Onnes, Bart	x		

B&W

- Schuiling, Koen			
- Schaaf, Roeland van der			
- Rook, Paul de			
- Jongman, Inge			
- Chakor, Glimina			
- Diks, Isabelle	x		
- Broeksma, Philip			
- Bloemhoff, Carine	x		

Griffie

- Meijer, Wolbert			
- Bierman, Willeke			
- Weiland, Annemarieke	x		
- Mulder, Greet			
- Kommerij, Peter			

02:31:23

Voorzitter: Dames en heren welkom bij deze raadsbijeenkomst over de Harmonisatie cliëntenraad Werk en Inkomen en Maatschappelijke Participatie. Er zijn nog een aantal tafels leeg, maar ik neem aan dat die zometeen wel gevuld worden. We hadden al begonnen moeten zijn, dus ik ga gewoon van start. Misschien wil mevrouw Menger even de deuren sluiten dat is ook een helder signaal naar de buitenwereld dat ze vooral binnen moeten komen. Ja, tegenstrijdig eigenlijk. Ondertussen check ik even of digitaal aanwezig zijn: de heer Visser, de heer Onnes, de heer Atema en de heer Alderkamp van de cliëntenraad. Er heeft zich één inspreker gemeld dat is de heer Alderkamp, voorzitter van de cliëntenraad. Daarna ga ik u vragen of u nog politieke vragen heeft aan de wethouder die u verhinderen om al een mening te ventileren en daarna kunnen we overgaan tot een gesprek met elkaar over het voorstel dat het college doet. We beginnen met de inspreker, de heer Alderkamp. U hebt drie minuten.

02:32:43

De heer Alderkamp: Dank u wel. Ben ik verstaanbaar?

02:32:47

Voorzitter: Zeker, gaat uw gang.

02:32:50

De heer Alderkamp: In de afgelopen weken heeft de cliëntenraad u geïnformeerd over onze bezwaren tegen de voorstellen van het college met betrekking tot de toekomst van de cliëntenraad. Deze bezwaren kent u inmiddels daar wil ik het dan ook niet over hebben. Ik wil het ook niet hebben over hoe het college in strijd met de verordening ons advies heeft afgedaan. Ik wil het ook niet hebben over het gebrek aan argumentatie van het college over de keuze die zij heeft gemaakt. Tenslotte wil ik het ook niet hebben over het ontbreken van elke toelichting bij de verordening van de kant van het college. Waar wil ik het wel over hebben? De harmonisatie van de cliëntenraad staat niet op zich. Het is een onderdeel van de harmonisatie in het gehele sociaal domein, waar het opgaan van adviesraad sociaal domein Haren en Ten Boer en Stadadviseert in past. In de leidraad adviesgroep sociaal domein, die u volgende week woensdag bespreekt, staat dat Stadadviseert en de nieuwe cliëntenraad komend jaar nauwer met elkaar moeten gaan samenwerken om vervolgens in 2022 te fuseren tot één raad op basis van de nieuwe leidraad aangekondigde verordening. We

kunnen het vandaag voorliggende raadsvoorstel van het college voor de cliëntenraad dan ook niet los zien van het raadsvoorstel aangaande Stadadviseert en de aangekondigde fusie in 2022. Ze hebben immers alles met elkaar te maken. In de verordening van Stadadviseert uit 2016 die het college wil handhaven, wordt gerept van een onafhankelijk adviesorgaan. Echter, het college benoemt met deze verordening in de hand, zelf de twee coördinatoren die vervolgens namens het college moeten toetsen of de leden voldoen aan het profiel van Stadadviseert. Hoe serieus het college Stadadviseert neemt, blijkt uit haar raadsvoorstel wat volgende week woensdag wordt besproken. Het college geeft hier aan het niet nodig te vinden om het verzoek en de adviezen van de Stadadviseert van schriftelijke reacties te voorzien. Ze stelt, ik citeer: "Door bij de betreffende raadsvoorstellen de adviezen van diverse partijen, inclusief de adviesraad sociaal domein Groningen mee te nemen, geven wij blijk van optimale transparantie en blijven we buiten verplichte bureaucratisch, onnodige procedures", einde citaat. Een optimale transparantie waarbij het college niet nodig acht haar standpunt aangaande een advies aan de leden van Stadadviseert, laat staan aan de burgers van Groningen, kenbaar te maken. Met de invoering van de nieuwe verordening voor de cliëntenraad wil het college op dezelfde wijze als bij Stadadviseert de controle krijgen over de cliëntenraad. Bij de samenstelling van de nieuwe cliëntenraad stelt het college zélf de selectiecommissie samen die de voorzitter benoemt en de leden moet screenen. Ter legitimatie verwacht het college dat één van ons bij de selectiecommissie zal aanschuiven om vervolgens in 2022 met een door haar ingekapselde cliëntenraad een tandeloos algemeen overkoepelende adviesraad sociaal domein per verordening te kunnen installeren. Hoe komt het dat de ondersteuning van de nieuwe cliëntenraad in geen enkele verhouding staat tot die van Stadadviseert? Hun budget voor 2021 is maar liefst zesmaal hoger. Honderd twintig duizend euro tegen de rond de twintig duizend euro voor de cliëntenraad. Bijna de helft van -

02:36:03

Voorzitter: Meneer Alderkamp, u heeft nog een halve minuut.

02:36:05

De heer Alderkamp: Ik doe mijn uiterste best, maar dit is een dermate belangrijke en complexe materie. Bijna de helft van het budget, drie en vijftig duizend euro gaat bij de Stadadviseert naar externe ondersteuning welke door de gemeente geregeld is, dus dat is zelfs nog exclusief ambtelijke ondersteuning. Dan kunnen we maar tot één conclusie komen: het college vindt de cliëntenraad te lastig en die moet, zolang die nog afzonderlijk bestaat, onder de duim worden gehouden en ondanks de keiharde kritiek twee jaar geleden op het functioneren van Stadadviseert door een groot deel van de gemeenteraad, blijft hun constructie zonder enige discussie in stand. De conclusie: wij gaan er op dit moment van uit dat u als volksvertegenwoordiger het nut en belang van de cliëntenraad onderschrijft, namelijk het onafhankelijk behartigen van belangen van mensen die vallen onder de participatiewet, armoedebeleid en minimabeleid. Dank u wel.

02:36:53

Voorzitter: Dank u wel, meneer Alderkamp. Er zijn een aantal mensen die vragen hebben. Ik zie de heer Loopstra.

02:36:58

De heer Loopstra: Dat klopt, Voorzitter. Wat betreft de vragen dat richt zich op wat de heer

Alderkamp net zei over Stadadviseert, want vanmorgen vroeg hoorde ik plotseling dat verhaal ook dat er volgende week een raadsvoorstel staat, dat de cliëntenraad opgaat in Stadadviseert. Dat lijkt mij niet de bedoeling, dus dat moet een off missie zijn, dus graag een reactie van het college. Ik had namelijk juist begrepen -

02:37:24

Voorzitter: Deze ronde is bedoeld voor vragen aan de inspreker.

02:37:27

De heer Loopstra: Ja, maar dit is een vraag.

02:37:28

Voorzitter: Ja, maar u stelt de vraag aan de inspreker.

02:37:32

De heer Loopstra: Oh, zijn dit vragen aan de inspreker. Sorry, dan wil ik aan de heer Alderkamp even aangeven, ik hoop dat de Voorzitter mij dat even toestaat, want ik zit tien jaar in de raadscommissie Werk en Inkomen en ik wil van mijn kant zeggen dat ik altijd uitermate plezierig met de cliëntenraad heb samengewerkt. Ook met de heer Alderkamp, dus wat mij betreft zijn we het misschien niet eens over wat er momenteel gaande is omtrent de selectiecommissie, maar ik heb wel altijd met veel genoeg aan tafel gezeten met de cliëntencommissie.

02:38:05

Voorzitter: Dank u wel. De heer Dijk.

02:38:08

De heer Dijk: Ja, voorzitter, een vraag aan de heer Alderkamp van de cliëntenraad. Volgens mij weet de heer Alderkamp, ik heb hem vaak gesproken, ook dat het bij de cliëntenraad echt wel een stuk beter kan. Wat zijn nu een aantal punten of voorwaarden die de cliëntenraad het belangrijkste vindt om ervoor te zorgen dat de toekomst van een cliëntenraad beter en meer wordt.

02:38:31

De heer Alderkamp: Eigenlijk, de constatering is het feit dat de cliëntenraad hartstikke goed draait. We hebben de laatste twee jaar nog nooit zoveel ambtenaren gesproken. We hebben nog nooit zo veel overleg gehad. We hebben nog zoveel input en output gehad. Vanmorgen ook nog weer. We hebben bijna wekelijks overleggen met ambtenaren over allerlei zaken, dus het functioneert beter dan ooit. De mensen hebben heel veel inzet. Echter, het gaat dus over de toekomst. Als wij een voorzitter opgedrongen krijgen, dan is de onafhankelijkheid van de cliëntenraad verdwenen en dan achten wij het uit gewetensbezwaren niet mogelijk om dan überhaupt verder nog werk te verrichten voor de cliëntenraad.

02:39:17

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van der Giessen. Nee? Mevrouw Menger.

02:39:24

Mevrouw Menger: Ja, dank u wel Voorzitter. Allereerst wil ik de heer Alderkamp bedanken voor zijn bijdrage. De vraag die ik hem zou willen stellen is: wat is er eventueel bezwaarlijk aan een samenwerking tussen de cliëntenraad en Stadadviseert op het moment dat ze gaan

fuseren, zoals voorligt? Mijn tweede vraag is: heeft de cliëntenraad het gevoel dat ze minder serieus genomen wordt door het college? Zo ja, hoe en waarom? Dank u wel.

02:39:55

De heer Alderkamp: Ik zal met het laatste beginnen. Wij voelen ons in deze procedure totaal niet serieus genomen. We zijn twee jaar geleden al begonnen met aan de bel te trekken van zorg ervoor dat we ruim de tijd hebben om dingen te bespreken. Wij zijn onder zware druk gezet. We hebben dus een overleg moeten opschorten, omdat we eerst gewoon zelf intern moeten beraden. Wij hebben weinig mogelijkheden. Wij hebben ambtelijke ondersteuning, de helft die we normaal hadden. Wij hadden nog voor twee dagen ambtelijke ondersteuning, dus als vrijwilliger doe ik twee dagen het andere werk naast de anderen. Wij kunnen ... Sorry, ik ben de vraag kwijt. Kunt u de vraag nog een keer herhalen?

02:40:42

Mevrouw Menger: Zeker. Wat ik vroeg was, heeft cliëntenraad dat gevoel dat ze minder serieus genomen wordt door het college? Zo ja, hoe en waarom? De eerste vraag die ik stelde was: wat is er bezwaarlijk aan een eventuele samenwerking tussen de cliëntenraad en Stadadviseert, zoals dat voor ons ligt, waarschijnlijk door middel van een fusie.

02:41:03

De heer Alderkamp: De samenwerking hebben we op zich niets op tegen, alleen Stadadviseert vertegenwoordigt niets en die komen een paar keer of af en toe bij elkaar. Jullie hebben gezien, wij leveren de wereld aan adviezen, wij hebben continu overleg op allerlei vormen en geven alle mogelijke input. We hebben veel contacten met de achterban en wij zijn aangesteld als een belangenorganisatie voor de doelgroep. Terwijl Stadadviseert een platform is dat representatief is voor de hele bevolking, zodat ze af en toe eventueel eens mee kunnen praten. We hebben het dus over twee totaal verschillende organen. Wij willen altijd samenwerken en van tijd tot tijd werken we ook met Stadadviseert samen, alleen we krijgen daar bijna geen reactie van terug. Bij alle ontwikkelingen, al onze plannen die we doen, zoeken we contact met ze, maar we krijgen bijna nooit enige respons. Ja, dat zijn dus twee totaal verschillende omstandigheden, dus in die zin valt het niet met elkaar te rijmen dat het in elkaar op kan gaan. Dat is het ene punt en het andere punt is dat wij inderdaad voelen dat wij door het college niet serieus genomen worden. Enerzijds wordt gezegd: we waarderen jullie inzet. Tot van de zomer hebben we niets anders ervaren daarom is de verrassing des te groter dat wij te horen krijgen, wij hebben een voorgesteld scenario, zoals nu draait het goed. We hebben er geen problemen mee als er een onafhankelijk voorzitter komt, maar dan moet het wel gebruikelijk zijn dat wij kunnen bepalen met welke voorzitter wij in zee gaan. Dat is vrij normaal, bij elke organisatie zullen de leden toch moet kunnen werken met de voorzitter. Die moet niet opgelegd worden dan hebben we geen onafhankelijkheid meer, dan kunnen wij ons werk niet doen. Verder -

02:42:52

Voorzitter: Meneer -

02:42:53

De heer Alderkamp: Nee, wacht even. We hebben een advies uitgebracht, daar heeft het college maar half op gereageerd. Ik probeer de vraag te beantwoorden.

02:43:02

Voorzitter: Meneer ... Ja, ik geloof dat u de vraag ruimschoots heeft beantwoord. Ik zie mevrouw Menger ook knikken, zij is tevreden met de beantwoorden, dus we gaan het hierbij laten.

02:43:14

De heer Visser: Voorzitter, mag ik ook nog een paar vragen stellen?

02:43:17

Voorzitter: Meneer Visser, ja.

02:43:21

De heer Visser: Even een eerste opmerking: ik herken dat de cliëntenraad hard heeft gewerkt en allerlei adviezen heeft uitgebracht en ik dank ze daar ook voor. Ik merk dat het ook nu weer van belang is dat ze op het laatste moment nog hadden gereageerd. Ik moet bekennen dat ik de oude gemeentelijke verordening, de oude Groningse gemeentelijke verordening niet exact naast het voorstel had gelegd, maar ik krijg van hun nu precies een overzicht van de verschillen. Dat zou bij een reguliere wijziging ook wel normaal zijn geweest. Daar heb ik twee detailvragen uit. Eén: dat is artikel drie over de termijn van drie weken daar wordt gesuggereerd door de huidige cliëntenraad om dat op te nemen. Er staat ergens het college moet de cliëntenraad een redelijke termijn gunnen en u vult dat concreet in met drie weken en de vraag is: is dat nuttig? Moet dat echt? Werd daar anders te vaak van afgeweken? Was het in de praktijk vaak te laat of zo? Het tweede is: in artikel zeven wordt in het voorstel niet een bestuursadviseur opgenomen, terwijl in de oude regeling wel een bestuursadviseur stond opgenomen. Ik hoorde u daar verder niet over, maar was die er en werkte dat in de praktijk?

02:44:31

De heer Alderkamp: Het eerste punt is: vaak krijgen we geen reacties en dan moeten we er om bedelen. Wij vinden gewoon, net als de raad of elke orgaan wat serieus genomen wordt, dat je gewoon een termijn stelt wanneer je antwoord geeft. Als onze doelgroep bij de sociale dienst aanklopt of bij Wim aanklopt dan zijn zij aan termijn gebonden. Het college is aan de raad ook aan een termijn gebonden. Het lijkt ons niet meer dan logisch dat een adviesorgaan serieus een termijn afspreekt. Het hoeft niet per se drie weken te zijn, het kan ook vier weken zijn. Dat komt niet zo nauw op de letter, maar het gaat erom dat concreet en duidelijk vastgelegd wordt, binnen zoveel tijd kun je een antwoord verwachten. We hebben een -

02:45:17

De heer Visser: Dat was niet mijn vraag. Mijn vraag is: in artikel drie staat dat de cliëntenraad op een redelijke termijn wordt gevraagd om een advies -

02:45:28

De heer Alderkamp: Ja.

02:45:28

De heer Visser: Dat is de formulering en u stelt voor om dat op z'n minst op drie weken te zetten dat dat gevraagd moet worden. Drie weken voordat het behandeld wordt of voordat het besluit genomen wordt, neem ik aan -

02:45:45

De heer Alderkamp: Dat klopt.

02:45:45

De heer Visser: Is dat nodig dan? Gebeurt dat vaak niet ofzo?

02:45:48

De heer Alderkamp: Eigenlijk bijna nooit. Wij moeten altijd binnen één of twee weken, terwijl wij geen ambtelijke ondersteuning, we hebben wel ambtelijke ondersteuning, maar veel te weinig ... We hebben geen bestuursondersteuning, dus wij moeten meestal in een noodtempo, binnen twee weken of nog sneller, een reactie op een advies geven, dus dat is een ontzettend zware belasting voor ons. Wij vinden dat -

02:46:13

De heer Visser: Helder en de tweede vraag over die bestuursadviseur?

02:46:16

De heer Alderkamp: Een bestuursadviseur hebben wij nooit gehad en wij vinden dat juist net van belang, omdat wij nu zelf zo ontzettend veel werk moeten verrichten. Bijvoorbeeld Stadadviseert heeft twee mensen in dienst voor 55 duizend euro voor nul komma cent fte die dat werk kunnen doen. Wij vinden dat wij minimaal eigenlijk ook iemand moeten hebben om ons te ontlasten, want er wordt van ons verwacht dat wij tien uur in de week aan de cliëntenraad besteden voor 120 euro in de maand. Wij zijn er echter veel meer tijd aan kwijt en onze agendacommissie is ook nog een vergadering extra, dus wij hebben een hele zware belasting. Die zou in die zin gewoon ontzien moeten worden, door dat wij ook een bestuurlijk adviseur krijgen, naast een ambtelijk adviseur. Tot twee jaar geleden hadden wij vier uur ambtelijke ondersteuning en we hebben nu nog maar twee uur ambtelijke ondersteuning.

02:47:12

Voorzitter: Het is volstrekt helder, meneer Alderkamp. Er zijn verder geen vragen. Dan verzoek ik meneer Alderkamp om zijn microfoon weer uit te zetten? Of wie hem ook aan heeft staan, want ik hoor geruis op de achtergrond. Dan geef ik de heer Loopstra de gelegenheid om zijn vraag te herhalen.

02:47:31

De heer Loopstra: Heel fijn, Voorzitter en excuses dat ik het even niet goed begreep, maar de werkwijze nieuwe raad is voor mij soms nog een beetje moeilijk, maar ik doe mijn best. Even over Stadadviseert, want dat kan natuurlijk helemaal niet. We hebben het hier over de cliëntenraad voor de toekomst met termijnen van drie, zes of meer jaar. Het kan natuurlijk niet zijn dat over een jaar dat gaat fuseren met Stadadviseert, dus ik wil graag daar een reactie op van het college. Verder heb ik al aangegeven richting het college, maar ik zag geen verandering dat artikel vijf, de heer Visser vond dat ook wat merkwaardig. Artikel vijf is wat raar geformuleerd, dus graag daar nog eens naar kijken. De laatste leden verwijzen naar het eerste lid, volgens mij moet dat naar het tweede lid en dat ook een collegelid meedoet met de selectiegesprekken dat is er plotseling uit. Waarom begrijp ik ook niet, dus graag daar even naar kijken. Voor de rest - Sorry -

02:48:31

Voorzitter: U hebt, geloof ik, wel wat vragen die neigen naar de technische kant -

02:48:34

De heer Loopstra: Nee, maar dat viel me net op, Voorzitter, maar als daar geen antwoord op komt dan is dat prima. Dit is wel een politieke vraag. Het is namelijk zo dat de minimale bezetting van de toekomstige cliëntenraad is zeven en daarvan kunnen er dus twee niet-client zijn. Nu was het in het verleden zo dat de FNV Lokaal daar ook iemand voor had zitten en ook Iederz had een stoeltje in die cliëntenraad in het verleden. Mijn vraag aan het college is: is men van plan om ook weer de vakbond of Iederz, zeg maar FNV hier weer bij te betrekken? Zo ja, hoe gaat dat dan? En zo nee, heeft het college andere ideeën daarvoor? Dank u wel, Voorzitter.

02:49:23

Voorzitter: We zijn met een ronde vragen bezig, dus als u vragen wil stellen aan het college, dan is dit het moment. De heer Van Zoelen.

02:49:31

De heer Van Zoelen: Ja, ik heb even een vraag aan de heer Loopstra -

02:49:36

Voorzitter: Je, dat mag straks. Nee, dat mag straks. We gaan de vragen aan het college inventariseren en dan gaat het college die beantwoorden.

02:49:46

De heer Van Zoelen: Oh, mag ik dan mijn vraag aan het college stellen?

02:49:50

Voorzitter: Ja.

02:49:50

De heer Van Zoelen: Ik sluit mij aan bij de vraag van de heer Loopstra: wat is de bedoeling van het college met Stadadviseert en hoe gaat die samenwerking met adviesgroep sociaal domein Groningen er in 2020 uitzien? Of wat moet daar uit gaan komen? Hoe kan het dat aan de ene kant die bezorgdheid van de cliëntenraad er is dat die continuïteit niet geborgd is, want ik neem aan dat het college ook een uitspraak doet: wij willen een zelfstandig opererende cliëntenraad, zoals u dat altijd heeft gedaan. Eens even kijken of ik nog meer vragen had? Ja, ik heb eigenlijk toch nog wel even een vraag, want ik vraag mij ook dingetjes af in de formulering: waar zit nu het verschil van mening tussen het college enerzijds en de cliëntenraad anderzijds, ook met die selectieprocedure? Is het niet met de formulering in die verordening op de één of andere manier zo te krijgen dat je toch tot elkaar komt? Waarom is dan eigenlijk dat overleg? Dan wil ik niet helemaal in de details treden, maar waarom is dat overleg over de totstandkoming van die formulering eigenlijk zo fout gelopen? Laat ik het daar eerst even bijhouden.

02:50:56

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Giessen.

02:50:58

Mevrouw Van der Giessen: Ja bedankt, Voorzitter. Ik had een vraag over het feit dat het college eigenlijk noemt in de bijgevoegde brief, dat continuïteit eigenlijk belangrijk is en dat het ook belangrijk is om op basis van ervaring een nieuwe cliëntenraad samen te stellen en tegelijkertijd lezen we dat alle leden opnieuw moeten solliciteren. Wij maken ons dus ook zorgen over die continuïteit van ervaring. Graag horen we dus van het college hoe ze dat

voor zich zien op het moment dat er theoretisch gezien geen garantie is dat de oude leden dus in de nieuwe commissie plaatsnemen.

02:51:27

Voorzitter: Dank u wel, ik hoor online iemand die de microfoon aan heeft. Is dat de heer Onnes?

02:51:30

De heer Visser: Ja, dat ben ik, want ik wilde een vraag stellen.

02:51:34

Voorzitter: De heer Onnes stak eerst netjes zijn vinger op, dus die mag eerst.

02:51:37

Voorzitter: Meneer Onnes, u moet wel uw microfoon aanzetten, anders horen we u niet.

02:51:53

De heer Onnes: De microfoon deed het net niet, maar nu wel. Ik heb eigenlijk over een viertal dingen vragen. Even een korte inleiding. Op 28 oktober hebben wij voor het eerst kennis kunnen nemen van het jaarverslag van de cliëntenraad en van de harmonisatie en de gang van zaken daaromheen. Ja, dat vonden wij op zich een verbazingwekkend geheel. Een soort topdown beleid kregen wij de indruk en door de tijdsdruk heb ik de indruk dat er geen weloverwogen en goed overleg en uitwisseling van standpunten met cliëntenraad is geweest. Wat ons betreft zou één en ander gewoon over gedaan moeten worden. Ik weet niet wat het college daarvan vindt, maar ik heb nog vragen over vier dingen. Eerst over de profielschetsen. Waarom vindt het college dat de raad überhaupt profielschetsen moet vaststellen? De profielschetsen zoals die hier voor liggen, zijn die getoetst en onderbouwd aan de praktijk? Is er ook uitgebreid inhoudelijk overleg geweest met de cliëntenraad over deze profielschetsen? Dat lijkt mij niet onbelangrijk eigenlijk. Over de selectiecommissie hebben we het al eerder gehad. De onafhankelijkheid van de selectiecommissie: hoe ziet het college dat de selectiecommissie bijvoorbeeld voorzitter en leden van de cliëntenraad onafhankelijk zijn als ze door het college worden benoemd? Wat is er eigenlijk mis met de huidige praktijk van het benoemen van een voorzitter van de cliëntenraad, zoals dat tot nu toe gefunctioneerd heeft? Dat is mijn vraag. Dan het derde onderwerp: de verordening zelf. Het college was altijd tevreden over het functioneren van de cliëntenraad heb ik begrepen. Waarom nu dan ineens een hele andere verordening? Kan het college uitleggen waarom de huidige opzet van de cliëntenraad niet functioneert? Kan het college uitleggen hoe de nieuwe verordening de onafhankelijkheid van de cliëntenraad garandeert? Is de nieuwe verordening inderdaad dus getoetst aan de praktijk en goed onderbouwd? Even kijken, dan kun je dus ook zeggen over deze verordening, is daar uitgebreid en gedegen overleg over geweest met de cliëntenraad en is er getoetst aan de praktijk? Dan nog tot slot, de huidige leden van de cliëntenraad daar hebben we het ook al eerder over gehad en door anderen is dat aangehaald. Waarom worden de huidige leden van de cliëntenraad niet automatisch benoemd per één januari in de nieuwe cliëntenraad, want ze functioneerden immers toch goed? Graag zou ik hierop een onderbouwd antwoord willen hebben van het college. Dit waren mijn vragen, meneer de Voorzitter.

02:54:27

Voorzitter: Dank u wel, meneer Onnes. De heer Visser, GroenLinks.

02:54:31

De heer Visser: In de eerste plaats sluit ik me van harte aan bij de vragen van de Partij van de Arbeid over Stadadviseert en over die bepaling die niet helemaal klopt, ook al klinkt dat als een wat technische vraag. Een laatste vraag is misschien nog het laatste advies eigenlijk van de cliëntenraad ... Ik heb er wel behoefte aan dat het college daar op reageert, daar gewoon op ingaat. Ik weet niet of dat ... het zijn veel dingen, maar dat vind ik eigenlijk wel nuttig om te weten hoe het college tegen al die aspecten en die adviezen aankijkt. Kijk, het gaat me te ver om te zeggen: jongens, we moeten alles over doen, maar er straalt wel een beetje een ongemakkelijke sfeer van af de afgelopen tijd. Dat moet op een betere manier kunnen, lijkt me, dus als we daar nog in termen van een reactie van het college iets mee zouden kunnen krijgen, zou ik dat wel aardig vinden.

02:55:32

Voorzitter: U doelt daarmee op het advies dat de cliëntenraad heeft uitgebracht over de nieuwe verordening?

02:55:37

De heer Visser: Ja en dan vooral het meest recente verhaal wat we gekregen hebben.

02:55:42

Voorzitter: Helder. Ik kijk even om me heen, ik zie verder, mevrouw Hessels nog vragen?

02:55:48

De heer Atema: Atema ook hoor, straks.

02:55:50

Voorzitter: Ja en dan meneer Atema. Mevrouw Hessels.

02:55:52

Mevrouw Hessels: Ja, ik vind het inmiddels een beetje lastig te bepalen wat de meer inhoudelijke vragen zijn en wat de politieke, omdat het volgens mij allemaal een beetje door elkaar loopt. Ik ben echter ook wel benieuwd hoe het college aankijkt tegen hoe dit proces is gegaan. Van de cliëntenraad is namelijk duidelijk te merken dat zij niet tevreden zijn over hoe dat is gegaan en dat er niet voldoende tijd was om met een advies te komen en dat er ook geen reactie van het college is gekomen, behalve dan: "Ja, we hebben het meegewogen, maar ja, we hebben iets anders beslist". Ik ben wel benieuwd hoe de wethouder daar tegenaan kijkt.

02:56:29

Voorzitter: Dank u wel. Meneer Atema.

02:56:31

De heer Atema: Ja, de selectiecommissie, duidelijk is dat één lid van de cliëntenraad aan de voorzitter mee mag doen. Ten aanzien van de selectie van de raad zelf gaan wij ervan uit dat er al meerdere leden van de cliëntenraad in zitten. Daar zijn we benieuwd naar. Die profielschets: we hebben de indruk dat bij de profielschets geen rekening is gehouden met ervaringsdeskundigheid. We hebben bijvoorbeeld op een ochtend een hele goede bijeenkomst gehad over schuldhulpverlening en het lijkt ons bijvoorbeeld heel verstandig dat iemand die zelf in dat traject zit of dat heeft meegemaakt, ook toe kan treden tot de cliëntenraad en niet aan de andere voorwaarden voldoet. Dan twee of drie zetels? De cliëntenraad stelt voor drie zetels, wij vragen ons af of ook bijvoorbeeld organisaties als

Mind, lederz of FNV Lokaal mee mogen doen ten aanzien van die zetelvoordracht. Dan ten aanzien van de ondersteuning. Het college biedt een ambtelijk secretaris, de cliëntenraad zegt, er moet eigenlijk ook nog een bestuursadviseur bij. Wij vragen ons af of er ook een combifunctie mogelijk is van ambtelijk secretaris ondersteuner, dus dat je die iets meer uitbreidt. Tenslotte dan nog een omissie. Er wordt niet gesproken over disfunctioneren van de cliëntenraad of van leden daarvan en in de rest van het land heeft dat al tot veel ongein geleid, zeg maar, tot rechtszaken aan toe. Waarom heeft het collega er voor gekozen om daar geen paragraaf over op te nemen? Tot zover, meneer de voorzitter.

02:58:18

Voorzitter: Dank u wel. Ik ga naar het college voor de beantwoording van de vragen.

02:58:25

Mevrouw Diks: Ja, dank u wel, Voorzitter. Een aantal van u heeft de vooronderstelling dat er ergens blijkbaar wordt gesproken van een fusie op termijn tussen adviesraad Stadadviseert en de cliëntenraad werk en inkomen. U zag misschien, toen deze vragen werden gesteld, wethouder Bloemhoff en ik even met elkaar overleggen en zeggen: waar, hoe komen ze bij dat idee, want dat bestaat volgens mij niet. We hebben juist heel nadrukkelijk in dit voorstel gekozen voor een onafhankelijke cliëntenraad die zich alleen richt op werk en inkomen en daarnaast een zelfstandige raad Stadadviseert of een adviesraad sociaal domein of hoe dat uiteindelijk genoemd gaat worden. Het is echter wat ons betreft echt niet aan de orde dat die twee adviesraden en zelfs niet op termijn, moeten fuseren. Ik weet dus niet precies hoe dat verhaal de wereld in is gekomen, maar dat berust niet op werkelijkheid.

02:59:37

Voorzitter: De heer Loopstra.

02:59:41

De heer Loopstra: Het staat in een voorstel en meerdere raadsleden hebben dat aan mij bevestigd, dus een raadsvoorstel dat volgende week behandeld wordt.

02:59:51

Mevrouw Diks: Ja, precies. Dat is de samenwerking wel en dat is natuurlijk een punt dat natuurlijk toentertijd al door uw raad aangegeven -

03:00:00

Mevrouw Diks: had dus aangegeven of het een idee zou kunnen zijn om dat allemaal samen te voegen en dat is juist nadrukkelijk onderzocht in de afgelopen periode. Er was zelfs nog sprake van of de werkgroep toegankelijkheid daar misschien ook een rol in moet gaan spelen. Moeten al die adviesorganen - zal ik maar zeggen - tot één worden samengevoegd en daarvan is echt nadrukkelijk gezegd: "Dat doen we niet." Vanwege al die hele specifieke kennis die natuurlijk bij de verschillende adviesraden is. Maar samenwerking, dat is natuurlijk heel verstandig. Iedereen was ook daarover van mening, dacht ik eerlijk gezegd. Dus er is echt niemand bezig volgens mij om die twee, dan wel drie, twee adviesorganen en een eventuele werkgroep met elkaar samen te voegen. Dat voorstel bestaat niet. Dan de inspraak van de heer Alderkamp, die aangeeft dat hij het gevoel heeft - en ik zeg het allemaal in mijn woorden, maar ik heb een beetje mee zitten schrijven - dat het college eigenlijk bezig is om - ik wilde zeggen op slinkse wijze, maar het is niet ergens slinks, want het is allemaal in het openbaar, controle te krijgen over de cliëntenraad, precies in de hand

te willen hebben wie daar allemaal in zitten. Misschien zelfs nog in de hand te hebben wat deze cliëntenraad zou moeten doen, dan wel zou moeten zeggen. Voorzitter, ik hecht eraan om heel nadrukkelijk namens het college aan te geven dat dat echt niemands bedoeling is en dat daar ook niemand mee bezig is. Wat wij aan het doen zijn, hier, is proberen om gezamenlijk, juist in samenwerking, in mijn beleving goede samenwerking, ik heb eigenlijk geen andere voorbeelden daarvan in mijn periode hier, samen te werken en na te denken en goed een nieuwe cliëntenraad in te richten, want één van de insprekers of één van de raadsleden, de heer Onnes meen ik. Die vroeg nog: "Waarom hebben we nou eigenlijk een nieuwe verordening nodig?" Nou, die hadden we misschien ook niet nodig gehad als er geen herindelingsverkiezingen waren geweest en wij een andere gemeente hebben gehad en we dus nu gewoon wettelijk verplicht zijn om te harmoniseren. Dat betekent dat ook al deze adviesraden geharmoniseerd moeten worden. Dus daarom een nieuwe verordening. Nogmaals, er is niemand bezig om controle te krijgen over de cliëntenraad. Dat is ook helemaal niet dienstig, want wij willen juist graag een cliëntenraad die ons helpt om zo goed mogelijk de zaken, die betrekking hebben op mensen met een uitkering of anderszins vanuit de gemeente met regelingen worden geholpen, om die juist zo goed mogelijk te helpen.

03:02:40

Voorzitter: De heer Van Zoelen.

03:02:43

De heer Van Zoelen: Ja, dank voorzitter. Ja, ik heb dan toch een vraag. Waarom moet die selectieprocedure anders? Wat was er voorheen niet goed en waarom wilt u dat nu veranderen? Want er is toch iets in die verordening, wat u anders wil zien dan hoe het eerder gebeurde. Wat zijn de overwegingen daarin geweest van het college en hoe kan het daarmee dat u een andere mening heeft dan de cliëntenraad of de huidige leden van deze raad.

03:03:09

Mevrouw Diks: Ja, voorzitter. Ik denk wel dat we in gemoede kunnen constateren dat de cliëntenraad en het college niet op één lijn zitten als het gaat over de wijze waarop wij nu deze cliëntenraad in de toekomst willen inrichten. De scenario's hebben we nadrukkelijk aan u meegegeven. Ik zal een beetje draaien zodat ik iedereen kan zien. Nadrukkelijk aan u meegegeven hebben en u kon daar ook heel goed de verschillen in zien tussen hoe het college zich dit voorstelt en hoe de cliëntenraad zich dit voorstelt. Waar het om gaat wat het college betreft, is dat er een cliëntenraad moet komen die natuurlijk zich bezighoudt met de hele gemeente Groningen en ook de nieuwe gemeente Groningen, want het moet natuurlijk voor iedereen open staan om zich aan te melden als lid van die cliëntenraad. Als het gaat over de benoeming en de werving van de cliënten, daar zijn wat vragen over, over hoe dat zit. Nou kijk, we hebben heel nadrukkelijk met elkaar gesproken uit en te na, ik geloof dat u al voor de zomer een heel relaas heeft meegekregen van hoe lang dit proces al loopt in de samenwerking met de cliëntenraad, met de projectleider die dit allemaal heeft begeleid. We zijn al maanden met elkaar bezig om dit op een goede manier te beschrijven. De voorzitter, daarvan hebben we gezegd dat er een onafhankelijk voorzitter moet komen. Dat lijkt ons verstandig. Dat is ook een heel gebruikelijke variant bij cliëntenraden en het was ook altijd al zo. Dus het feit dat het vandaag zo is, zoals het nu is. Dat is eigenlijk de uitzondering en er

was altijd een regel dat er een onafhankelijke voorzitter was. Dus wij grijpen gewoon terug op het oude systeem.

03:04:50

Voorzitter: Mevrouw Hessels.

03:04:52

Mevrouw Hessels: Ja, ik denk dat het op zich niet per se een gek idee is dat er een onafhankelijke voorzitter zit, maar het lijkt me dan toch wel vreemd dat de cliëntenraad daar zelf geen inspraak in heeft. Klopt dat?

03:05:07

Mevrouw Diks: Ja, dat zou ik helemaal met u eens zijn als het ook zo was, maar dat is natuurlijk niet zo. We hebben met elkaar bedacht dat er natuurlijk inspraak moet zijn van de cliëntenraad, cliëntenraadsleden op wie hun nieuwe voorzitter wordt. Het voorstel dat wij hebben gedaan was juist om alle leden van de cliëntenraad, die eventueel in de nieuwe cliëntenraad plaats zouden willen nemen, opnieuw te laten solliciteren. Ik snap wel dat dat voor een aantal mensen een beetje koud op hun dak viel, maar dat is eigenlijk een hele gebruikelijke variant. Dat is ook voor heel veel ambtenaren en voor heel veel werknemers heel gebruikelijk om te moeten solliciteren op je eigen functie. En soms word je het dan niet. Dat gebeurt en dat is een eigenlijk een heel gewone, gebruikelijke HR-praktijk, als ik het zo mag zeggen. Natuurlijk heeft het college er ook alle belang bij dat al die kennis en expertise die nu bij cliëntenraadsleden aanwezig is, wordt overgedragen aan een nieuwe cliëntenraad. Dat is ook de reden dat we daar een half jaar overgangperiode voor hebben genomen, zodat we zo goed mogelijk dat kunnen inrichten. Ja, de heer Van Zoelen wil wat weten.

03:06:18

Voorzitter: De heer Van Zoelen.

03:06:21

De heer Van Zoelen: Ja, ik had nog steeds een vervolgvraag op die selectieprocedure. Want het antwoord is me nog steeds niet duidelijk. De wethouder zegt ook heel duidelijk: "Ja, voorheen was de voorzitter ook al onafhankelijk." Wat ik er eigenlijk uit opmaak is dat de vorige verordening al goed was, of zoals het daar beschreven was. En dan vraag ik mij af van, die verordening moet gewoon vernieuwd worden, het is een administratieve handeling. Waarom wordt er zo moeilijk gedaan en waarom wordt niet gewoon die clausule overgenomen, selectieprocedure hetzelfde, mensen van de cliëntenraad worden erbij betrokken of in overleg wordt besloten hoe die selectieprocedure eruit gaat zien en waarom zo ingewikkeld dat er een hele nieuwe clausule wordt opgetuigd voor een sollicitatieprocedure? Het lijkt mij een vrij simpele clausule.

03:07:08

Mevrouw Diks: Dank u wel voorzitter. Ja, we zijn het volgens mij ook helemaal eens, want wezenlijk zit daar niet het niet zo'n enorm groot verschil volgens mij tussen deze verordening en de oude. Het punt is juist dat als je een onafhankelijke voorzitter wilt benoemen, dat je dan natuurlijk wel moet organiseren dat die ook benoemd kan worden. Daar zit volgens mij wat verwarring lijkt het. Ik heb het zelf nog heel nadrukkelijk net even zitten nalezen, ik denk niet dat die verwarring er is. Kijk, in het eerste lid van artikel vijf geven we aan dat de voorzitter en de leden van de cliëntenraad worden benoemd door het

college. Daarmee wordt natuurlijk niet bedoeld te zeggen dat het college bepaalt als zodanig wie er in de cliëntenraad komt, maar dat er gewoon een feitelijke benoeming is op grond van een verordening. Mensen moeten ook vacatiegeld kunnen krijgen en dergelijke, dus dat moet gewoon op nette wijze geregeld worden. Dat is helemaal niet als bemoeienis vanuit het college bedoeld. Daarnaast is het natuurlijk zo dat we met elkaar hebben bedacht dat zo'n selectiecommissie geen tribunaal moet worden. Het moet ook niet zo zijn dat daar negen mensen in zitten en één potentiële kandidaat een soort gegrild wordt, zal ik maar zeggen, door een selectiecommissie. Het moet gewoon een op een nette wijze ingerichte selectiecommissie zijn van een aantal leden, waar natuurlijk de cliëntenraad een heel serieuze rol in speelt. Maar het kan natuurlijk niet zo zijn dat een lid van de cliëntenraad dat wil mee solliciteren naar een de nieuwe cliëntenraad, dat die zelf in een kandidatencommissie of in een selectiecommissie gaat zitten. Dat kan natuurlijk niet. Daar moest even een route voor gevonden worden.

03:08:54

Voorzitter: De heer Onnes, sluit dat aan?

03:08:56

De heer Onnes: Ik moest even mijn microfoon zoeken. Ik denk dat het wel aansluit. Ik begrijp twee dingen niet uit dit verhaal. Waarom worden de leden van de betreffende selectiecommissies waar we het over hebben door het college benoemd? En over de vraag waarom de huidige leden van de cliëntenraad niet automatisch benoemd worden per één januari, heb ik als antwoord gekregen dat dat in het algemeen gebruikelijk is, maar dat vind ik geen goede onderbouwing.

03:09:30

Mevrouw Diks: Nee, maar ik denk toch dat u het ermee zal moeten doen, zou ik bijna zeggen. Wij hebben natuurlijk gewoon een moderne manier van om met elkaar selectiecommissies in te richten en daar hoort deze route, zal ik maar zeggen, bij. Dat is op geen enkele manier bedoeld om de huidige leden van de cliëntenraad af te serveren. Sterker nog, deze leden zijn nadrukkelijk uitgenodigd om te solliciteren om daarmee lid kunnen worden van de nieuw te vormen cliëntenraad. Maar om te zeggen: "Ik zit al in de cliëntenraad en daar blijf ik eeuwig zitten, want ik ben benoemd." Zo werkt het ook bij de gemeenteraad niet. Over een paar maanden, wat is het, anderhalf jaar, moet u allemaal weer vechten voor uw plaatsje. Dat is heel gebruikelijk als je ergens in een benoemde, sommige mensen dan niet, maar je kunt niet zeggen: "Ik heb die plaats en daar blijf ik steeds op zitten." Je moet steeds bewijzen dat jij die plaats rechtvaardig inneemt en dat is eigenlijk een heel gebruikelijke gang van zaken.

03:10:37

Voorzitter: De heer Onnes.

03:10:38

De heer Onnes: Ja. Het gaat hier niet om een eeuwig benoemen. De leden van de cliëntenraad zitten daar voor drie jaar in. Dus dat heeft niks met eeuwigheid te maken. Ik heb nog steeds geen goede onderbouwing, want behalve dat de nieuwe situatie gebruikelijk is, heb ik nu ook van de wethouder de term modern gekregen. Ik heb nog steeds geen onderbouwing gehoord.

03:10:58

Mevrouw Diks: Ja, voorzitter. Ik denk dat ik de redentie vanuit het college heb aangegeven die wij hebben gebruikt. Het kan zijn dat de heer Onnes het daar niet mee eens is. Dat mag natuurlijk. Maar ik denk dat ik eigenlijk niet nog meer zou kunnen toevoegen aan de reden waarom wij dit doen. Dit is gewoon een heel gebruikelijke, normale procedure waarin we in niets afwijken van wat in Nederland standaard is. Dus u mag het daar niet mee eens zijn, maar ik kan daar echt niet nog meer argumenten voor aanvoeren.

03:11:27

Voorzitter: De heer Van Zoelen nog en dat is echt de laatste vraag over de selectieprocedure, want dit duurt eindeloos.

03:11:32

De heer Van Zoelen: Ja, sorry, dat gaat nog steeds over de selectieprocedure. Het was ook weer een vervolgvraag op het antwoord van de wethouder. Maar dan krijgt iemand anders het woord, dus het is een beetje verwarrend. Ik begrijp het. Die benoeming is een formaliteit. Je wordt benoemd door het college en dat hoort zo. Maar dan zit ik me even af te vragen, zit dat nou in een verschil van formulering? Waar zou er water bij de wijn gedaan kunnen worden om met de cliëntenraad tot een compromis te komen. Dat je bijvoorbeeld zegt: "Nou, dat hoeft niet. Er mag meer dan één lid, of er mogen net als voorheen ook drie leden in die selectieprocedure komen. Het maakt niet uit wie dat benoemt, maar we gaan in overleg zo en zo de selectieprocedure samenstellen." Is daar net als voorheen dezelfde ruimte voor? Dus dat is mijn vraag. Even losstaand van die formaliteit van het benoemen van het college.

03:12:24

Mevrouw Diks: Ja, ik heb het u net al aangegeven. Kijk, wat ik een beetje verdrietig vind, zou ik haast zeggen, is dat er blijkbaar een soort beeld is dat het college de cliëntenraad zou willen knechten of in bedwang zou willen houden. De heer Alderkamp had het zelfs nog over dat er een voorzitter opgedrongen wordt. Dat is natuurlijk echt op geen enkele manier wat het college voor ogen heeft. Wij willen juist heel goed samenwerken met de cliëntenraad. Dat doen we ook tot dusver heel goed. Ik heb echt geen andere ervaring daarbij en de wijze waarop mensen worden benoemd in de selectiecommissie, volgens mij hebben we daar een goed systeem nu voor neergezet. De selectiecommissie, de voorzitter kan natuurlijk niet zichzelf benoemen, dus er moet eerst even een structuur komen om die voorzitter te benoemen. Daarna hebben we een onafhankelijke voorzitter en die kan natuurlijk samen met de selectiecommissie - waar verschillende leden van de cliëntenraad die niet mee solliciteren, inzit - nieuwe leden benoemen en op die manier gewoon een prima cliëntenraad samenstellen. Dus ik zie eigenlijk geen probleem bij de wijze waarop die selectiecommissie nu is ingericht. Er was aanvankelijk nog sprake van dat er nog een collegelid in de selectiecommissie zou zitten. Dat idee hebben we intern al afgeschoten, zal ik maar zeggen. In die zin zie ik echt geen zorg over de bemoeienis die het college heeft met de leden die in die cliëntenraad gaan plaatsnemen. Ik denk echt, lijkt mij persoonlijk, dat ik niet nog meer over de selectiecommissie zou kunnen toevoegen zelf. De inspraak van de heer Alderkamp. Ook nog even terugkomend op zijn zorg en zijn akelige gevoel over hoe dit nou allemaal is gegaan. Ik denk oprecht dat er een heel serieus gezamenlijk proces is gevoerd over hoe we dit kunnen inrichten en er is een aparte projectleider benoemd. Er zijn

ik weet niet hoeveel overleggen geweest. Er is heel wat correspondentie over en weer geweest. Ik denk dat dit echt een heel serieus traject is geweest. Als de heer Alderkamp aangeeft dat hij zich niet serieus genomen voelt, dan herken ik dat eigenlijk echt niet. En ik herken het ook, ik zeg het als collegelid, maar herken het ook persoonlijk niet. Ik heb echt heel nadrukkelijk het beeld dat we gewoon goed met elkaar in overleg zijn, dat er korte lijnen zijn. Dat we ook soms bellen met elkaar en even iets afspreken. Echt geen problemen. Ik vind het ook jammer dat het zo wordt gebracht, omdat het ook geen recht doet, in mijn beleving, aan de inzet die het college heeft gepleegd om dit zo goed mogelijk vorm te geven. Er is aanvankelijk even bedacht dat er een soort bestuursadviseur bij zou komen. De heer Alderkamp gaf aan van: "Ja, dat hebben we opgebracht en het is niet gehonoreerd." Nou, er is over gesproken. Kijk, er is sowieso natuurlijk een ambtelijke secretaris of secretariële ondersteuning voor de cliëntenraad. Dat blijft ook zo. Is het dan nog zinnig om nog een soort bestuursadviseur-achtige toevoeging te doen? Er is nu geen enkel beletsel voor de cliëntenraad om met ambtenaren in gesprek te zijn over de zaken die voorliggen. Dus er is nu al heel veel ambtelijke ondersteuning die de cliëntenraad krijgt. Zij kunnen eigenlijk altijd met ambtenaren overleggen. Wat staat hier nou precies, wat wordt er nou precies bedoeld? Wat vinden wij daarvan? Dus heel veel overleg tussen ambtenaren en de cliëntenraad. Dus ja, ik weet niet of ik nog extra zou toevoegen of om nog een bestuursadviseur eraan toe te voegen. We zouden daar nog eens naar kunnen kijken voor het finale voorstel, maar ik heb zelf het idee dat dit zo voorlopig voldoende zou kunnen zijn.

03:16:21

Voorzitter: Ik zie hier twee digitale handjes. De heer Onnes. U hebt nog een digitaal verzoek uitstaan om het woord te voeren.

03:16:35

De heer Onnes: Ja, dat gaat nog over de selectiecommissie van net.

03:16:37

Voorzitter: Nee. Dat gaan we niet meer doen. Nee, dat gaan we echt niet meer doen. Dat gaan we echt niet meer doen. Daar hebben we nu echt lang genoeg over gepraat. Het wordt tijd dat u daar een mening over vormt. De heer Atema.

03:16:49

De heer Atema: Ja, het gaat even om het voorstel om er een combifunctie van te maken, dus ambtelijk secretaris ondersteuner. Dus een ambtelijk secretaris die iets meer kan dan allemaal ambtelijk secretaris te spelen. Dus een zult combifunctie, ~, dat is ook heel gebruikelijk in de cliëntenraad wereld. Wat vindt u daarvan, van die mogelijkheid?

03:17:14

Mevrouw Diks: Ja, kijk, weet u wat het is. Het zou zelfs zo kunnen zijn dat op het moment dat je er zo'n combifunctie van maakt, er feitelijk minder ambtelijke ondersteuning is dan er nu is. Nu is er gewoon heel veel toegankelijkheid vanuit de ambtelijke dienst naar de cliëntenraad toe. Men kan gewoon heel makkelijk met elkaar in overleg zijn over onderwerpen die de cliëntenraad betreffen. Dus als je dat zou vernauwen tot de ambtelijke ondersteuning die bij een aantal uren per week aan iemand hangt, dan zou het zomaar zo kunnen zijn dat er zelfs minder komt. Ik wil er nog wel eens even naar kijken. Ik kijk ook even naar wethouder Bloemhoff. Maar ik weet niet of het nog iets extra gaat toevoegen, want er

is namelijk niemand in deze gemeente bezig om de cliëntenraad informatie te onthouden die hen toekomt of de vragen die zij hebben. Daar is niemand mee bezig. Er is nog een heel specifieke vraag gesteld of een voorstel gedaan over de drie weken voor de reactie termijn. We proberen natuurlijk – en dat staat hier ook volgens mij goed benoemd in de verordening - een redelijke termijn te hebben, zodat de cliëntenraad goed vergaderingen kan beleggen en goed kan nadenken over het advies dat zij geeft. Of dat precies drie weken moet zijn. Kijk, het nadeel is altijd, als je een termijn opschrijft en het zou drie weken en een dag zijn, dan zou je over de termijn zijn. Soms moet iets ook gewoon even in anderhalve week, omdat er iets in het nieuws is of er komt vanuit de Kamer iets of wat dan ook. Er kunnen plotse gebeurtenissen zijn waarop we allemaal snel willen reageren. Laten we gewoon met elkaar afspreken, en nogmaals, zo zit het college erin. Het gaat om redelijke termijnen waarop die reactie kan komen en echt, ik hecht eraan om dat aan te geven: wij vanuit het college gaan heel nadrukkelijk uit van de samenwerking met de cliëntenraad. Dus er is niet een soort tegenstelling tussen cliëntenraad en gemeente. Het gaat ons volgens mij allemaal om zo goed mogelijk informatie te krijgen over de mensen die het betreft en hoe we dat zo goed mogelijk in beleid kunnen vormgeven. Dat is waar we mee bezig zijn. Over de continuïteit heb ik volgens mij al het één en ander gezegd. Voor iedereen staat het open om te solliciteren op die functies. We willen juist heel nadrukkelijk mensen vragen die uit de doelgroep komen, die weten wat het is om hiermee te maken te hebben gehad. Een goede toevoeging van de heer Atema, om ook mensen in de cliëntenraad hebben die echt te maken hebben gehad met schulden, die weten wat het is om in die situatie te leven en hoe je daar als gemeente het beste mee om zou kunnen gaan. Nou, dat zou een goed argument kunnen zijn.

03:19:58

Voorzitter: De heer Onnes.

03:20:02

De heer Onnes: Ja, dank u wel voorzitter. Ik had een vraag aan de wethouder. Zijn de huidige leden van de cliëntenraad al getoetst over hun bereidheid om eventueel in de nieuwe cliëntenraad plaats te nemen? Als het namelijk zo belangrijk gevonden wordt.

03:20:16

Mevrouw Diks: Ja. Die hoeven niet getoetst te worden, lijkt mij persoonlijk, want het staat hen gewoon vrij om te solliciteren. Er is heel nadrukkelijk nagedacht over wat er in een profielschets zou kunnen staan. Nogmaals, het moet natuurlijk zo zijn dat in principe dat vrijstaat, dat open staat, voor mensen die tot de doelgroep behoren. We willen ook niet zoveel eisen daaraan stellen dat niemand daaraan zou kunnen voldoen. We willen juist zoveel mogelijk mensen hebben die wel weten hoe het in elkaar steekt in het werkelijke leven in de praktijk, als je te maken hebt met de gemeente Groningen en je zit in een uitkering. Even kijken. Nou ja, ik denk eigenlijk dat ik alle vragen zo'n beetje heb behandeld en nogmaals.

03:21:02

De heer Loopstra: Voorzitter.

03:21:02

Voorzitter: De heer Loopstra.

03:21:03

De heer Loopstra: In aansluiting op wat de wethouder nu net aangeeft, had ik een vraag over die twee externe zetels, of het misschien zinvol is dat iemand van de vakbond van FNV Lokaal en van Ieders, dus ook zitting gaat nemen in de cliëntenraad. Dat staat dus ook in het artikel: dat er maximaal twee externe kunnen zijn.

03:21:22

Mevrouw Diks: Ja, precies en dan is het, lijkt mij persoonlijk, ik ben geen persoon, als collegelid natuurlijk, aan de cliëntenraad om te bepalen wie er vervolgens in die cliëntenraad zit. Als daar inderdaad iemand van Ieders zich aanmeldt en past binnen het profiel, dan zijn er geen beletselen om zo iemand te benoemen in de cliëntenraad. Maar daar bemoeit het college zich dus op geen enkele manier mee. Dat is echt aan de selectiecommissie van de cliëntenraad zelf.

03:21:53

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Bloemhoff nog vragen liggen? Nee, u hebt geen vragen. Dan kijk ik eventjes of er nog mensen behoefte hebben om een positie te betrekken en een mening te uiten? Mevrouw Van Doesen.

03:22:10

Mevrouw Van Doesen: Ja, voorzitter. Ik heb meer dan zes jaar ervaring met de cliëntenraad. Heel positief, heel goed. Fijn dat hij er is en een nieuwe start in zo'n situatie dat Haren er ook bij komt, ja, dan moet je dit soort maatregelen nemen dat je alle mensen opnieuw laat solliciteren. Ik denk dat er een goed reglement ligt, waarin de beoogde nieuwe cliëntenraad Werk en Inkomen ook zelf een heleboel invulling aan kan geven en ik denk dat dat heel belangrijk is.

03:22:41

Voorzitter: Dank u wel. De heer Visser.

03:22:45

De heer Visser: Ja, voorzitter. Het is een beetje ongemakkelijk. Ik had natuurlijk meerdere opmerkingen, maar een hoop dingen zijn al door die vragen en antwoorden ondersteboven gehaald. Eens met mevrouw Van Doesen. Een wezenlijk punt, dat de belangen van de mensen, waar we in het college en in de raad besluiten over nemen, dat die worden gehoord voordat je tot besluiten komt en dat daar een adviesmogelijkheid zit ~ cliëntenraad ~, ook al zijn we het er niet altijd mee eens. Wel heel belangrijk dat zo'n belangenbehartiging er is. Over de samenstelling, aansluitend op de opmerkingen van de heer Loopstra. Ik steun zijn opmerkingen. Ik hoor de wethouder steeds zeggen: "Mensen die zich aanmelden." Ik zou zeggen, laat de selectiecommissie vooral actief op zoek gaan en zoek dan inderdaad in FNV-kring waar mensen zitten. Zoeken in de kringen die de heer Loopstra noemde of de heer Atema. Uiteraard ook Haren en Groningen. Ga actief op zoek en zet niet een advertentie en meldt u zich maar aan. Laten we nou die cliëntenraad echt vanuit alle hoeken goed samenstellen. Nou, over de profielen is genoeg gezegd. Wij hebben op achtentwintig oktober oude profielen gekregen en die zijn wezenlijk veranderd. Er leek een beetje het beeld te ontstaan dat er een soort leidinggevende zou komen die over een groep cliëntenraadsleden die al bij voorbaat over de nodige kwalificaties moesten beschikken om een beleidsadviseur ~. Nou, dat is van tafel. Het voorstel is nu gericht op het ondersteunen

van leden en de eisen hebben vooral betrekking op tijd hebben, betrokkenheid of interesse. Nog één ding over de benoeming van de voorzitter. De wethouder zei: "Nou, dat hebben we er al afgehaald, dat de wethouder daar invloed op uitoefent." Ik vond dat eigenlijk helemaal niet zo gek, want ik vind dat erop toegezien moet worden hoe die onafhankelijkheid in mekaar zit en ik wil daar iets concreets bij noemen. Ik vind dat er vooral op toegezien moet worden dat er een voorzitter komt die niet bijvoorbeeld in een ander verband al is betrokken bij de ambtelijke organisatie of in een recent verleden afhankelijk was van opdrachten van de gemeente. Ik vind dat nogal een essentieel punt in onafhankelijkheid. Voor de rest sluit ik aan bij mevrouw Van Doesen. Het reglement zit in elkaar, je hebt een resetknop nodig. Je moet gewoon even opnieuw die raad in elkaar zetten. Heel concreet nog even, maar dat is meer aan het college om mee te geven, de heer Lanting heeft in zijn inspraakreactie iets gezegd over adviestermijnen die ook betrekking zouden moeten kunnen hebben op initiatiefvoorstellen en zo. Ik denk dat het op zichzelf een correcte opmerking is, maar misschien kunnen we dat gewoon meenemen of kan de wethouder erop reageren ~.

03:25:42

Voorzitter: Dank u wel. De heer Atema.

03:25:48

De heer Atema: Ja. Even een paar opmerkingen. Positie van de huidige cliëntenraad. Wij stellen voor automatisch toe te treden tot de nieuwe raad zonder selectie en ook nog voor een tweede termijn. U heeft gezegd van: nou, we benoemen ze tot dat de nieuwe raad er is. Maximaal één termijn en ook toch een selectieprocedure. Wij zijn er van harte voorstander voor, omdat sommige leden zitten al in 2012 al in de raad. Maar wij vinden het helemaal niet om die opnieuw langs de meetlat te moeten leggen. Ten aanzien van de omvang van de raad. Wij hopen toch dat u kiest voor een derde niet-clieëntenraadslid, zodat meer externe organisaties lid kunnen worden van de raad. We zijn blij dat er ook gebruik gemaakt wordt van de ervaringsdeskundige. Dan die opmerking over het niet functioneren van de raad. Dat heeft in het land tot heel veel ongein geleid. Daar heeft u geen procedure voor opgenomen en we vragen ons af waarom niet. Dan nog even: de cliëntenraad stelt voor om tien keer per jaar bijeen te komen en het college vier keer. Het lijkt mij ook vier keer, dat je het vastlegt. Maar zij stelde ook voor om één keer per zes weken overleg te voeren met de directeur. Nu vinden wij één keer in de zes weken wel veel. Wij nemen aan dat ook in het nieuwe voorstel overleg met de directeur mogelijk blijft. Tot zo ver meneer de voorzitter.

03:27:26

Voorzitter: Dank u wel. De heer Rebergen.

03:27:30

De heer Rebergen: Dank u wel voorzitter. Ook vanuit ons waardering voor de cliëntenraad voor al het werk wat zij tot nog toe hebben gedaan. Voor de rest kan ik voor het grootste deel aansluiten bij de woordvoering van mevrouw Van Doesen. Wat ons betreft is duidelijk geworden dat het college zich niet bemoeit met de selectie van de leden van de cliëntenraad of de voorzitter. Wat dat betreft zijn wij ook blij dat de rol van het college uit de selectiecommissie is gehaald en volgens mij is er met de rol van de directeur een waarborg ingebouwd om eventuele problemen, die net genoemd zijn, te voorkomen.

03:28:05

Voorzitter: Dank u wel. Wie heeft nog behoefte om hier wat over te zeggen? De heer Loopstra.

03:28:16

De heer Loopstra: Dank u, voorzitter. Nog een paar dingen. Wij staan ons ook aan bij de woorden dan weer van de heer Visser van GroenLinks. Laten we alstublieft niet passief zijn in het werven van mensen voor de cliëntenraad. Inderdaad: geen advertentie en dan maar afwachten of er na veertien dagen iemand heeft gereageerd. Het college moet op pad om te kijken naar interne leden, mensen met een uitkering, mensen die extern zijn. Nou, dat geldt natuurlijk ook voor de voorzitter. Want er is haast geboden. Ik bedoel, we hebben op zestien december de raadsvergadering. Nou, dan is het een week reces. Nou, voor je het weet is het half januari en voor je het weet begint de zomer weer. Nee, maar zo is het gewoon. Dus er is haast geboden. Wij vragen dus ook aan het college om echt voortvarend te werk te gaan, zodat wij over één of twee maanden gewoon een cliëntenraad hebben. Ik wil nog even over die selectie ook zeggen, want daar is veel kritiek op, maar het gaat erom dat wij een nieuwe start maken. We zijn een nieuwe gemeente. Dus die start is gewoon een frisse start met allemaal regeltjes. Maar als uiteindelijk de cliëntenraad er is, dan gaat de cliëntenraad weer zelf hun leden uitzoeken, zoals het altijd zo was. Dus ik zie dat probleem ook helemaal niet en ik vind dat het college het goed heeft bedacht. Wij staan er ook helemaal achter. Tot zover, voorzitter.

03:29:48

Voorzitter: Dank u wel. De heer Van Zoelen.

03:29:52

De heer Van Zoelen: Dank voorzitter. Ja, ik had het nog niet gezegd, maar ik wil ook mijn waardering uitspreken voor het werk wat de cliëntenraad al die tijd heeft gedaan. In de zes jaar ook dat ik als lijstvolger bezig was, kreeg je altijd ongevraagd advies, helder geformuleerd advies en ik hoor ook hier meerdere woordvoeringen of mensen hier in de commissie die ook het werk van de cliëntenraad zeer waarderen. Dus ik denk: de cliëntenraad is er en dat werk wordt gewaardeerd en ze doen hun werk. En ik denk: er moet nu een nieuwe verordening komen, want er is een herindeling. Waarom moet dat zo nodeloos ingewikkeld, dat er gewoon eigenlijk een modelovereenkomst van de FNG wordt gepakt en een heel moeilijk verhaal. Er is iets wat functioneert, zet er een andere datum op, klaar en zeg tegen de cliëntenraad van: de mensen die er nu inzitten, oké, het is een formaliteit, je moet even opnieuw een mail sturen, maar u kunt zo weer deelnemen aan de nieuwe cliëntenraad en dan is de continuïteit gewaarborgd. Mijn vraag blijft nog steeds van: waarom is dit zo nodeloos ingewikkeld? Wat zijn nou de concrete verbeteringen met de nieuwe verordening ten opzichte van de oude, want ik zie daar verder geen onderbouwing in.

03:31:05

Voorzitter: Dank u wel. Wie nog? De heer Dijk.

03:31:10

De heer Dijk: Ja, voorzitter, kort dan. Ja, volgens mij is het belangrijk dat iedereen die macht heeft ook zijn eigen tegenmacht organiseert. Volgens mij is dat wat de cliëntenraad hoort te

doen, ook in de nieuwe gemeente Groningen. Dat is wat de cliëntenraad nu ook doet. Ik vroeg net de heer Alderkamp wat er beter zou kunnen, welke voorwaarden er nodig zijn om de toekomst van de cliëntenraad beter te maken. Naar de mening van de SP is dat, dat de cliëntenraad beter in de gelegenheid zou worden gesteld om meer mensen bij hun werk te betrekken. Want ondanks dat ik alle adviezen en alle stukken en alle reacties van de cliëntenraad echt waardeer op de ambtelijke stukken die er geschreven worden, mis ik toch geregeld het verhaal uit de stad, uit de dorpen, van de mensen die het betreffen. Begrijp me niet verkeerd, ik weet dat cliëntenraad veel werk verricht en veel doet, maar dat is wel wat ik tot nu toe mis van een cliëntenraad. Het is hetzelfde wat ik mis bij de belangenbehartigers van bijvoorbeeld Stad Adviseert. Ik vind dat wij vroeger Wmo-adviesraden hadden die dat een stuk beter deden dan nu. Het is niet voor niets dat we nu ook zeggen dat de werkgroep toegankelijkheid beter betrokken moet worden bij de gemeente, omdat dat is wat deze raden doen. Laat ze daar ook vrijer in en daar kan ik heel veel voelen voor wat de heer Van Zoelen zei. Waarom maken we het zo ontzettend ingewikkeld? Terwijl eigenlijk het enige wat het hoort te zijn, is: een adviesraad van mensen die een belang dienen in de stad. En of dat nou over werk en inkomen gaat, dan moet dat een cliëntenraad voor werk en inkomen zijn. Als het een Wmo-adviesraad is, een adviesraad van de Wmo zijn. Ik ben al eerder kritisch geweest over Stad Adviseert. Ik snap de toegevoegde waarde niet van die adviesraad, of dat, moet ik het netjes zeggen, samengevoegde adviesraad van bewoners. Ik snap de toegevoegde waarde daar niet precies van. Het is aan de volksvertegenwoordigers van Groningen om alle belangen te dienen en we moeten een cliëntenadviesraad vooral in de gelegenheid te stellen om de verhalen uit de stad, van mensen die met werk en inkomen te maken hebben, beter te dienen. Dat is eigenlijk mijn vraag aan het college: hoe zou dat kunnen? De SP heeft daar een aantal ideeën voor, maar ik leg hem eerst even bij het college neer om te kijken of dat een beetje in dezelfde lijn is.

03:33:27

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van de Giessen.

03:33:30

Mevrouw Van de Giessen: Ja, bedankt voorzitter. Ik wilde eigenlijk ook beginnen met mijn waardering uitspreken voor de cliëntenraad. Zij hebben veel ervaring en dat merken we ook gewoon in de stukken die we van ze krijgen. Het zijn vaak uitgebreide voorstellen, goed onderbouwd, alles netjes op een rijtje gezet, dus daarvoor ook dank. Ik kan me eigenlijk aansluiten bij wat de heer Dijk ook zegt. We hebben gezien dat de Wmo-adviesraden, nou ja, dat het helpt als het zo'n specifiek advies geeft, maar we moeten dat ook gewoon in stand blijven houden, nu ook met de cliëntenraad. Ja, dus daar wilde ik het eigenlijk bij laten en ik wilde me ook aansluiten bij, ik meende dat één van jullie dat zei, dat het belangrijk is om echt ook de voormalige gemeente Ten Boer en Haren, daar actief op zoek te gaan naar die leden, zodat we echt een brede vertegenwoordig krijgen in de cliëntenraad.

03:34:12

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Hessels nog of mevrouw Menger? Mevrouw Hessels.

03:34:17

Mevrouw Hessels: Ja, ik zal wel kort nog even wat zeggen. Ook uiteraard mijn dank aan het werk van de cliëntenraad en ook dank aan de wethouder voor de beantwoording van de vragen. Ik denk dat het heel belangrijk is dat we inderdaad waarborgen dat die cliëntenraad

onafhankelijk kan blijven en gewoon zijn werk kan blijven doen. Wat ons betreft, met de beantwoording van de wethouder, zie ik daar niet zo'n probleem in en ja, ga zo door, zou ik zeggen.

03:34:53

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw Menger.

03:34:55

Mevrouw Menger: Dank u wel voorzitter. Ook vanuit de fractie van 100% Groningen heel veel dank aan de cliëntenraad. Ik kan me eigenlijk volledig aansluiten bij de woorden van de heer Van Zoelen en ook voor een groot deel aan de woordvoering van de heer Dijk.

03:35:14

Voorzitter: Dank u wel. Wethouder.

03:35:17

Mevrouw Diks: Ja, dank u wel voorzitter. Een aantal van u heeft aangegeven van: "Waarom nu toch zo ingewikkeld?" Is het nou zo ingewikkeld? Dat valt eigenlijk ook nog wel mee. We hebben gewoon een verordening en volgens die regel zijn we dan dadelijk met een beetje goede wil aan het werk. Dat is volgens mij helemaal niet zo vreselijk ingewikkeld. We moesten dit natuurlijk even inrichten omdat die harmonisatie er nu eenmaal is. Dat betekent dat alle verordeningen van rechtswege vervallen per eenendertig twaalf van dit jaar en dat betekent dat als je gelegitimeerd aan het werk wil, je per één één van het volgende jaar dus een nieuwe verordening moet hebben. Dat is helemaal niet ingewikkeld volgens mij, dat is gewoon meer procedureel in die zin. Als je dan kijkt naar de selectiecommissie. We hebben daar inderdaad vrij veel al over gezegd. Een aantal van u geeft ook aan, de heer Visser, met name, de Partij van de Arbeid, dat het niet een advertentie in de krant moet worden. Dat zou ook nog kunnen, maar dat het niet passief moet zijn, maar dat het juist actief moet zijn. Nou, daar kunnen we ons zeer in vinden, zodat we ook heel gericht, of dat ze, beter gezegd, heel gericht gaan zoeken naar kandidaten die passen in het profiel en die ook kunnen bijdragen aan een betere informatievoorziening over de doelgroep die het betreft. Dus dat lijkt me heel goed. De heer Dijk geeft ook nog heel nadrukkelijk aan, hij zegt: "Ja, en hoe gaat dan die nieuwe cliëntenraad een goede, dan wel betere verbinding met de gemeente - de mensen in de gemeente en al die organisaties en instellingen die hier zijn - hoe gaan we dat dan organiseren?" Ik denk dat dat het gesprek is dat we met de nieuwe cliëntenraad moeten voeren. Hoe zou je die ondersteuning willen krijgen? Dan weten we ook wie er allemaal inzitten. Welke verbindingen er al zijn, welke verbanden er al zijn. Dan kunnen we dat misschien beter met elkaar bekijken. Maar nogmaals, niets houdt iemand hier binnen de gemeente tegen om op een goede manier met elkaar te willen samenwerken. Wij staan echt in die stand. De voorzitter moet echt onafhankelijk zijn, wordt door een aantal van u aangegeven. Zeer eens. Dan is er nog een vraag geweest of een opmerking over de reactie termijn van initiatiefvoorstellen. Moet dat niet beschreven worden? Daar zal ik nog even naar kijken, want misschien is dat wel een punt dat misschien nog toegevoegd zou kunnen worden. Kijk, het is nu zo dat er met grote regelmaat overleg is met de vakdirecteur. Heel af en toe schuif ik aan, gewoon om goed de verbinding te houden met de cliëntenraad, maar er is echt om de zoveel weken een goed gesprek tussen de vakdirecteur, inkomensdienstverlening en de cliëntenraad. Dat loopt goed en de paar keer dat ik erbij ben geweest heb ik het niet anders ervaren dan dat het gewoon

een prettig gesprek was en we open met elkaar bezig zijn om de belangen van mensen met een uitkering te behartigen. Gaat het college voortvarend te werk? Jazeker, dat is het idee, want we hebben gezegd: "Er moet een overgangstermijn van een half jaar komen, omdat we niet in een tijds-klem moeten komen." Dat zou heel vervelend zijn, want aanvankelijk pruttelde ik nog wat over een aantal maanden. Maar goed, we moeten het wel organiseren. Die procedure moet natuurlijk nog even ingericht worden, dus we willen niet een tijds-klem organiseren, maar er is niemand die tot dertig juni gaat zitten wachten om dit te regenen zal ik maar zeggen. Waar het sneller kan, zullen we zeker sneller handelen. Dat punt neem ik graag van de heer Loopstra over. Dus dank voor uw ondersteuning van dit voorstel, want ik denk ook echt dat dit een prima manier is om op de juiste wijze belangen van mensen met een uitkering te behartigen. Dank u wel. Te laten behartigen, laat ik het zo zeggen.

03:38:50

De heer Visser: Voorzitter.

03:38:51

Voorzitter: De heer Visser.

03:38:51

De heer Visser: Ja, ik had over die onafhankelijkheid van die voorzitter een vrij concrete vraag, dat erop wordt toegezien dat het niet iemand wordt die in een ander verband betrokken is bij de ambtelijke organisatie of in een recent verleden afhankelijk was van een opdracht van de gemeente, want het gaat niet alleen om politieke onafhankelijkheid, het gaat ook om onafhankelijkheid ten opzichte van die ambtelijke organisaties. Dat vind ik nogal wezenlijk.

03:39:15

Mevrouw Diks: Ja. Dat is denk ik inderdaad een goed punt dat u aanbrengt en het is dus aan de selectiecommissie om dit punt ook specifiek in de gaten te houden. Want zoals we net hebben geconstateerd, is het college geen onderdeel van de selectiecommissie. Maar het punt is heel duidelijk gemaakt en zal ik neem ik aan door de selectiecommissie worden meegenomen.

03:39:33

De heer Visser: Dank.

03:39:34

Voorzitter: Ik kijk even naar mevrouw Bloemhoff. Hebt u nog behoefte? Nee, ze piekert er niet over. Liggen er nog onbeantwoorde discussiepunten? Ik geloof het niet.

03:39:47

De heer Atema: Ja. Atema hier.

03:39:48

Voorzitter: De heer Atema nog.

03:39:50

De heer Atema: Ja, waarom er geen stukje is opgenomen over eventueel niet-functioneren, omdat dat bij andere raden al tot rechtszaken heeft geleid en dat moet je misschien voorkomen.

03:40:04

Mevrouw Diks: Ja, nou, de eerste vrolijke reactie daarop is natuurlijk dat we gewoon helemaal niet uitgaan van disfunctioneren van de cliëntenraad, want dat zou wel een verdrietige insteek zijn. Het is overigens wel zo dat in artikel zes de zittingsduur is geregeld voor de leden. Daar worden ook een aantal argumenten genoemd waardoor het lidmaatschap van de cliëntenraad ten einde zou komen. Ja, ik zou me kunnen voorstellen, ik wil het niet te complex maken, maar dat zo'n cliëntenraad natuurlijk zo iets is als lid zijn van de Europese Unie, je kan er wel in, maar er is geen procedure om eruit te gaan. In die zin denk ik ook dat het terecht is om gewoon uit te gaan van een goed functioneren van de cliëntenraad. Volgens mij moet iedereen daar zijn steentje aan willen bijdragen.

03:40:47

De heer Loopstra: Voorzitter.

03:40:47

Voorzitter: De heer Loopstra.

03:40:49

De heer Loopstra: In het verlengde daarvan. Kijk, het staat de cliëntenraad ook natuurlijk wel zo vrij om een huishoudelijk reglement te maken en dat daarin te regenen.

03:40:59

Voorzitter: Goed, dan stel ik voordat we hiermee de beraadslaging afronden. Het is een raadsvoorstel. Is er behoefte om daar nog over door te praten in de raad. Voor discussie hoor ik hier. Ik geloof het niet. Ik hoor ook nog geen moties aangekondigd, dus ik neem aan dat het conform naar de raad kan. De heer Van Zoelen. Ja, dan moet u die tijdig aankondigen, dan weet de agendacommissie ook waar die aan toe is. Hij weet het nog niet, nee. Ik stel voor dat het voorlopig conform naar de raad gaat. Dank u wel. Ik sluit de vergadering.

1 Herijking kredieten Binnenstadsvisie Bestemming Binnenstad en Definitief Ontwerp Bussen over Oost (motie Diepenring voor alle Stadjes) (raadsvoorstel 4 november 2020)

20.00 uur Radesingel: Herijking kredieten binnenstad etc

Voorzitter

- Boter

Griffier

- Meijer

GroenLinks

- Leemhuis

PvdA

- Van Niejenhuis

D66

- Rustenbiel

SP

- Koks

VVD

- Van der Pol

ChristenUnie

- Moorlag

Partij voor de Dieren

- Pechler

CDA

- Ubbens

100% Groningen

- Mellies

Stadspartij

- Huitenga

Student en Stad

- Bosch

PVV

- Van Kesteren

Wethouder

- Van der Schaaf
- Broeksma

04:45:09

Voorzitter: Dames en heren, het is acht uur. Welkom, alle leden van de raad en verder aanwezig: Degene die thuis, via de livestream volgen. Bij de meningvormende sessie over de herijking kredieten binnenstad visie, bestemming binnenstad en definitief ontwerp Bussen over Oost, haakje openen, motie voor Diepenring alle stadjes, haakje sluiten. Deze meningvormde sessie zal in twee delen uiteenvallen, waarbij we eerst een eerste ronde gaan doen, zoals ook in de voorbereidingsbrief stond over de politieke vragen die gesteld kunnen worden aan de beide aanwezige wethouders. Zij zullen met één mond spreken is mij beloofd door één van de beide wethouders, maar zowel beiden, het antwoord mogen geven. Daarna

gaan we over tot een tweede ronde, waarin de discussie over de herijking kredieten zoals ik net heb genoemd, vorm gaat geven. Dan kijk ik eerst even rond: Zijn er politieke vragen?

04:46:02

De Heer: Leemhuis: Ik heb eerst nog een punt van orde. Wat mij betreft is het prima om het in één keer te doen. Ik weet niet, hoe anderen daarin staan. Het is ook niet zo dat ik daar geharnast inzit, maar mijn voorkeur zou het hebben om het in één keer te doen. Ik ben benieuwd, wat anderen daarvan vinden.

04:46:19

Voorzitter: Ik kijk even rond of de rest dat ook akkoord vindt. Ik zie duimpjes. We hebben een heel mooi ordevoorstel. Ik voel wat evaluatie aankomen voor een raadslid hier aanwezig van de SP, voor de nieuwe werkwijze. Als iedereen het ordevoorstel van de heer Leemhuis overneemt, dan geef ik iedereen het woord. Dan gaan de woordvoeringen, eerste en tweede ronde samen en daarnaast zal het woord zijn aan de beide aanwezige collegeleden, om eventuele vragen te beantwoorden of een verheldering te geven, waar nodig. Wie kan ik het woord geven? Dan beginnen we met de heer Pechler, van de Partij voor de Dieren.

04:47:03

De Heer: Pechler: Ja dank, Voorzitter. Vanzelfsprekend wordt mijn fractie niet vrolijk van dit soort budgetoverschrijdingen en dat er weer meer geld naar de binnenstad moet. We snappen heus, dat niet alles even nauwkeurig voorspelt kan worden, maar dat inflatiekosten niet voldoende zijn meegenomen, dat kosten voor geluidswerende maatregelen bij de woonschepen onvoldoende zijn meegenomen en dat voorbereidings- en begeleidingskosten hoger uitvallen dan begroot omdat en ik citeer: Het project in een binnenstedelijk gebied ligt. Voorzitter, dit zijn toch allemaal geen verrassingen? Waar is dan wél aan te wijten dat deze inschattingfouten zijn gemaakt? Slordig werk, dat de uitvoeringskosten voor het A. Kerkhof ook nog eens hoger uitvallen dan één miljoen, wat er al naartoe ging? Dat kon er ook nog wel bij. Kun je nagaan, hoeveel geld we als gemeente hadden bespaart, als we die bomen gewoon hadden laten staan. Er is één onderdeel in het bijzonder, dat mij verbaasd een irriteert. Ik ga terug naar mijn woordvoering van vierentwintig januari 2018. Ik citeer: In het raadsvoorstel staat dat, alhoewel een contrasterende kleur van de geleiders er ook zelf nog een extra verbetering zou kunnen opleveren, wordt daar in het definitief ontwerp niet voor gekozen. Dit vindt de Partij voor de Dieren, tamelijk onbegrijpelijk. Hier wordt nu puur uit esthetische redenen gekozen, om de geleidestrook in dezelfde kleur aan te leggen, in plaats van een contrasterende kleur. Einde citaat. En wat lezen we nu, in het huidige raadsvoorstel? Dat de geleidestrook in de Brugstraat en Astraat, alsnog voor tienduizenden euro's vervangen moeten worden, omdat de werkgroep Toegankelijk Groningen geheel terecht, aan de bel heeft getrokken, dat de huidige lijnen niet goed bruikbaar zijn voor blinden en slechtzienden. Dit toont wederom aan, dat het niet alleen belangrijk is om mensen met een beperking vroegtijdig te betrekken, maar hun advies dan ook daadwerkelijk op te volgen. Ondanks al dit, zien we als Partij voor de Dieren ook positieve punten in deze stukken. Dat er wordt gekozen voor een hoogwaardige aanbesteding voor de Kattenbrug, met een gunstig risicoprofiel en dat niet simpelweg de goedkoopste wordt uitgezocht, dat stelt ons enigszins, gerust. Na het hoofdpijndossier Ring Zuid, weten we hoe belangrijk het is, om die risico's niet te mager in te schatten, want na de ervaringen bij West, nu bij de Bus over Oost gelijk al wordt gewerkt met trilwerende maatregelen, dat is ook goed. Voorzitter,

tot slot nog een paar vragen aan het college. Eerder is door een aantal fracties verzocht om de hele Diepenring in te richten als dertigkilometerzone. Daar werd toen afwijzend op gereageerd. In de tussentijd is het één en ander veranderd. Omwonenden geven aan, dat er sinds de herinrichting structureel te hard wordt gereden en landelijk is er een motie aangenomen, om binnen de bebouwde kom zoveel mogelijk uit te gaan van dertig per uur. Heeft dit de mening van het college hierover veranderd? Ook zou ik het college willen vragen om in te gaan op de mogelijkheid voor een aantal aanpassingen die gevraagd worden door de bewonersvereniging. Het terugbrengen van de detectielussen bij de verkeerslichten aan de W.A. Scholtenstraat en het uitbreiden van het alleen voor bewoners parkeerregime naar aanvullende straten. Dank u wel.

04:49:42

Voorzitter: Dank u wel. Wie kan ik het woord geven? De PVV is ook nog binnengekomen, zodat we compleet zijn. We doen een eerste en tweede ronde, even voor uw orde, in één keer. Ik geef de heer Koks het woord van de SP.

04:49:54

De Heer: Koks: Dank u wel, Voorzitter. Sinds jaar en dag staat de SP fractie bepaald niet te juichen bij de plannen van de binnenstad. Het weghalen van de bushaltes op de Grote Markt en de Astraat doet voor ons, fors afbreuk aan de bereikbaarheid van de binnenstad voor iedereen. Ook de forse investeringsbedragen oplopend tot uiteindelijk tweeënzestig miljoen, heeft niet onze steun. Zo fors investeren in de binnenstad, waarbij opgeteld kan worden: De kosten voor de renovatie van het huis en de bouwkosten van het Forum. Dat is ongepast, zolang onze gemeente nog in de top drie van de armste steden van dit land staat. Het tegengaan van de tweedeling, zou bovenaan moeten staan en helemaal in deze coronatijden. Verder betwijfelen wij sterk, of die miljoenen, het gepropageerde doel, de binnenstad voor iedereen wel dichterbij brengt. Bezoekersaantallen dalen en ook is die daling al ingezet vóór de coronatijd.

04:50:44

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Leemhuis van GroenLinks.

04:50:47

De Heer: Leemhuis: Dank u wel, voorzitter. Het standpunt van de SP is natuurlijk al wel bekend, dat is geen nieuws. Toch blijf ik geïnteresseerd in hoe de SP fractie dat dan ziet. Moeten we dan niet investeren in de binnenstad? Moeten we niet zorgen dat dát de plek is en blijft, waar mensen vanuit Groningen en de omliggende gebieden juist zullen blijven komen, om zo te zorgen voor werkgelegenheid, voor alle Groningers.

04:51:15

De Heer: Koks: Achter die werkgelegenheid, kun je vragen stellen. Natuurlijk vinden wij wel degelijk, dat de binnenstad een opknopbeurt nodig heeft, maar vooral een opknopbeurt, om die binnenstad voor iedereen aantrekkelijk te houden. Zometeen in mijn praatje, kom ik nog even verder, dat de binnenstad nu, met name aantrekkelijk wordt voor de happy few, om het zo maar even te zeggen, die daar zijn kooplust kan botvieren.

04:51:40

Voorzitter: Nog een vraag van de heer Niejenhuis van de PvdA.

04:51:43

De Heer: Niejenhuis: Dank u wel, Voorzitter. Ik vraag me af: de heer Koks noemt zo uit de losse pols even de bedragen die in de binnenstad omgaan, maar heeft u ook de bedragen paraat die buiten de binnenstad omgaan? De wijkvernieuwing bijvoorbeeld, ook een project te noemen. Er wordt toch ook ontzettend veel meer geld besteedt aan de wijken buiten de binnenstad?

04:52:00

De Heer: Koks: Ja, maar de rest van de stad is ook fors groter dan alleen de binnenstad, dus dat daar geld in gestoken wordt, dat verbaast me niks. Wij zouden graag een verschuiving willen hebben naar het sociale domein, in plaats naar de bakstenen, waarvan wij zeker ook weten, dat bakstenen investeren, met name als je gaat isoleren van woningen, ook een prima inzet is. Maar ik ga even door Voorzitter, want anders kom ik helemaal niet aan mijn verhaal toe. Al in 2016 heeft onze fractie herhaaldelijk gevraagd naar cijfers over het binnenstadsbezoek. Nu eindelijk in het voorjaar met herijking van de binnenstad komt, vragen wij het college, of die cijfers dan ook daadwerkelijk beschikbaar zijn. Met die cijfers over het binnenstadsbezoek zijn we namelijk benieuwd, of onze indruk klopt, dat die binnenstad alleen maar de fun bubbel wordt voor studenten, toeristen en hogere inkomens. Onder de herinrichting van de binnenstad ligt een lijst van vijftig projecten in een budget van tweeënzestig miljoen. Ik zei het al: Een deel van die projecten is gerealiseerd. Diverse malen heeft de raad extra kredieten vastgesteld vanwege tegenvallende kosten of bijkomende wensen. Allemaal, mogen we hopen, binnen die tweeënzestig miljoen.

04:53:06

Voorzitter: Voordat u verder scrollt, u heeft nog een vraag van D66. De heer Rustebiel.

04:53:11

De Heer: Rustebiel: Dank u wel, Voorzitter. Is het niet zo, dat met het plan voor de Bus over Oost juist heel veel publieke ruimte wordt toegevoegd? Ruimte waar je gewoon kunt zitten op een bankje aan de gracht, zonder dat je moet consumeren. Dat past toch precies in uw kamer, zou ik zeggen. Vindt u dat ook niet?

04:53:25

De Heer: Koks: Over die bankjes hebben we een tijdje terug al bij de ABN een discussie over gevoerd, die zie ik alleen maar minder worden. We vinden het natuurlijk prima, die elektrische bussen over de binnenstad. We hebben een alternatief bedacht in de tijd, het rondje rond de kerk. Dat is helaas afgestemd. Ik geef het door, de tweeënzestig miljoen, dus slinkt het beschikbare bedrag voor de rest van de lijst. De komende maanden krijgen we nog een kredietvoorstel over het Dudokterrein en de Grote Markt. Voorzitter, wij zijn zo langzamerhand het zicht kwijt, welke die resterende projecten zijn, die van dat slinkende budget uitgevoerd moeten worden. In de tijd, heeft de raad de toezegging gekregen dat in de prioritering van de resterende projecten binnen het resterende budget, de raad het laatste woord heeft, om te voorkomen dat door de raad essentieel geachte projecten niet kunnen worden uitgevoerd omdat de pot leeg is, of gedwongen wordt extra budget voor te stellen. Voorzitter, wordt dat ook de opzet van de herijking? Enerzijds, de nog uit te voeren projecten uit de lijst van vijftig en anderzijds het restant van tweeënzestig miljoen waarin de raad een keuze kan maken van wat er nog gerealiseerd moet worden voor de Kattenbrug, de inrichting van het Schuitendiep en enkele aanpassingen rond de haven, vraagt het college nu

extra budgetten die passen binnen die tweeënzestig miljoen. Om te beginnen, willen we onze waardering uitspreken voor de wijze waarop het college in deze moeilijke tijden toch zoveel mogelijk gedaan heeft, om de belanghebbende te betrekken, met name de werkgroep toegankelijkheid, even een stevige vinger in de pap gehad. Goed, dat de oversteek bij de geleidestroken worden aangepast. Wij zijn blij, dat met name door het terugleggen van de bushalte achter het provinciehuis, een werkbare oplossing is gevonden voor de krappe plek dicht bij de Sint Jansstraat. Verder hebben we nog niet zoveel commentaar. Het ziet er goed uit, op eentje na. Daar had de Partij voor de Dieren het ook al over. De Diepenring is afgewisseld dertig, vijftig kilometer. Landelijke naar dertig kilometer in de bebouwde kom. Ook binnen de mobiliteitsvisie is dertig kilometer de norm. Is het college met ons eens, dat verdere inregeling van het Diepenring op dertig kilometer gebaseerd moet zijn en ook ingeregeld moet worden, zodat de politie bereid is tot handhaving? Dat is een knelpunt, wat in die brief van de bewonersorganisatie Oost, ook is aangereikt. Dan, als we het toch over de binnenstad hebben: Een paar weken terug heeft de SP fractie het aan de kaak gesteld, een deel van het toch al schaarse, niet commerciële zitplek, is weggehaald. Op de meest zonnige plek voor de ABN Amro bank, wurmen mensen zich nu in de vensterbanken. Hoe staat het met de toezegging van het college, dat snel, elders op de Grote Markt zitplaatsen worden gerealiseerd? Tot slot de vraag: In die brief van de bewonersorganisatie staan nog meer punten, ik hoop dat het college, die punten en suggesties die ze daarin doen, ter harte nemen en dat dát effect heeft op de uiteindelijke inrichting. Dank u wel.

04:56:22

Voorzitter: Dank u wel. Wie kan ik het woord geven? Ik kijk ook even digitaal. Volgens mij, wordt dat goed gehoord. De heer Leemhuis, GroenLinks.

04:56:31

De Heer: Leemhuis: Dank u wel, Voorzitter. Mijn fractie is blij om weer verder te kunnen praten over de binnenstadsvisie. Daarbij is het vooral belangrijk, ook om te zien en horen waar we het allemaal voor doen. Dat is dat we bijvoorbeeld straks, een Grote Markt, een Oosterstraat, een Gelkingestraat, Oude Ebbingestraat en een Kreupelstraat krijgen, waar veel meer ruimte komt voor verblijven, groen en spelende kinderen en die voordelen worden weleens vergeten als we in deelprojecten inzoomen, zoals we dat op dit moment doen. Het is belangrijk, dat we dat perspectief in de gaten houden. Nu hebben wij concreet een aantal kredietaanvragen van het college, in verband met overschrijdingen. Eerlijk gezegd zijn dat overschrijdingen die ook tamelijk navolgbaar zijn. Het gaat om het voldoen aan een wet- en regelgeving, die we deels ook zelf als gemeente hebben aangenomen en dan is het logisch, dat we dat soort aspecten ook moeten verwerken.

04:57:31

Voorzitter: Het is ook logisch, dat u een vraag heeft van de SP. De heer Koks.

04:57:36

De Heer: Leemhuis: Die wil ik ook graag beantwoorden, natuurlijk.

04:57:38

De Heer: Koks: Mooi. Bent u het me eens, dat al die overschrijdingen die vanwege welke oorzaak en ook ontstaan zijn, binnen dat budget van die tweeënzestig miljoen moeten gaan

plaatsvinden en dus, ten koste gaan van de mogelijke uitvoering van die vijftig, uiteindelijk gedacht, projecten.

04:57:55

De Heer: Leemhuis: Het is wel mooi, want het is vaker zo, dat als de heer Koks mij een vraag stelt, dat ik dan op het punt ben, om daar iets over te zeggen. Zo ook nu. Het is natuurlijk logisch, wat ik zeg: Die overschrijdingen zijn navolgbaar, dat heeft met wet- en regelgeving te maken, maar ook met een aantal verbeteringen op het gebied van duurzaamheid. Het is logisch, om straks als we een herijking gaan doen van de binnenstadsvisie, dat we dat in zijn geheel gaan bezien. Een lijstje met alle projecten die er zijn en dan moeten we kijken hoe dat zit. Laten we eerst maar eens kijken: Hoe dan? Ik begrijp uit de brief, dat dát het tweede kwartaal van 2021 is. Laten we dán, dat gesprek voeren. Dan kom ik op een aantal punten die voor mijn fractie heel belangrijk zijn zoals wat al in 2010 aangenomen werd: De visie Diepenring en de motie van de heer Rustebiel, die dat voor een deel mogelijk maakt, want hoe zorgen we ervoor, dat de Diepenring meer beleefbaar, er meer ruimte is voor groen en meer ruimte is voor verblijven? Mijn fractie is ook heel blij, dat nu gestart gaat worden met het uitvoeren van de motie van de heer Rustebiel, waar ook mijn partij onderstond. Wij willen het college daarbij wel vragen, om te zorgen dat dát dan ook écht, die vergoeding wordt en ook zorgen, dat we die verblijfskwaliteit verbeteren. Daar zit nog wel een knelpunt, want er is ook nog altijd autoverkeer daar en dat levert op en dat lawaai, dat zorgt ervoor dat het verblijfskwaliteit een beetje verminderd wordt. Daardoor, kom ik automatisch op het onderwerp van de snelheden. Twee eerdere sprekers hebben dat ook al gezegd. Het is natuurlijk zo, dat het een beeld gaat worden, waar deels dertig kilometer, deels vijftig kilometer per uur en deels dertig kilometer per uur wordt. Ook mijn fractie blijft nog wel zich afvragen, of het niet mogelijk is om daar een eenduidig beeld voor te hebben.

04:59:59

Speaker 1: Dat mogelijk ook zou helpen bij die trillingen, ook zou helpen bij het geluidsoverlast die het met zich meebrengt. Dus in ieder geval, is mijn fractie ook nog steeds wel benieuwd of het mogelijk is, om generiek die dertig kilometer aan te houden. En met name omdat ook mijn partij, en de tweede kamer, de motie werd al genoemd: Suzanne [onhoorbaar] daar een motie over indiende, is dertig kilometer niet beter als uitgangspunt, en past dat niet ook bij de mobiliteitsvisie.

05:00:42

Voorzitter: U heeft een vraag van de SP.

05:00:45

De Heer Koks: Voorzitter, is dit een kwestie van voortschrijdend inzicht? Want we hebben indertijd die afwisseling vijftig, dertig kilometer, expliciet aan de orde gesteld. En toen kwam het argument: 'Ja, moet je horen, vanwege de doorrijnsnelheid van die bussen kan dat allemaal niet.' En het levert geen enkel probleem op. Voortschrijdend inzicht?'

05:01:02

Speaker 1: Nou, het lijkt erop dat de heer Koks een beetje selectief onthouden heeft, wat ik in die tijd gezegd heb. Want ik heb heel nadrukkelijk gezegd, dat wij de argumenten voor het deels behouden van vijftig kilometer, dat we dat zien. Maar dat we ook de argumenten zien, waarom het prettig zou zijn en goed zou zijn om over het hele stuk dertig kilometer aan te

houden. Er is wel sprake van één nieuw feit, en dat is dat het college ook heeft uitgerekend dat de snelheid waarin de bus over de Grote Markt gaan, en de snelheid wil waarop de bussen over de Diepenring gaan, dat dat eigenlijk wel gunstig afsteekt. Dat is een nieuw feit wat in de brief stond. Dus dat is een extra reden waarom ik denk, college, is het mogelijk om daarnaar te kijken? En kunnen we daar bijvoorbeeld bij DO Bussen over Oost in december verder over spreken.

05:01:47

Voorzitter: Gaat u verder met de laatste opmerking.

05:01:49

Speaker 1: Ja, ik denk dat ik mij kan aansluiten bij wat eerder fracties hebben we gezegd over de situatie bij de Sint Jansbrug. Ook uit eigen ervaring merk ik dat, zeker op het moment dat het laat is en dat er weinig fietsers en voetgangers zijn, ik de indruk heb dat voetgangers daar gewoon lang moeten wachten omdat er auto's snel langsrijden. De BoBo schrijft het ook in zijn brief. Dus mijn fractie wil ook wel het college vragen, om daar meer oog voor te hebben; voor de situatie van voetgangers. En dan denk ik dat ik de andere paar puntjes maar laat zitten.

05:02:25

Voorzitter: Dank u wel voor uw betoog. Wie kan ik het woord geven? Dan gaan dames toch voor, en dan is mevrouw Moorlag eerst.

05:02:34

Mevrouw Moorlag: Voorzitter, afgelopen maandagochtend begon ik de week goed, aangezien ik de radio aandeed en het nieuws hoorde dat Groningen is uitgeroepen tot gezondste stad van Nederland. Een aantal zaken die hiertoe leiden zijn het vele groen en het weren van auto's uit de binnenstad, waardoor veel mensen lopend of op de fiets gaan. Nou, dit bleek wederom een mooie bevestiging op de plannen die voor ons liggen. De plannen zorgen voor meer openbare ruimte en vergroening in de binnenstad, waar onze inwoners kunnen wandelen, fietsen en er verblijven. Helaas is er nu een aanvullend krediet nodig, en moet er budget beschikbaar gesteld worden om dit alles te realiseren.

05:03:09

Voorzitter: En heeft u een vraag van heer Koks van de SP.

05:03:11

De Heer Koks: Dat is heel mooi die stelling: onze bewoners kunnen wandelen, fietsen en verblijven. Maar hoe weet u dat het huidige binnenstadsbezoek, dat dat onze inwoners zijn? Oftewel, zijn dat massaal al onze tweehonderdvijftigduizend inwoners? Of is het een select gezelschap die iets te halen heeft in culturele zin, commerciële zin, in die binnenstad. Worden niet grote groepen mensen buiten die binnenstad gehouden?

05:03:38

Mevrouw Moorlag: Nou, dat is zojuist ook al genoemd. Het is juist zo mooi dat er ook meer verblijfswaarde wordt toegevoegd, zodat ook mensen die daar niet per se iets willen halen, er kunnen verblijven. Toch ziet de ChristenUnie het belang van de realisering van de Kattenbrug en de bus over West en Oost, zodat de ontwikkeling van de binnenstad niet stil komt te liggen. We zijn het daarmee eens met het college dat deze kredieten en dit budget nu beschikbaar gesteld moeten worden. De redenen hiervoor zijn goed onderbouwd in de

brief die voor ons ligt. En zoals in de brief al wordt aangekondigd, heeft dit consequenties voor de verdere ontwikkeling in de binnenstad. Dit gesprek gaat inderdaad nog gevoerd worden, en we willen het college dan ook vragen om meer informatie over de consequenties die dit gaat hebben, en de keuzes die hierin gemaakt kunnen worden, zoals de SP ook al aangaf. Dan Voorzitter, de Bussen over West. De ChristenUnie vindt het erg positief dat er veel overleg is geweest met de werkgroep toegankelijkheid. Inmiddels is gebleken dat het zebrapad bij de Westerhaven geen goede oplossing is voor de verkeersveiligheid, en dat er een andere oplossing moet komen. We zijn erg positief over de plannen om de weg te versmallen, aangezien we dit een gevaarlijke kruising blijven vinden. De versmalling van de weg zal meer overzicht geven aan fietsers en zorgen voor minder geparkeerde auto's hier op de stoep. We zijn erg benieuwd naar de verdere uitwerking. En voor wat betreft de Bussen over Oost, we hebben hier ook al eerder aandacht gevraagd voor de veiligheid van fietsers. En al meerdere fracties hebben aandacht gevraagd, voor de snelheid van het vervoer over de Diepenring. En wij zijn ook benieuwd hoe het college hier tegenaan kijkt.

05:05:18

Voorzitter: Hartelijk dank. Dan had ik al een hand gezien van de PvdA, de heer Niejenhuis.

05:05:22

De Heer Niejenhuis: Dank u wel Voorzitter. Ik sluit me bij alle voorgaande partijen en sprekers aan die ook, net als ik, enthousiast zijn over de plannen voor de binnenstad en de bus. De Bus over Oost. De PvdA is heel heel enthousiast over deze plannen, omdat het gewoon heel belangrijk is, dat de binnenstad veilig en aantrekkelijk is voor iedereen om te bezoeken. Tegen de heer Koks zeg ik, ook voor de mensen die niet in de binnenstad wonen of in een kleine kring daaromheen, ook voor de mensen uit de wijken. En de uitdagingen die daar nog zijn, die liegen er ook niet om natuurlijk. Er moet nog veel gebeuren.

05:05:52

Voorzitter: En het eerste wat er moet gebeuren, is dat meneer Koks daar toch iets over wil vragen.

05:05:55

De Heer Koks: Ja, nu is die binnenstad voor een deel al opgeknapt. Heeft u nu de indruk dat dat betekent dat mensen uit Paddenpoel, de Wijert, dat soort wijken, dat die vaker in die binnenstad komen en denken van: 'Joepie, ik kan verblijven in die Brugstraat?'

05:06:13

De Heer Niejenhuis: Dit flinterdunne mantra van de SP, ja. Er wordt ongelooflijk geïnvesteerd in de binnenstad, juist om mensen daarnaartoe te laten komen die niet een grote portemonnee hebben. Die ergens kunnen verblijven op een prettige manier, zonder daar geld voor te betalen. Daar zijn deze plannen voor een heel groot deel op gericht.

05:06:29

De Heer Koks: Komen ze dan ook? Want daar gaat het natuurlijk om.

05:06:31

De Heer Niejenhuis: De gelegenheid en de uitnodiging en de mogelijkheid is er. En daar kunnen mensen gebruik van maken, en iedereen is welkom in de binnenstad. En ik zou de SP echt aanraden om een nieuw mantra te kiezen, want deze wordt echt een beetje sleets en is volgens mij ook gewoon niet terecht. Ik ga verder met mijn woordvoering. Er zijn ook nog

andere uitdagingen dan de mensen naar de binnenstad halen, vanuit de stad zelf. De stad is gewoon de grote stad van de vijf noordelijke provincies, en die moet aantrekkelijk blijven. En er zijn hele grote uitdagingen. De winkels staan onder druk, de horeca staat onder druk, ook door de corona, en ik ben heel benieuwd, met een aantal mensen in deze ruimte, hoe de stad er over tien jaar uitziet. Gaan we meer wonen in de binnenstad? Gaan we meer recreëren in de binnenstad? Komt er meer groen, komt er meer spelen, komt er meer water? Ik denk dat het allemaal vragen zijn, waar ik heel graag 'ja' op zou willen antwoorden, en ik ben heel benieuwd hoe dat eruit gaat zien. Maar ik denk dat dit college op de goede weg is, om daar stappen in te zetten. Wij zijn er ook van overtuigd, dat de bus uit het centrum halen en over de Oostlijn, een hele belangrijke stap hierin is, om de binnenstad veiliger en aantrekkelijker te maken. En om meer ruimte voor voetgangers en fietsers door de binnenstad: het wordt veiliger. Wij staan dus ook eigenlijk heel positief tegenover de vraag die het college ons stelt. Ook al kost het meer geld. En ik sluit mij ook bij de heer Pechler aan, er zijn vast ook echt wel kritische vragen te stellen, en ik ben benieuwd naar het antwoord van het college daarop. Maar onze houding ten aanzien van deze plannen, is gewoon positief. Ik heb wel twee vragen, als het mag Voorzitter, aan het college. Een, zeg ik eerlijk, is enigszins technisch van aard. Ik hoop dat ik daar nu een antwoord op kan krijgen. Toen deze plannen zijn gemaakt, is er uitgegaan van een bepaalde verkeershoeveelheid door de Diepenring. En ook dat de bussen goed zouden kunnen doorrijden. Ik ben benieuwd hoe, ten opzichte van toen, de verkeersstromen zich ontwikkeld hebben, en dat het nog steeds zo lijkt dat er geen druk op die rijtijdenberekening zit, zoals dat heet in het OV. Of is het straks nodig om een knip te maken in de Diepenring en de auto daar meer te weren, om te kunnen garanderen dat die bus kan doorrijden. Goed. Zoals gezegd, een wat technische vraag. De tweede vraag is minder technisch, en is wat meer gericht op de visie en de uitpak daarvan. Is het college van mening, dat de oostkant van de binnenstad hiermee straks af is? Wordt hij net zo sterk als de westkant van de stad? Daar zien we de Westervhaven heel goed functioneren als trekker en als toegang van de binnenstad. De verwachting was, dat met de komst van het Forum met deze plannen, de Oostkant een echt stevige evenknie van de westkant zou worden. We zien toch nog steeds een traject van winkels en bezoek richting de westkant van de stad. En ik ben benieuwd of het college dit deel van de stad nu als 'af' ziet, of dat daar nog een ingreep nodig is.

05:09:11

Voorzitter: Dan heeft u toch als laatste nog een afsluitende vraag van de heer Leemhuis van GroenLinks.

05:09:16

De Heer Leemhuis: Ja, de heer Niejenhuis spreekt wel een interessant punt aan. En dat is wanneer zien we dat er ook weer een verschuiving richting het oosten rondom het Forum komt. Maar is de heer Niejenhuis het niet met mij eens, dat we dat pas echt zullen zien op het moment dat de oostzijde klaar is? Kijk, het Forum is klaar en in de eerste maanden, totdat corona toesloeg, was het een doorslaand succes. Dus dat geeft veel hoop. Maar is het niet zo, dat pas als de Nieuwe Markt af is, als het hotel af is, wat allemaal al een stukje langer duurt dan we gewild hadden, dat we dan pas dat effect zullen zien? En is het niet zo dat het dan waarschijnlijk juist heel mooi zal worden?

05:09:52

De Heer Niejenhuis: Ja, dat ben ik volledig met de heer Leemhuis eens Voorzitter. Ik vraag het college ook naar de verwachting.

05:09:58

Voorzitter: Dank u wel voor de woordvoering. De wat technische vraag, laat ik even aan het college of die ter beantwoording is zometeen. En ik zie de heer Ubbens zwaaien, vingers opsteken, juichen al bijna. Hij wil denk ik graag een woordvoering houden. En dat mag. CDA, de heer Ubbens.

05:10:18

De Heer Ubbens: Dank u Voorzitter. Het CDA was in 2016 niet voor de keuze om het busvervoer van de Grote Markt te laten verdwijnen. Wij zagen de voordelen wel, namelijk de Grote Markt, wordt een beter ingerichte verblijfsgebied. En dat was wel duidelijk, de heer Leemhuis refereerde er ook al aan. Maar wij zagen ook flinke nadelen. Zoals de toegankelijkheid van de binnenstad voor mensen die afhankelijk zijn van het OV, maar ook de problemen die zouden kunnen ontstaan met de doorstroming op de Diepenring, waar de heer Niejenhuis ook naar refereerde. En de kans dat je dan een knip nodig hebt, en waar moet het autoverkeer dan langs? En hoe kom je dan van de ene parkeergarage in de andere, als die vol zit? We zagen een heleboel bezwaren destijds. Wij moesten destijds een keuze maken om busvervoer een andere locatie te laten nemen. En we hadden we een heleboel onzekerheden. Nu ligt er een soort van definitief ontwerp voor de Diepenring. En dat neemt een aantal twijfels weg. Je kan zeggen: 'Wij waren ertegen en als je het dan doet, doe het dan grotendeels zoals het nu voorligt.' En een aantal twijfels zijn weggenomen, bijvoorbeeld de route is sneller dan gedacht destijds, waardoor de berijdsheidverlies meevalt. In dat perspectief zijn we het met de andere fracties wel eens, dat een dertigkilometerzone helemaal niet zo'n raar idee is, voor de Diepenring. En we gaan hier auto's, bussen, en fietsers, grotendeels via dezelfde rijbaan laten rijden, en dan lijkt ons een dertigkilometerzone veiliger. Waar we nog wel vragen bij hebben, is de geluidsbelasting. Er gaan straks veel bussen rijden, grote bussen rijden. Voor de westelijke route blijkt dat er nu één komma vijf miljoen euro extra nodig is, bijna vijftig procent meer. Dat is een forse overschrijding. Gedeeltelijk komt dat doordat er extra geluid reducerende maatregelen nodig zijn. Nu kun je zien dat er met een aantal dingen wel weer rekening mee gehouden is in dit project, maar blijf wel de vraag: 'Is dat voldoende of krijgen we straks weer een kostenoverschrijding?' In dat perspectief doorgaan: alle kostenoverschrijdingen. Eerdere fracties hebben het dat ook gezegd, maar er is nu telkens sprake van kostenoverschrijding bij meerdere projecten. Ook weer bij de Kattenbrug bijvoorbeeld, weer acht ton extra. Allemaal enigszins begrijpelijk, maar de kern van het probleem is wel, deze is ooit vierenzestigmiljoen euro begroot. De heer Koks had het over tweeënzestigmiljoen euro. Ja wij zijn, net als de heer Leemhuis, ook heel erg benieuwd naar die actualisatie van de budgetten en de plannen. Daar zullen we wellicht nog een moeilijke discussie over voeren. Waar gaat dit straks ten koste van? Want ja, we willen het hier goed inrichten en dit moet mooi ingericht worden. Maar ja, we hebben vaak een vergelijking met de bouw van een huis. We hebben straks een schitterend ingerichte keuken, maar we hebben geen woonkamer, we hebben geen wc, de rest van de woning hebben we nog niet, of niet voldoende op niveau kunnen verbouwen. En dat zou jammer zijn.

05:13:22

Voorzitter: Een ogenblikje, want de heer Leemhuis heeft een vraag aan u.

05:13:27

De Heer Leemhuis: Dank u wel Voorzitter. De vraag is eigenlijk heel simpel: 'Heeft de heer Ubbens zelf al nagedacht over hoe hij denkt hoe dat gedaan zou moeten worden? Die keuzes maken voor de projecten in de binnenstadsvisie?

05:13:44

De Heer Ubbens: Ja, ik zou eerder zeggen van: 'Welke invloed heeft dit op het totale project?' En dan misschien toch gaan bezuinigen, om uiteindelijk de hele binnenstad wel die make-over te kunnen geven die het nodig heeft. En de inrichting van bijvoorbeeld de straten, het vervangen van de gele stenen. Ja, misschien dat je dan een tandje minder luxe gaat verbouwen, maar wel de hele binnenstad die verbouwing meegeeft. In plaats van straks met stukjes te blijven zitten.

05:14:11

Voorzitter: U heeft ook een vraag van meneer Koks van de SP, voordat u verder gaat met uw betoog.

05:14:18

De Heer Koks: Is het niet zo, dat we die lijst van vijftig projecten hebben? We hebben een slinkend budget wegens overschrijdingen, dus dat er gewoon in die lijst van vijftig geschrapt zal moeten worden, en dat de raad de prioritering daarin moet aangeven?

05:14:31

De Heer Ubbens: Ja, precies. Maar dat kun je pas bij de actualisatie dan gaan zien, wat we dan misschien niet moeten gaan doen. Terwijl ik liever zou zien dat we al die projecten, of in ieder geval de hele binnenstad, een make-over geven. Maar ja, dat kunnen we nu niet meer doen, als we nu dat geld al uitgeven voor projecten die al eerder in de planning hebben gestaan. Dus dat is het hele dilemma bij deze plannen. Tot slot, waar ik nog wel mee zit, is de nieuwe inrichting van de centrum haltes, die dan voor de Schouwburg komen. Ja, wij zien nog steeds dat dit een behoorlijke afstand is voor mensen die slecht ter been zijn. Nog een extra reden voor die pilot voor alternatief vervoer. Die is volgens ons echt nodig, om ervoor te zorgen dat de mensen ook echt in de binnenstad op de Grote Markt terechtkomen, in plaats van dat ze nog hele stukken moeten gaan lopen. En dan vrezen wij, als dat er niet komt, dat heer Koks misschien toch enigszins gelijk gaat krijgen, dat een deel van de mensen de binnenstad niet meer gaat kunnen bereiken. Dank u wel.

05:15:35

Voorzitter: Dan zie ik dat de heer Rustebiel graag het woord wil voeren.

05:15:38

De Heer Rustebiel: Ja, zeker dank u wel. In 2016 ben ik een raadslid geworden, en toen kwam de discussie over de inrichting van de binnenstad op gang. En ik vroeg me toen in alle simpelijkheid af, waarom de grachten daar niet beter bij betrokken bij konden worden, omdat in heel veel steden de grachten gebruikt worden om te verblijven, om groen toe te voegen en om zitplekken te geven. Terwijl wij er nog heel veel geparkeerde auto's hebben staan. En ik heb toen een motie ingediend. En die is vrij breed gesteund, waardoor we nu bij de transformatie van deze kant van de Diepenring een echte slag in kwaliteit kunnen maken.

Dus ja, dat vind ik dan toch wel mooi om te zien. Dat heeft ook vier jaar geduurd, hè. Dus dat geeft ook wel aan hoe complex de projecten zijn, want de hele binnenstad is een puzzel. Maar mooi dat we hier nu staan. En het zou mooi zijn als wij op termijn ook de rest van de grachten beter bij de stad konden betrekken.

05:16:22

Voorzitter: En dan heeft de heer Koks toch nog een vraag, de Socialistische Partij.

05:16:28

De Heer Koks: Dus de Diepenring, een beetje toegankelijker en aantrekkelijker. Maar u heeft ongetwijfeld ook die brieven aan de bewonersorganisatie van binnenstad Oost gelezen, waarin zij toch wel een aantal forse knelpunten aangeven op de nieuw aangelegde stukken. Wat is uw reactie daarop?

05:16:44

De Heer Rustebiel: Ja, ik denk dat er een aantal maatregelen mogelijk zijn om het voor hun beter te maken. Maar we moeten ook eerlijk zijn: de verplaatsing van de bussen van de Grote Markt naar deze kant van de binnenstad, heeft gewoon consequenties voor de mensen die er wonen. En we moeten dat zo goed mogelijk doen. Alleen, niet iedereen gaat erop vooruit met dit plan. Maar ik denk in z'n algemeenheid, als stad en als gemeente, gaan we er wel op vooruit. En het grotere belang is in die zin ook iets om echt af te wegen. Sowieso pas de herinrichting van die Diepenring goed in de strategie om de binnenstad meer samenhang te geven. We hebben natuurlijk de Brugstraat in de Astraat aangepakt. En je ziet, dat door die aanpak, de Westerhaven echt bij de binnenstad is betrokken. En iemand wil mij een vraag stellen, begrijp ik?

05:17:27

Voorzitter: De heer Koks.

05:17:29

De Heer Koks: Bent u wel, ook met hen het er over eens, dat er een aantal acties moeten worden ondernomen om de overlast die ze nu ervaren, op snelheid en op parkeren en dat soort zaken, om die terug te dringen?

05:17:41

De Heer Ubbens: Nou ja, daar heeft een aantal andere fracties ook al wat over gezegd. Ik kan me voorstellen, in het licht van de mobiliteitsvisie, dat wij echt gaan kijken hoe we verkeer wat niet op de Diepenring hoeft te zijn, hoe we dat daar weg kunnen houden. En of we dan inderdaad ook die dertig per uur in kunnen voeren, zonder dat de dienstregeling van de bussen gefrustreerd raakt. Maar even als ding richting de dertig op de Diepenring: die steun ik volledig. Alleen, dan wil ik wel wat meer weten over de impact op het OV natuurlijk, wat ook heel erg belangrijk is voor onze stad. Dus ik denk dat dat wel een oplossing is die ik in elk geval, als het praktisch kan, graag zou zien. Ik was aan het vertellen over de binnenstad die hiermee één geheel kan worden. De Brugstraat en de Astraat zorgen ervoor dat de Westerhaven gevoelsmatig betrokken wordt bij het gele steentjes gebied, de binnenstad. De Nieuwe Markt is gekomen met het Forum, dus dat gebied gaat nu echt geactiveerd worden. En met de herinrichting van deze kant van de binnenstad, komt ook het oosten gedeeltelijk erbij. En als we dan naar de noordkant nog gaan kijken, dan hebben we denk ik echt een mooie grote binnenstad die past bij de omvang die de gemeente inmiddels ook heeft. En wij

denken dat juist nu in corona, investeren in verblijfskwaliteit en groen en ook iets doen voor het ondernemingsklimaat, want je doet ook wat voor het ondernemingsklimaat, als je niet commerciële verblijfsruimte toevoegt, denk ik dat het heel erg goed past in deze tijd. Natuurlijk moet dat op een financieel verstandige manier. We schrikken bijvoorbeeld wel van de kostenoverschrijding van de bruggen. Dat is acht ton, op een budget waar een miljoen voorzien was. Dus ja, dat baart ons toch wel zorgen. We weten natuurlijk dat personeelskosten en materiaalkosten zijn gestegen, maar deze is toch wel heel erg fors. En wij zijn benieuwd hoe het college deze overschrijding duidt. Maar in zijn algemeenheid, denk ik dat zoals ik net zei, in deze tijd de richting van die binnenstad opknappen, dat dat nog steeds een hele goede is.

05:19:20

Voorzitter: Dan heeft u toch nog één vraag van de heer Niejenhuis, PvdA.

05:19:23

De Heer Niejenhuis: Dank u wel, Voorzitter. Ik stel meneer Rustebiel de vraag, hij zegt van: 'De binnenstad één geheel.' De PvdA dringt steeds aan op dat onderzoek naar alternatief vervoer, vanaf de Diepenring richting de binnenstad. Is dat ook niet volgens D66 nodig, om van de binnenstad één geheel te maken? Dat het ook gewoon bereikbaar is voor iedereen, mensen die slecht ter been zijn, bijvoorbeeld.

05:19:44

De Heer Rustebiel: Kijk, ik sta altijd open voor goede ideeën. Maar de proef heeft laten zien dat de vorige versie weinig gebruikt werd. De framing wordt ook veel gebruikt. De bussen zouden uit de binnenstad verdwijnen, maar het is honderdtachtig meter hè? Van de Diepenring naar de Grote Markt. Vanaf de bushalte Westerhaven naar de Vismarkt is het volgens mij ongeveer tweehonderdtwintig meter. Dus ik zou toch niet zo snel in die framing willen meegaan. Maar als er adequate oplossingen zijn om het voor mensen beter te maken, sta ik daarvoor open. Maar op dit moment zie ik niet echt een groot probleem.

05:20:13

Voorzitter: Dan wil ik de heer Van der Pol, VVD, het woord geven.

05:20:20

De Heer Van der Pol: Dank u wel, Voorzitter. De aanpak van de binnenstad is een grote maar, volgens de VVD, ook zeker een noodzakelijke opgave om de binnenstad toekomstbestendig te maken. Om te verblijven, maar zeker ook te ondernemen. Vandaag bespreken we drie omvangrijke projecten: aanvullingen voor Bussen over West, definitief ontwerp van Bussen over Oost, en de Kattenbrug. Het hiermee gemoeide bedrag is ook omvangrijk, ruim tweeënhalve miljoen extra wordt gevraagd. Ik zou wat betreft versoberingen, graag aansluiten bij het CDA. Als je plannen uiteindelijk duurder blijken te worden dan verwacht, kun je grofweg twee keuzes maken. Je vraagt om extra geld en dat is wat het college met dit raadsvoorstel doet, of je kijkt of je met behulp van slimme keuzes en mogelijke versoberingen, toch binnen het budget kan blijven. Het is goed om te zien dat het in elk geval geprobeerd wordt bij de Kattenbrug.

05:21:08

Voorzitter: Excuus, maar u heeft nog een vraag van de SP.

05:21:11

De Heer Koks: Die extra gelden die voor deze drie projecten worden gevraagd, die passen binnen die tweeënzestig miljoen, die uiteindelijk beschikbaar is voor de binnenstad. Dus in die zin wordt het totale budget niet overschreden.

05:21:25

De Heer Van der Pol: Zoals ik zei, sluit ik ook graag aan bij het CDA. En zien wij graag dat alle projecten in de binnenstad worden afgerond. Wij zouden graag van het college horen of dit soort keuzes, te weten versoberingen om beter binnen het budget te blijven, ook zijn gemaakt bij Bussen over Oost of Bussen over West. Bijvoorbeeld het plein bij de Stadsschouwburg zou misschien nog wat versoberd kunnen worden. Een aantal fracties heeft het ook gehad over de dertig kilometer per uur over de Diepenring. In principe is de VVD daar niet op tegen, alleen is het wel goed om te bedenken dat de ruimte dan ook daarop ingericht moet worden, zodat het ook te handhaven is. En als laatste nog een specifieke vraag over de kruising van de Turfsingel met de W.A. Scholtenstraat. Er is nu gekozen voor een kruising met verkeerslichten, maar er wordt ook gesproken over een tweelichten systeem, zoals bijvoorbeeld bij de Westerhaven. Nu heb ik begrepen dat het OV-bureau hier voorstander van is, maar dat er nog goed nagedacht moet worden over wat dat betekent voor de toegankelijkheid van het gebied. Omdat er geen verkeerslicht meer is voor voetgangers. Ik kan me voorstellen dat het overige verkeer een tweelichten systeem wel prettig vindt. Hoe denkt het college hierover? En is een kruising met de tweelichten systeem te realiseren binnen het budget wat nu voor ons ligt. Kan dit een oplossing zijn om de doorstroming van het verkeer over de Turfsingel, dat volgens de bewonersorganisatie problematisch is, op te lossen. Dank u wel, Voorzitter

05:22:58

Voorzitter: Wie kan ik kan het woord geven? De heer Bosch, Student en Stad.

05:23:03

De Heer Bosch: Dank u wel Voorzitter. Ik zou graag willen aansluiten bij de woordvoering van de Partij voor de Dieren. Daarnaast zijn wij ook een voorstander van kijken of het kan om alles dertig kilometer per uur te maken. En wat betreft het alternatief vervoer, zien wij wel uit naar een verkenning daarvan, omdat wij ook inzien dat het stukken makkelijker is, om bijvoorbeeld op de Grote Markt te komen vanaf het station, zonder dat je daar nog een heel stuk voor hoeft te lopen. En tot slot, aanvullend zien wij in de huidige plannen rondom de nieuwe bushaltes eigenlijk nog geen plek voor fiets parkeerplekken. En daar zouden wij ook graag aandacht voor willen vragen, zodat daar meer dan voldoende plek is om je fiets te parkeren.

05:23:48

Voorzitter: Dank u wel. Wie kan ik het woord geven? De heer Van Kesteren, PVV en daarna de heer Huitenga.

05:23:53

De Heer Van Kesteren: Dank u wel, Voorzitter. Voorzitter, er wordt fors geïnvesteerd in het vergroenen van verblijfsplekken en straten. Dat gaat ten koste van parkeerplekken. Er kan ook geen garantie worden gegeven voor een parkeerplek voor de deur, en dat betekent voor veel inwoners achteruitgang van de verblijfskwaliteit, de leefbaarheid. De begroting van de

leefbaarheid, Voorzitter, daar hoort adequate parkeergelegenheid bij. Tenminste, dat vindt de meerderheid van de inwoners, in tegenstelling tot een meerderheid in deze raad. En dan, Voorzitter, de ouderen en de invaliden, die afhankelijk zijn van het openbaar vervoer, en bezoekers van buiten de stad, of van ver, die graag in Groningen naar de winkels willen. Of wat er nog van over is.

05:24:38

Voorzitter: U heeft nog een vraag van de Partij voor de Dieren, de heer Pechler.

05:24:44

De Heer Pechler: Ja, dank Voorzitter. Ik vraag me af waar de heer Van Kesteren op baseert dat de meerderheid van de bewoners in deze stad parkeergelegenheid belangrijker vindt dan openbaar groen voor de leefbaarheid. Zeker als we kijken naar de uitslagen van de afgelopen gemeenteraadsverkiezingen, heeft toch een overweldigende meerderheid van onze inwoners gekozen op partijen die dat expliciet niet in hun programma hadden opgenomen.

05:25:03

De Heer Van Kesteren: Ja, Voorzitter, dan wil ik dan nog even onder de aandacht brengen dat er veel studenten in deze stad wonen. En die stemmen voornamelijk op GroenLinks en op D66 en de Partij voor de Dieren. En die zeggen allemaal: 'Ik ben groen, dus ik stem op die partij.' En dat is niet een meerderheid, dat zijn passanten. En de echte Groningers als je die vraagt, en dat doe ik vaak, die hebben allemaal toch een ander verhaal. En dat is wat ik hier naar voren breng. En daar is in deze raad ook helemaal geen enkele ruimte voor.

05:25:33

Voorzitter: U heeft een vervolgvraag van de heer Pechler. En als u die beantwoord heeft, mag u nog een vraag, van meneer Bosch beantwoorden.

05:25:40

De Heer Pechler: Ja dank Voorzitter. Ik twijfel niet dat de heer Van Kesteren regelmatig de inwoners van onze stad spreekt. Maar ik proef hier uit deze opmerkingen toch dat de heer Van Kesteren studenten niet als legitieme inwoners van onze stad ziet, en alleen mensen die hier langer wonen. Dus wat dat betreft groeit de xenofobie van de Partij voor de Vrijheid blijkbaar ook tot studenten in Groningen.

05:26:02

De Heer Van Kesteren: Voorzitter, het is evident dat de democratie zegeviert. Dat blijkt ook dat GroenLinks elf zetels hier heeft, en dat de studenten goed vertegenwoordigd zijn, jongeren. Alleen, ik probeer toch studenten ook duidelijk te maken, dat zodra ze achttien zijn, de meeste studenten willen dan gewoon een auto. En als ze wat ouder zijn en ze hebben een gezin, dan willen ze heel graag een auto voor de deur, hoe je het wendt of keert. Alleen dan zit er alweer een nieuwe lading studenten die dat nog allemaal weer door moeten maken. Maar goed.

05:26:29

Voorzitter: U heeft het over de studenten, maar ik denk dat de partij van de studenten, Student en Stad daar ook nog wel een vraag over heeft.

05:26:35

De Heer Van Kesteren: Ja, dat is mooi dat, dat is de bedoeling ook Voorzitter: een levendig debat, dat mensen dus na gaan denken over waarop ze stemmen.

05:26:43

De Heer Bosch: Daar gaat het natuurlijk over. Ik wil graag doorgaan op de vraag van de Partij voor de Dieren, want hoor ik u nu zeggen dat de mening, en daarmee de stem, van een student minder waard is dan de stem van iemand anders die niet toevallig studeert hier in de gemeente Groningen. Vindt u dat echt?

05:27:02

De Heer Van Kesteren: Ik vind het heel belangrijk, de studenten koester ik. En ik vertolk ook heel vaak hier de mening van heel veel studenten. Maar ik denk dat heel veel studenten eens gewoon na moeten denken, hoe het hier in de stad geregeld is, en dat dat vaak tegen hun belangen is. En dat Student en Stad vaak stemt tegen de belangen van studenten, als je ze vraagt. Dus daar probeer ik ze toch van te overtuigen. En ik merk dat heel veel studenten toch de Partij voor de Vrijheid wel zien zitten. Dus het is zeker niet dat ik de stem van de studenten onderschat of dat ik die minacht of dat ik die niet op waarde schat, juist wel. Want hoe meer studenten op de Partij voor de Vrijheid gaan stemmen, des te mooier wordt het in de stad voor die studenten.

05:27:48

De Heer Van Kesteren: Mag ik verder Voorzitter?

05:27:49

Voorzitter: U mag verder hoor.

05:27:50

De Heer Van Kesteren: Dank u wel. Voorzitter. Wat er nog van over is, van die winkels, dat komt ook natuurlijk door dat anti-auto beleid en dat de stad veel moeilijker bereikbaar is, door het beleid wat er al jaren gevoerd wordt. Ja, mensen wijken uit naar Zwolle, want daar is het wel prettig winkelen. En dat zie je gewoon, het verpaupert in de binnenstad. En dat heeft een oorzaak. Denk daar eens over na. Tot slot Voorzitter, de parkeergarage in het provinciehuis, als buurtstallingsgarage, voor het weekend en kantooruren voor buurtbewoners. Ik wil aan het college vragen waarom niet gekozen is voor de parkeergarage onder het Forum? Dat is ook een prachtige parkeergarage, of is dat misschien te duur?

05:28:36

Voorzitter: U heeft ook nog een vraag, na deze opmerking, van de heer Rustebiel van D66.

05:28:43

De Heer Rustebiel: Dank u wel Voorzitter. Is de Partij voor de Vrijheid bekend met het feit, dat voor de coronacrisis Groningen zo'n beetje de laagste leegstandscijfers in de binnenstad van heel Nederland had? En dat eigenlijk dus onze binnenstad heel succesvol was?

05:28:56

Voorzitter: Kunt u die vraag nog even herhalen? Want ik moet mij even goed concentreren op de vraag die u stelt.

05:29:04

De Heer Rustebiel: Voor de coronacrisis had Groningen zo'n beetje de laagste

leegstandscijfers in de binnenstad qua detailhandel, qua winkels, qua leegstaande panden van Nederland. Duidt dat op succesvol beleid of niet?

05:29:14

De Heer Van Kesteren: Het blijkt dat corona vaak wordt aangewend om een verklaring te vinden voor de miserabele situatie van beleid. Voor de coronasituatie was het ook al zo, dat de stad moeilijk te bereiken was, en dat beleid gevoerd wordt, wat heel eenzijdig is, en gericht is op de belevingswereld van raadsleden. Die zitten met jonge gezinnen, met kindertjes. Dat vinden ze leuk, kunnen ze lekker spelen. Maar er moet ook geld verdiend worden Voorzitter. En als mensen van ver, die hier willen komen winkelen, als je die weert uit de stad, uit het centrum, dan doe je de ondernemers hier tekort. En dat zien we allemaal dat dat ook voor de corona al al beroerd was. Breng het in balans, in plaats van dat je heel eenzijdig gericht bent op waar je als raadslid mee bezig bent, en wat je belevingswereld is.

05:30:06

Voorzitter: En dan mag de heer Rustebiel als laatste nog een vraag stellen.

05:30:09

De Heer Rustebiel: Ik stel helaas wel dezelfde vraag, omdat ik geen antwoord krijg. Heeft de Partij van de Vrijheid gezien dat Groningen de laagste leegstand van Nederland had zo'n beetje, voordat de coronacrisis begon? Dus dat onze binnenstadsbeleid, zoals we het hadden en zoals we nu doorzetten, heel succesvol is?

05:30:24

De Heer Van Kesteren: Ja, dat zijn dan cijfers, maar je moet eens vragen aan mensen die hier al heel lang niet geweest zijn. Als je die vraagt van, het winkelaanbod dat is toch wel heel heel beperkt geworden in de binnenstad. Dat zijn ook zaken die wel heel belangrijk zijn. Vraag ondernemers, maar ook winkeliers, de detailhandel, die het gewoon heel zwaar heeft in de binnenstad.

05:30:48

Voorzitter: Ik constateer hier dat de meningen nog wat uiteen blijven lopen. Ik wens u nog succes bij de koffieautomaat straks met de discussie. En ik geef de heer Huitenga het woord namens de Stadspartij.

05:31:29

De heer Huitenga: Dank u wel. Ook Stadspartij ziet met lede ogen toe, dat vrijwel alle plannen voor de binnenstad geplaagd worden door onvoorziene problemen en financiële tegenvallers. Het moet mij van het hart, dat ik merk dat de huidige stukken daardoor met weinig wantrouwen door mij gelezen worden. We sturen straks duizend bussen over de vrij oude kades in de binnenstad Oost. Als dat misgaat gaat, gaat ons dat veel geld kosten. Ook wij zijn daarom benieuwd, wat er straks nog over is voor de rest van de plannen, en of er nog wel ruimte is voor tegenvallers. Wat betreft de Bussen over Oost, het allerbelangrijkste vinden wij veiligheid op straat voor de buurtbewoners. Wij horen geluiden uit de buurt dat bewoners zich er minder veilig voelen, dan bijvoorbeeld de Sint Jansbrug. En dat mensen het gevoel hebben dat er het snelst op de Diepenring gereden wordt. Daarom zijn wij ook een voorstander van de Diepenring met een dertigkilometerzone. Dan weet iedereen meteen waar die aan toe is. Daarnaast vinden wij dat er duidelijk oversteekplaatsen voor voetgangers moet komen. Wat ons betreft kunnen zij prima aan die eis voldoen, en we zien

ze dan ook graag terug, met name bij de Sint Jansbrug. En verder vinden wij het belangrijk dat doorstroming zo goed mogelijk gerealiseerd wordt, want stilstaand verkeer zorgt over het algemeen voor meer overlast, dan rijdend verkeer. Een belangrijk onderdeel van de binnenstad is de kwaliteit van de leefruimte. De huidige plannen vinden wij wat dat betreft nogal magertjes. Er is vooral ook weinig ruimte voor zitplekken in openbare ruimtes, en wat ons betreft wordt het nu tijd om creatief te gaan denken. Om bijvoorbeeld te kijken wat we kunnen bereiken met pontons in de gracht, of terrassen op boten. We hadden er een die heel succesvol was, maar die helaas weg moest. En wat wij ook jammer vinden, is dat er in de plannen zo weinig oog is voor de praktijk. Waar is ruimte bedacht voor fietsen en scooters, waarvan weten dat ze altijd in grote getallen voor de Schouwburg staan. Zou het niet ook verstandig zijn, om een soort van 'Kiss and Ride' pekken te creëren bij de Schouwburg, zodat mensen afgezet en gehaald kunnen worden. Met name rondom de Schouwburg zou voor ons toch echt wel ruimte zijn.

05:33:33

Voorzitter: Dank u wel en dan maken wij de honderd procent raad vol met 100% Groningen, de heer Mellies.

05:33:52

De Heer Mellies: Allereerst dank voor het woord. Het verbaast ons eigenlijk niet heel veel, dat de kosten worden overschreden. Dat is bijna een vaste gang van zaken en of dat wenselijk is, dat is denk ik ook wel overduidelijk al door andere fracties besproken. Ook wij hebben vorig jaar tijdens de bespreking van de shared spaces al aangegeven, dat het gebrek aan duidelijk onderscheid tussen de verschillende rijbanen niet ten goede komt aan de veiligheid en toelaatbaarheid.

05:34:18

Voorzitter: U heeft al een vraag van de PvdA, de heer Niejenhuis.

05:34:24

De Heer Niejenhuis: Dank u wel Voorzitter. Ik zou zeggen, de heer Mellies is niet de eerste, maar wel de laatste vanavond, die die opmerking maakt over die kostenoverschrijding. Ik zou alleen willen vragen, of hij zich bewust is van het feit dat in 2008 en pakweg 2016, er heel veel voordelige aanbestedingen zijn geweest. Het lijkt nu steeds alsof het altijd tegenvalt, maar dat is natuurlijk niet waar.

05:34:45

De Heer Mellies: Dat mag. Desalniettemin is het jammer om te zien dat er toch met tien procent overschreden wordt. Maar goed, het is ontzettend sneu om te zien dat we extra geld kwijt zijn, om toch duidelijkheid in het verkeer weer opnieuw toe te passen. En wat mij dan wel weer verbaast, is dat wij de Diepenring behoorlijk gaan belasten met meer busvervoer, waar we niet tegen zijn. Het zien als een parkeerroute voor auto's, waar we ook niet tegen zijn. En dan de fietsers op dezelfde baan gaan zetten als de rest van het verkeer. Dan kan het zijn dat ik ergens overheen heb gelezen of besluiten uit het verleden niet helemaal scherp heb staan. Als dat zo is: excuses. Maar het lijkt me voor fietsers niet heel duidelijk, hoe zij veilig linksaf kunnen slaan bij een brug. Wat ons betreft is de onduidelijkheid die wij scheppen door rijbanen samen te voegen, onwenselijk. Hoe lost het college dit in ieder geval op voor de afslagen? In hoeverre staan de rijbanen nog ter

discussie? Overigens, in het kader van die duidelijkheid, sluiten wij ons ook meteen aan bij de vragen van de inwoners en de opmerkingen van andere fracties, dat de consistentie in een verkeerssnelheid ook wenselijk is. En dan, wat ook in de motie Diepenring stond, en dat lezen we ook uit de bewonersbrieven terug, dat omwonenden nu al te maken hebben met parkeerproblematiek. Wij zien ook graag dat Groningen een stukje leefbaarheid toevoegt. Maar de ruimte die daarvoor nodig is, en uit parkeerplaatsen moet komen, kunnen we alleen realiseren als het wijkvreemd parkeren, en dat wil ik benadrukken, het wijkvreemd parkeren wordt ingeperkt. Ziet het college hier een oplossing voor de inwoners, alvorens we overgaan tot verder wegnemen van parkeerplaatsen? Dank u wel.

05:36:18

Voorzitter: U heeft ook een vraag over het wijkvreemd parkeren gok ik, door de heer Leemhuis.

05:36:23

De Heer Leemhuis: Een vraag over dat wat daarvoor werd gezegd, namelijk over de parkeerruimte. Kijk, ik kan de vraag van Bewonersorganisatie Binnenstad Oost heel goed voorstellen. Maar is het niet zo dat in de brief duidelijk wordt uitgelegd dat straks de buurtparkeerplaats weer opengaat, en dat ook nog eens een keer extra buurtstallingsruimte vrijkomt in de parkeergarage van het provinciehuis? Dus u heeft gewoon door het college, in de brief, op een presenteerblaadje het antwoord op die vraag gekregen. Is dat niet zo?

05:36:57

De Heer Mellies: Dat is dan zo. Wat ik zeg: 'Ik heb er misschien overheen gelezen.' Maar als dat dan namens het college beantwoord is. Dan beantwoordt de heer Leemhuis al de vraag. Kijk, als de inwoners gewoon hun auto kwijt kunnen, zijn wij blij. Dus als wat de heer Leemhuis schetst klopt, dat zijn wij blij.

05:37:16

Voorzitter: Ik teken één blij raadslid daarbij aan. Woordvoerder. Had u nog een punt verder of was dit het einde van uw betoog?

05:37:31

De Heer Mellies: Het was het einde van het betoog. Ja, dank u wel.

05:37:35

Voorzitter: Dan sluiten wij blij af met een blij woordvoerder van 100%. En dan kijk ik rechts van mij, om te zien wie het eerst het woord voert: de heer Van der Schaaf.

05:37:43

De Heer Van der Schaaf: Dank u wel Voorzitter. Om mee te beginnen, dit college en voor ons ook andere colleges, en dat gaat heel ver terug. En ik verwacht ook colleges na ons, die maken werk van investeren in de binnenstad. En dat doen natuurlijk colleges van verschillende samenstellingen, met verschillende motieven, maar dit college doet dat echt in de overtuiging, dat investeren in de binnenstad een bijdrage is aan de stad als geheel. Sterker nog, aan de regio als geheel. En juist die binnenstad, in brede zin van het woord, is onze huiskamer. Is een plek waar heel veel geld wordt verdiend, waar mensen geld uitgeven, waar ze verblijven, elkaar ontmoeten, waar ze uitgaan en waar ze ongelooflijk veel herinneringen, geschiedenis en toekomst hebben. En dat consequente investeren in onze binnenstad, dat er eigenlijk al met een bepaalde lijn met enorme accent op de kwaliteit van

de openbare ruimte, op toegankelijkheid, op inclusiviteit, op dominantie van voetgangers en fietsers ten koste van de auto, dat betaalt zich uit. Dat betaalt zich uit dat onze binnenstad een levendige en economisch sterke binnenstad is, en die traditie van investeren onderscheidt ons ook van bijvoorbeeld Angelsaksische landen, waarin daar traditioneel veel minder aandacht voor is, en waar je ook heel vaak binnensteden hebt, die dan wel verloedert zijn dan wel een combinatie van verloederde openbare ruimtes met gated communities, juist geen inclusieve binnenstad. Dus op het moment dat we juist het tempo van investeren zouden verminderen, versterken we juist die tendens die we niet willen. En het is ook, en dan val ik de heer Rustebiel bij, juist nu de coronacrisis ons hard raakt en de binnenstad in het bijzonder, en zeker ook de horeca en de detailhandel, is het juist ook van belang dat we nu onze belofte om in de binnenstad blijven investeren, ook de komende jaren, als overheid waarmaken. Omdat straks als de coronapandemie achter ons ligt, en wij aan met herstel moeten werken, aan economisch herstel, ook voor onze samenleving, onze stad, onze gemeente, die investeringsbelofte die we hebben gedaan met de binnenstad, dat we die ook waarmaken. En daarom blijven wij dat ook de komende tijd doen, en zullen we u uiteraard ook meenemen in de herijkingen die gaan plaatsvinden.

05:39:56

Voorzitter: U heeft nog een vraag van de heer Koks.

05:40:00

De Heer Koks: Wordt uw betoog ook ondersteund door de onderzoeken die de laatste tijd hebben plaatsgevonden, over het bezoek aan de binnenstad, de breedte daarvan, de herkomst van mensen die naar de binnenstad komen, de aantallen? Ziet u dat terug in de onderzoeken die zijn gedaan?

05:40:17

De Heer Van der Schaaf: Ja, ik weet niet precies welk onderdeel u van dit onderzoek exact bedoelt. Maar het is waar, je moet natuurlijk gaan onderzoeken, onder andere op basis van bezoekersstromen van, wie komen naar die binnenstad en neemt toe, wat geven ze uit en waar komen ze vandaan? Nou, die hadden we natuurlijk graag wat eerder gehad. Maar u kunt zich ook voorstellen, dat die hele herijking van die detailhandel en horecavisie, dat die door corona natuurlijk in een ander daglicht is komen te staan. Maar je moet volgens mij verder kijken dan alleen een zo'n onderzoek. Want ik wil op die onderzoeksresultaten niet vooruitlopen, omdat ik ze nog niet allemaal ken. Maar het gaat om een veel langere traditie van investeren die we in deze gemeente hebben, en die ertoe leidt dat die binnenstad voor ons een hele dynamische, inclusieve binnenstad is. En sterker nog, de investeringen die we doen, die zijn er juist op gericht om die inclusiviteit te doen toenemen. En niet om ervoor te zorgen dat we, wat ik al zei, naar Angelsaksisch voorbeeld binnensteden krijgen, die juist voor grote groepen niet aantrekkelijk zijn. Dus we zullen die cijfers met uw welnemen uiteraard gaan bespreken, en die zullen ook een rol krijgen bij de herijking van de binnenstadsvisie. En dan zullen we ook met elkaar zien of we voldoende tevreden zijn op de ambities die we daarmee hebben.

05:41:31

Voorzitter: U heeft een vervolgvraag van de heer Koks van de SP.

05:41:34

De Heer Koks: Natuurlijk moet je je niet blindstaren op de coronaperiode, dat beseffen we ons terdege. Maar al in in de jaarrekening over 2018 werd al aangegeven dat het bezoek aan de binnenstad daalt, en met niet zo weinig. Dus wij zitten zo langzamerhand heel erg te wachten op, wat zijn nou de effecten van al die investeringen op het bezoek van de binnenstad?

05:41:55

De Heer Van der Schaaf: Ja, als je één jaar eruit pakt en dan de binnenstad, dan klopt dat. Waar we zien absoluut niet, als je pakweg sinds 2010 kijkt, een daling van de binnenstadbezoeken. Er is juist een gestage stijging. Dus die conclusie kan ik op dit moment niet met u delen. Wat niet wegneemt trouwens, dat de aantrekkelijkheid voor de binnenstad voor kopend publiek in brede zin van het woord wel degelijk een aandachtspunt is. En vandaar ook dat het juist nu van groot belang is dat we samen ook met ondernemers, blijven investeren in de binnenstad. En om het maar af te sluiten, de gezondste stad van Nederland, dat wordt je niet vanzelf. Daar moet je jarenlang in investeren. Even dat punt over, waarom doen we dit nu allemaal? Even een stapje naar de kosten. Het klopt dat wij nu een kredietaanvraag doen om twee en een half miljoen euro extra te vragen. Het werd door een aantal van u neergezet als een combinatie van slordigheden, onvoorziene zaken. Maar ik ben het wel met de heer Leemhuis eens die zegt dat wij, en dat hebben we proberen op te schrijven, en dan zit ik natuurlijk in zo'n rol als wethouder natuurlijk ook, op het moment dat medewerkers bij me komen met een verhaal van, het wordt duurder. Maar hoe kan dit nou? En is daar een logische verklaring voor? Voor een groot deel zijn alle hogere te verwachten kosten, die zijn navolgbaar. En daar is een logische verklaring voor, en die zijn voor een heel groot deel ook wel degelijk ook het gevolg van keuzes van onszelf. Op moment dat wij hogere ambities op het gebied van cultuurhistorie in onze plannen stoppen, dan heeft dat weer effect op maatregelen die je moet nemen op het gebied van geluid. En op het moment dat wij op het gebied van toegankelijkheid hogere eisen stellen, dan heeft dat consequenties voor je kosten. En die moeten dus in dit project worden gedragen. Natuurlijk zit er ook een aantal andere zaken bij. Zaken die wij inderdaad anders hebben ingeschat dan later blijkt. Er zijn vertragingen, er zijn procedures die tot hogere kosten leiden. Maar ik bestrijd toch wel een beetje het beeld, wat ook de heer Mellies op een gegeven moment zei van, dat het usance is dat al onze projecten te duur zijn. Er staan vele vele projecten tegenover waarbij dat niet het geval is. En ik vind dat soort opmerkingen, hoe gratis ze ook worden gemaakt, doen geen recht aan de zorgvuldigheid waarop onze medewerkers op deze projecten is gewerkt, en naar mijn idee ook de zorgvuldigheid waarin wij u hebben uitgelegd waarom deze kostenoverschrijdingen zijn gemaakt. Die herijking is natuurlijk wel heel belangrijk. Die heeft inhoudelijke componenten. Die heeft natuurlijk alles te maken met dat het sowieso goed is, en daar doelde de heer Koks natuurlijk ook op, dat je een aantal jaren met bestemming binnenstad bezig bent, en dat het goed is om na een paar jaar te kijken: 'Wat werkt nu, hoe kijken we verder?' Natuurlijk heeft corona daar betekenis in, en er is ook een financiële component aan, want deze bedragen zijn hoger dan geraamd. Er is een totaalbudget voor de binnenstad. Er zijn een aantal projecten die gedaan moeten worden uit dat budget. Dus op het moment dat er ergens meer geld uitgaat, dan gaat het ergens knellen. We zullen met u A: inderdaad samen met u de keuzes moeten maken. We moeten ook kijken van, zijn er nog andere mogelijkheden om zaken te financieren. Is er een

mogelijkheid om te faseren? Kun je temporiseren? Zijn er bepaalde plannen minder urgent geworden en kun je die in de tijd ook wegzetten? Dat zijn allemaal knoppen waar we aan kunnen draaien. En dat zal uiteindelijk ook tot keuzes moeten leiden. Want je kunt je ook voorstellen, dat bijvoorbeeld een plan als de Grote Markt, daar zijn we nu ook mee bezig, dat de kosten die daar nu in het project zitten, gele steentjes op het asfalt, dat de dekking in ieder geval niet voldoende is, om de ambities die nu in het PVE liggen, en die moet u nog vaststellen natuurlijk, om die te dekken. Dus dat betekent inderdaad, dat je onvermijdelijk tot keuzes en prioritering moet komen. Dat doen we inderdaad met u, op basis van onderzoeken en onderbouwingen, en ook met scenario's, zodat u daar zelf ook het gevoel heeft dat ook uw keuzes zijn. Niet alleen het gevoel, maar dat het daadwerkelijk uw keuzes zijn. En dat u niet het gevoel krijgt van: 'Tekent bij het kruisje.' Maar dat wij echt met u dat gesprek ook gaan voeren. Want het gaat om grote bedragen. Het is belangrijk voor de binnenstad, en voor de stad als geheel, en de gemeente als geheel. Dat doen we met elkaar. Dan tot slot nog een paar wat meer specifieke zaken. De heer Koks vroeg nog naar het niet commerciële zitten, zoals dat heet, op de Grote Markt, naar aanleiding van de motie. Nou, wij hopen nog dit jaar een bericht uit te doen wat we gaan doen volgend jaar. Dus u wordt op uw wenken bediend. De heer Leemhuis vroeg nog aandacht voor het thema verblijfskwaliteit. Als het gaat om snelheid et cetera, zal collega Broeksma daar iets over zeggen. Ik wijs u er ook op, dat met name de plannen voor de Kattenbrug, die gaan natuurlijk niet alleen over de brug, maar ook dat het om een forse investering gaat in het hele openbare gebied rond die Kattenburg. Juist dit zal ook een stevige verbetering van de verblijfskwaliteit geven. Dat zeg ik ook even tegen de heer Huitema, die zegt dat er in die plannen juist te weinig aandacht voor groen inzet. Maar ja, naar ons idee zit dat er, met name in de Oostkant, er toch wel heel stevig in. De heer Van Niejenhuis gaf inderdaad ook aan van: 'Ja, wanneer dit allemaal gerealiseerd is, is die oostkant dan af?' Nou, ik denk dat eigenlijk niet. Ik denk wel, dat als je kijkt naar de openbare ruimte, dat we natuurlijk een paar hele grote klappers hebben gehad. Zeker ook met de Nieuwe Markt. Maar we weten dat we aan de noordzijde van de Grote Markt nog met ontwikkelingen gaande zijn: De Weesperstraat, en omgeving Martinitoren. En ik denk ook dat er op vastgoedgebied natuurlijk nog een aantal grote ontwikkelingen zullen spelen. Juist in het zuidoostelijk deel van de stad. U heeft ongetwijfeld de berichten gelezen over de politie die nadenkt over huisvesting. Locatie Holland Casino is iets. We gaan in de stadshavens natuurlijk flink investeren. Dus er gaat de komende tijd juist aan die zuidoostkant ontzettend veel gebeuren. Dus ik denk dat, ook met die investering, de dynamiek flink gaat toenemen in dit gebied, en daarmee ook de economische- en de verblijfskwaliteit gaat toenemen. De heer Ubbens vroeg over het geluid aan de oostkant. Nu wij aan de westkant duidelijk hogere kosten hebben gezien, kunnen we dat ook bij oost verwachten. Op basis van, dat hebben we ook al eerder met u gedeeld, onderzoeken die we hier gedaan hebben, zijn er geen significante effecten, dus wij hoeven voor de woonboten en de gebouwen langs oost, geen geluidsmaatregelen te nemen. Dat is op dit moment het beeld. Dat hebben wij eerder met u gedeeld. Er is op dit moment ook geen reden om dat op dit moment anders te zien. De VVD, de heer Van der Pol, die had het nog over: 'Zijn er opties voor versoeringen?' Een aantal niet. Een aantal kosten heeft gewoon echt te maken met dingen die duurder zijn uitgevallen, of zijn noodzakelijk, als het bijvoorbeeld gaat om geluidszaken aan de westkant. Maar je zou inderdaad voor versoeringen kunnen kiezen. Je zou kunnen kiezen: we doen de Kattenbrug,

alleen maar een brug, en die verlaagde kade waar ik het net over had, die doen we niet. Het Schouwburgplein zou je aanmerkelijk soberder kunnen uitvoeren, maar we hebben heel bewust daar niet voor gekozen. Omdat wij wel het idee hebben van, als je zo gaat investeren in de binnenstad, moet je het ook goed doen. Dat is niet luxe, wat ons betreft, maar dat is gewoon op basis van de leidraad die wij hebben. De heer Rustebiel vroeg specifiek naar de overschrijding bij de Kattenbrug. De reden hebben we, volgens mij, op zich in de stukken gegeven. Het is iets minder dramatisch dan u schetst. Het beeld is dat wij uiteindelijk vier ton extra nodig hebben, en de totale kosten zijn nu zes komma vier miljoen. Dat is nog steeds veel geld, vier ton, maar het is niet acht ton op een miljoen wat u eerder zei. De verhoudingen liggen iets genuanceerder. Maar het heeft inderdaad te maken met wat in het stuk staat. En we leren daar op zich wel iets van, als het gaat om aanbesteden. Want wij beseffen ons wel, dat deze manier van aanbesteden buitengewoon veel kwaliteit oplevert. Maar er zit een groter risico in de kosten. Dat is niet iets wat je kunt ontkennen. Dus we zullen bij latere aanbestedingen ook kijken hoe we daarmee om moeten gaan. Volgens mij heb ik zo ook de specifieke punten behandeld, en zou ik het woord graag willen geven aan collega Broeksma.

05:50:10

Voorzitter: Dan geef ik het woord aan de heer Broeksma. Dank.

05:50:12

De Heer Broeksma: Dank u wel Voorzitter. Ik ga op de meest verkeerskundige specifieke opmerkingen in. Velen van u, misschien wel allemaal, gingen in op het snelheidsregime wat in het stuk staat. Dertig kilometer, danwel vijftig, danwel dertig kilometer. En hoe verhoudt zich dat nu met de eerdere brief die we u gestuurd hebben over de mobiliteitsvisie waarin we uit willen gaan van dertig kilometer. In feite staat dat vraagstuk, de mobiliteitsvisie is nog niet vastgesteld, en daar gaan we nog over met u in gesprek. We hebben ook de samenhang bekeken, en een aantal ervan heeft u ook genoemd. Op het moment dat je dertig kilometer over hele stukken instelt, wat betekent dat voor het openbaar vervoer? Wordt dat langzamer? Dat zal ongetwijfeld iets het geval zijn. Maar wordt het langzamer dan nu over de Grote Markt? Dat is niet het geval. Maar die samenhang willen we met u bespreken. En ik zal zeker zeggen dat zo'n dertigkilometerzone op dat gebied, een grotere ondersteuning voor die gedachte, die ook het college in feite voorstaat vanuit het principe, omdat nader te onderzoeken voor dit gebied. Dat staat los van van dit voorstel zelf, maar in de mobiliteitsvisie komen we daar ten laatste over te spreken. Maar ik zal u in de gelegenheid om daar uw eigen oordeel over te geven. Dus we zullen zo'n onderzoek doen naar een dertigkilometerzone voor het hele gebied, ook wat dat betekent voor het openbaar vervoer. Dus daar komen we op terug. Als het gaat over parkeren, parkeerplaatsen die verdwijnen. Wat vinden de bewoners daarvan? We gaan met die bewoners in gesprek, ook met een evaluatieve zin met werkgroep Toegankelijk Groningen. Er worden nieuwe parkeerplaatsen gerealiseerd bij het Bleekveld en het provinciehuis, zoals we dat in het stuk schrijven. Niet bij het Forum. Het Forum is juist bedoeld voor de bezoeker, de binnenstadbezoeker, die kan genieten van de Grote Markt, en van wat de binnenstad te bieden heeft. Daar is het Forum voor bedoeld: dus voor de kortparkeerder die de binnenstad bezoekt. Die buurtstellingen onder het provinciehuis, dat is juist een mooie combinatie met de kantoortijden, en ook in

het weekend is dat beschikbaar. Daar zijn wij eigenlijk heel blij mee, met onze samenwerking met het provinciehuis.

05:52:30

Voorzitter: Er is een vraag van de heer Ubbens. Daarnaast is er nog een vraag van GroenLinks.

05:52:37

De Heer Ubbens: Ja, bedankt Voorzitter. Over die stallingen, ik begrijp dat er een alternatief wordt geboden voor de omwonenden. Maar die parkeervergunning die zij nu hebben, de duurste vergunning is tweehonderdzeventig euro per jaar, een buurtstalling kost toch al gauw tachtig euro per maand. Dus dan zit je op een fors bedrag. Ik kan me niet voorstellen dat de bewoners dan zeggen: 'Oh, blij dat ik tenminste een plekje heb!' Als je er zo veel meer voor gaat betalen. Want zo staat het in het raadsvoorstel: 'Mensen zullen blij zijn dat ze een plekje hebben.' Ja, ik weet niet of ik blij zou worden voor een plekje van tachtig euro per maand.

05:53:13

Voorzitter: Ik geef eerst het woord aan de wethouder, en daarna de vraag van de heer Leemhuis.

05:53:18

De Heer Van der Schaaf: Feit is wel, dat die plekken er zijn. Die regelen we, die organiseren we. We mensen kunnen hun een parkeervergunningen gewoon aanhouden. Het aantal plekken stijgt dus nog iets. En we denken dat er voldoende plekken zijn voor bewoners daar in de buurt. We gaan over dat parkeerregime met de bewoners verder in gesprek.

05:53:36

Voorzitter: Nog een vervolgvraag van de heer Ubbens.

05:53:39

De Heer Ubbens: Even ter verduidelijking: de mensen kunnen hun parkeervergunning aanhouden? Dus wat houdt dat in? Die houden hun parkeervergunning en een parkeerplek in hun garage? Ik begrijp het niet helemaal.

05:53:53

De Heer Van der Schaaf: Het is precies zoals u zegt, die parkeervergunning kunnen zij aanhouden.

05:54:01

Voorzitter: Is dat duidelijk, meneer Ubbens?

05:54:05

De Heer Ubbens: Nou ja, gedeeltelijk. Dat betekent wel dat er fors minder plekken zijn, en veel meer vergunningen straks dan plekken. Dat begrijp ik. Dus als je dan rondjes moet rijden, dan ga je op een gegeven moment wel tachtig euro per maand betalen. Zo ziet de wethouder het. Dan begrijp ik dat.

05:54:19

Voorzitter: De heer Ubbens is enigszins tevreden met het antwoord. Dan is nu wel de plek voor de vraag van de heer Leemhuis van GroenLinks.

05:54:30

De Heer Leemhuis: Ja, dank u wel Voorzitter. De wethouder zegt nog even iets over het gebruik van de parkeergarage van de provincie. En het is heel mooi dat een samenwerking tussen de gemeente en provincie mogelijk is, om het als buurtstalling te gebruiken. En het is een beetje buiten de orde van dit onderwerp, maar ik zou het college eigenlijk wel willen uitdagen om dat op meer plekken te gaan proberen. Want dit is natuurlijk een model wat juist heel veel goeds zou kunnen opleveren. Zo denk ik bijvoorbeeld aan de Badstratenbuurt, en kunnen we niet samen met de rijksgebouwen in het cascade project dat ook doen? En dan hebben we plotseling een straat die heel erg gedomineerd wordt door auto's. Kunnen we niet kijken of we daar hetzelfde kunnen doen? En misschien zijn er meer opties om samen met de buurt te verkennen.

05:55:19

De Heer Van der Schaaf: Inderdaad, het succes dat we hier met de provincie hebben, en de samenwerking die we hebben kunnen afspreken, smaakt inderdaad naar meer. Die suggestie wil ik opvolgen, omdat in ieder geval te onderzoeken. Specifiek is nog gevraagd naar de Maagdenbrug, de taxilussen. Het VRI-regime op de Maagdenbrug wordt aangepast. Op dit moment is dat nog niet ingeregeld voor de ene rijbaan die er nu is. Dus dat betekent, dat op het moment dat we dit project oppakken, dat het VRI-regime, dat is het stoplichtenregime, aangepast wordt aan de rijbaan die er is. En daar was nog een vraag over. Zou dat ook een twee lichtensysteem kunnen worden? Dat is duurder. Dat heeft te maken met de inrichting van de weg en eigenlijk heeft een verkeersregelininstallatie, stoplichten in de volksmond, ook het kraantjeseffect. Waardoor beter te regelen is, hoe de doorvoer van auto's is, en dat is van belang op het moment dat bussen halteren bij het provinciehuis. Om niet daar de drukte te krijgen, op de plek waar de mensen uitstappen. Alternatief voeren heeft aantal van u naar gevraagd. Terecht natuurlijk, dat staat op de LTA voor juni 2021. Dan komen we erop terug. Een technisch vraag van de Partij van de Arbeid: 'Kan de Diepenring het aan?' Nou, de VRI's bij de Sint Jansbrug zijn verdwenen. Daarop blijkt de Diepenring het aan te kunnen; de drukte die we verwachten. U weet ook dat we nu een verkeersmodel maken, en dat we daar later uitsluitel over geven. Dus eigenlijk wordt dan uw technische vraag ook in meer technische zin beantwoord. Fiets parkeerplekken is naar gevraagd. Ja, daar is aandacht voor geweest. Onder andere op de kade worden die gerealiseerd. De Schouwburg en school regelen dat ook, aan de noordkant van de Schouwburg. Ook op de Kattenbrug worden fietsparkeerplaatsen gerealiseerd. Nog een vraag over link afslaan fietsers. Ja, bij een dertigkilometerzone hoort dat er gemengd verkeer is. Daardoor is die dertig kilometer ook handhaafbaar, samen met de inrichting van de weg, die daar ook voor bedoeld. Dat werkt ook gewoon goed bij de Sint Jansbrug waar die stoplichten zijn verdwenen.

05:57:39

Voorzitter: Over dit laatste punt heeft de heer Koks van de SP nog een vraag.

05:57:44

De Heer Koks: De bewonersorganisatie die stelt dat auto's harder rijden op dat traject, en dat handhaving nauwelijks plaatsvindt. Ook omdat die straat, behalve een bord, daar niet op is ingericht. Bent u het eens met die bewoners, met die constatering?

05:58:01

De Heer Van der Schaaf: Ik ben het eens met het feit dat de weg erop ingericht moet zijn, en dat er niet hard moet worden gereden. Als we overwegen, om dertig kilometer over het hele stuk in te voeren, zal dat ook meer eenduidigheid geven, en dat zal de veiligheid ten goede komen. Op het moment dat er onveilige situaties zijn, we gaan in gesprek met de bewoners, ook met de werkgroep Toegankelijk Groningen, over de veiligheid voor voetgangers en alle andere verkeersgebruikers.

05:58:28

De Heer Koks: Maar die regels worden ook zodanig, dat de politie daadwerkelijk kan gaan handhaven?

05:58:36

De Heer Van der Schaaf: Ja, voor het hele plan is natuurlijk intensief overleg met de politie geweest en uiteraard ook gezien uw motie, die handhaven alleen op het moment dat de weg ook feitelijk zo is ingericht. En gezien de drukte en de nabijheid van de binnenstad, is het natuurlijk een plek bij uitstek die daarvoor ingericht moet zijn. Want ja, anders krijg je ongewenste snelheden en gevaren. Dus wij hebben dezelfde gedachte. Laatste opmerking, Voorzitter. De Kiss and Ride plekken voor de Schouwborg. Voor voor de Schouwborg zou het afbreuk doen aan het geheel, dus dat is niet betrokken bij de plannen. Als het gaat om een taxi-uitstaplekkende plekken, ook voor Wmo vervoer, dat is geregeld bij de invalide toegang van de Stadsschouwborg aan de noordkant van het pad. Tot zover Voorzitter.

05:59:25

Voorzitter: Dank u wel. Dan hebben we de beantwoording van het college. Ik kijk nog heel even rond of er vragen zijn. Volgens mij heeft de heer Koks nog een vraag. Zijn er nog anderen die een vraag hebben aan het college? Anders gaan we eerst deze vraag nog behandelen.

05:59:37

De Heer Koks: Ook naar bewonersorganisatie, die zeggen dat het bij tijden veel te druk is, daar op dat deel van de Diepenring. En dat er filevorming ontstaat. Zij doen de suggestie dat de oplossing daarvan gezocht gaat worden in de mobiliteitsvisie die ontwikkeld wordt. Bent u het ermee eens dat het bij tijd en wijle veel te druk is?

05:59:58

De heer Koks: -mobiliteitsvisie, staat u daarachter?

06:00:00

De heer Broeksma: Volgens mij heb ik u net aangegeven om naast die mobiliteitsvisie in samenhang te kijken naar welke verkeersmaatregelen daar een oplossing zijn zonder dat die elders een probleem veroorzaken. Ja, uiteraard.

06:00:12

De heer Koks: Ook dat het te druk is bij tijd en wijle?

06:00:15

De heer Broeksma: Die uitspraak durf ik niet te doen. Daarvoor moet ik getallen weten en die heb ik niet bij de hand.

06:00:23

Voorzitter: Als ik rondkijk is alle discussie gevoerd en zijn er antwoorden gegeven. Ik zag her en der wat meer tevredenheid en wat minder tevredenheid met de antwoorden dus ik kijk nu én digitaal én in de zaal rond. Wat moet er met dit stuk gebeuren? Wilt u dit conform of wilt u dit anderszins? De heer Mellies en de heer Ubbens willen hierop reageren. Geeft u het maar aan.

06:00:44

De heer Mellies: Dank u wel, Voorzitter. Ik wil toch nog wel één ding helder hebben en dat gaat alsnog over het parkeren. Voordat wij verder gaan met het doorvoeren van de motie moeten we dan iets van cijfers hebben? Hoeveel parkeervergunningen zijn er uitgegeven, hoeveel parkeerplaatsen er overblijven en of er wel voldoende parkeerplaatsen overblijven? Want ik weet niet of ik nu een motie moet gaan indienen om dat scherp te stellen of dat het nog beantwoord kan worden.

06:01:12

Voorzitter: Dan wilt u hem op motie en gaat u dat technisch navragen en laat u het later weten of u de motie laat staan als conformstuk? De heer Ubbens is het met u eens. Die zit naast u, in mijn beeld, al met de duimen omhoog. Dan zal hij als conformstuk plus motie er in ieder geval eerst opgezet worden en wordt dat nog bekeken door 100% Groningen en het CDA. We horen t.z.t., ook voor de agenda commissie, of dit een conformstuk plus motie wordt of een conformstuk. Dan dank ik een ieder hartelijk voor de aanwezigheid hier. Misschien dat er zometeen nog mensen aanschuiven voor de volgende sessie over de deelscooters en anders wens ik de anderen wel thuis en geniet nog van de avond.

1 Evaluatie proef met deelscooters in Groningen (collegebrief 4 november 2020)

Voorzitter

- Boter

Griffier

- Meijer

GroenLinks

- Leemhuis

PvdA

- Van Nijenhuis

D66

- Rustenbiel

SP

- Koks

VVD

- Willemse

ChristenUnie

- Moorlag

Partij voor de Dieren

- Pechler

CDA

- Ubbens

100% Groningen

- Moerkerk

Stadspartij

- Huitenga

Student en Stad

- Bosch

PVV

- Blauw

Wethouder

- Broeksma

06:24:52

Voorzitter: Goedenavond, welkom bij de vergadering. Deze vergadering gaat over de evaluatieproef met deelscooters in Groningen. Alle partijen zijn aanwezig, hetzij digitaal, hetzij hier. Kijkers thuis, welkom. Het is een meningsvormende sessie. We zullen de meningen horen van de voorliggende plannen over de deelscooters en de proef die hierover is geweest. Ik kijk naar mijn linkerhand, want de heer Van Nijenhuis zei net zeer enthousiast dat hij graag als eerste een woordvoering wil geven. Heeft iemand nog ergens geluid aanstaan? Volgens mij zijn het geluiden van de thuis aanwezigen. Die zijn goed hoorbaar. Dan geef ik de heer Van Nijenhuis nu het woord.

06:25:40

De heer Van Nijenhuis: Dank u wel, Voorzitter. Ik hoop dat ik de toon zet in mijn woordvoering en ook vanavond. De PvdA ziet een toekomst voor zich voor vervoer dat stiller, schoner, duurzamer en vooral ook veiliger is. Tegenwoordig noemen we dat

vervoersmodaliteiten. Er zijn er veel verschillende ontstaan de afgelopen jaren. Ik zei vanmiddag nog tegen de heer Leemhuis dat we, wat dat betreft, in een interessante tijd leven. De ene ontwikkeling volgt de andere ontwikkeling op. Dat vind ik heel leuk en interessant om te zien en tegelijkertijd is natuurlijk de vraag hoe je al deze dingen goed een plek geeft? We zijn enthousiast over deelmobiliteit, waarbij het eigendom niet bij de gebruiker ligt. Dat scheelt heel veel geparkeerde voertuigen in de gemeente en het draagt bij aan het duurzame karakter van het vervoer. Zoals u weet zijn wij als PvdA kritisch geweest op de deelscooter. Allereerst is het een gevaarlijk ding. Je rijdt vijftientig kilometer per uur zonder helm. Wij zijn daar niet echt fan van, om het zo te zeggen. Er gebeuren veel ongelukken mee en - zoals in het oog sprong de laatste tijd - de parkeeroverlast van de scooters.

06:26:44

Voorzitter: U heeft een vraag van de VVD, de heer Willemse.

06:26:48

De heer Willemse: Dank u, Voorzitter. Ik vroeg me af, waaruit u afleidt dat er zoveel ongelukken zijn? We hebben contact opgenomen en we hebben gehoord dat er bijna nergens een ongeluk gebeurt.

06:26:58

De heer Van Niejenhuis: Niet zozeer specifiek met de deelscooter en daarvoor is, denk ik, de tijd nog te kort. Maar met de snormobiliteit, op zo'n ding rijden zonder helm, gebeuren heel veel ongelukken mee. Mensen met een snor maken ongelukken. Nee, de snorbrommer is ooit een keer uitgevonden als een soort van compromis toen de Tweede Kamer niet meeging in het invoeren van de helmplicht of leek mee te gaan. Toen is ingevoerd dat je wel kunt brommen, maar dan zonder helm en dan mag je maar vijftientig. Dit is mij uit overleveringen duidelijk geworden. Maar het is een heel slecht compromis. Er gebeuren ontzettend veel ongelukken mee met ook zwaar letsel. Ik zou eerlijk gezegd het liefst zien dat we niet meer op zo'n snorfiets rijden of dat er een helmplicht komt. Of het nou elektrisch is of met een verbrandingsmotor maakt me wat dat betreft niet uit. De veiligheidsissue is hetzelfde.

06:27:51

De heer Van Niejenhuis: Zoals ik net zei is de PvdA is ook kritisch op de deelscooter, want met name die parkeeroverlast sprong heel erg in in het oog. We hebben gevraagd om maatregelen en wij vinden dat in deze brief daar heel goed aan tegemoet wordt gekomen. Wij hadden ook de verwachting dat de huurscooter een makkelijk alternatief zou worden met name voor mensen die fietsen en we hadden gehoopt dat mensen uit de auto zouden gaan, maar dat is niet gelukt blijkt uit deze brief. Dat is jammer, want fietsen is goedkoper, gezonder en veiliger.

06:28:19

Voorzitter: Heeft u nog een heel lang betoog? De spreektijd is wat kort als wij om half elf deze vergadering willen sluiten.

06:28:25

De heer Van Niejenhuis: Nou, dan ga ik tot een afronding komen. Ik zie dat de heer Bosch van Student en Stad een vraag aan mij heeft.

06:28:31

Voorzitter: Als u het eerst even afrondt dan kan de heer Bosch die vraag nog stellen.

06:28:34

De heer Van Niejenhuis: Dat is goed. Wij vinden het sterke aan deze brief dat het gebruik gereguleerd wordt. Ik denk dat het daarmee veiliger wordt en dat er minder overlast gaat komen. Wij zijn heel erg fan van het gebruik richting de P+R. We denken dat daarmee mensen uit de auto zullen gaan en minder de binnenstad in zullen gaan met de auto. Tot slot hebben we wel twee vragen voor het college. Is het college bereid om de monitoring voort te zetten en over een jaar terug te rapporteren? Ook over ongelukken? En, ten tweede, is het denkbaar dat de exploitatie van een mobiliteitsdienst als deze op termijn zou kunnen worden uitgevoerd of aanbesteed door het OV-bureau?

06:29:09

Voorzitter: Hartelijk dank. Dan nog de laatste vraag die gesteld kan worden door de heer Bosch van Student en Stad.

06:29:14

De heer Bosch: Dank u wel, Voorzitter. ik vroeg me af of de Partij van de Arbeid dan niet een goede mogelijkheid ziet dat in de toekomst het gebruik heel erg anders gaat worden? Dat mensen ervoor kiezen om geen auto of scooter te kopen, omdat deze mobiliteit er nou eenmaal is?

06:29:30

De heer Van Niejenhuis: Dat zou kunnen, maar vooralsnog zien wij dat vooral mensen die anders de fiets hadden gebruikt voor deze scooter kiezen.

06:29:38

Voorzitter: Dank. Wie wil het woord voeren? De heer Bosch zelf? Dan mag eerst de heer Bosch. Er waren heel wat handen, dus dan ga ik de volgorde af wie dan weer het snelst is.

06:29:47

De heer Bosch: Dank u wel, Voorzitter. De scooters zijn duurzaam, zorgen voor minder auto's op straat en zorgen voor veel gebruikersgemak voor de inwoners van Groningen. Ook is het college het met ons eens dat deelmobiliteit een belangrijke factor is in de toekomst van de Groningse mobiliteit. Maar ondanks dit alles wordt hier het gebruik flink moeilijker gemaakt. Forse inperkingen met als voornaamste reden dat de scooters vaak verkeerd geparkeerd zijn. Natuurlijk is dit een probleem en dat moet tegengegaan worden. Maar waarom wordt er niet eerst uitgegaan van het invoeren van parkeervlakken in plaats van dat nu het hele centrum erbuiten wordt gesteld en je daar niet meer mag parkeren? Er zijn genoeg plekken in de stad, ook in het centrum, waar wel ruimte is. Het noorden of het zuiden, waar we prima parkeervlakken in zouden kunnen voeren, zodat het gebruikersgemak hoog blijft en we daarmee een duurzamere stad worden.

06:30:45

De heer Bosch: Het maximum van vierhonderd scooters zal op lange termijn tegengaan dat we in onze stad naar een meer duurzame stad gaan. De mobiliteitskwesties die daarbij komen kijken worden er ook niet makkelijker van. Regelgeving waarbij je niet meer 's nachts mag rijden zien wij als betuttelend. Het is zo dat er 's nachts geen bussen meer gaan. Als dan je band lek is, is het heel fijn dat je deze scooter kunt gebruiken en op een veilige manier

naar de andere kant van de stad kan gaan. Op deze manier verbieden we dit zonder dat er daadwerkelijk cijfers zijn of een goede onderbouwing is dat er veel negatieve zaken over dat nachtgebruik zijn.

06:31:26

Voorzitter: Mevrouw Blauw van de PVV heeft een vraag aan u.

06:31:30

Mevrouw Blauw: Dank u, Voorzitter. Vindt Student en Stad het niet belangrijker dat studenten gaan fietsen? Voor de volksgezondheid is dat veel beter dan gebruik te maken van zo'n deelscooter.

06:31:40

De heer Bosch: Ik denk dat ik, net als de Partij voor de Vrijheid, keuzevrijheid heel belangrijk vind en op het moment dat individuen ervoor kiezen om af en toe met de deelscooter te gaan, omdat bijvoorbeeld hun fiets kapot is of omdat er andere- Ik hoor iemand. Ik word afgeleid door wat gefluister, maar dat is verder niet erg. Wat je ziet is dat mensen hierdoor keuzevrijheid kunnen krijgen. Mensen pakken nog steeds de fiets, want het zijn dure oplossingen. Af en toe kun je kiezen voor de scooter en dat lijkt mij alleen maar heel erg goed. De scooters vallen op en zijn-

06:32:19

Voorzitter: Kunt u ook afronden?

06:32:20

De heer Bosch: Zeker. De scooters vallen op en zijn nieuw en dat is blijkbaar eng. Deelmobiliteit in zijn algemeen en in het bijzonder deze elektrische deelscooters zijn iets wat ons als stad verder brengt. Dat zouden we moeten aanmoedigen en niet moeten beperken. Daarom zou ik willen afsluiten met een vraag aan de wethouder. Waarom doen we niet eerst een gedegen onderzoek naar de geplaatste scooters en kijken wat het effect op de inspanningen, die de verhuurders al doen, heeft? En als we dan zien dat dat effect niet genoeg is we inzetten op parkeervlakken? Waarom kiezen we voor de binnenstad in zijn algemeenheid en niet eerst op maatwerk en kijken we waar de scooters wel geparkeerd kunnen worden? Tot slot, waarom zijn er geen cijfers over de noodzaak voor het verbieden van de scooters 's nachts en wordt dat nu bij voorbaat al verboden?

06:33:07

Voorzitter: Dat was een vrij lange vraag. De heer Pechler zwaait, dus hij mag het stokje overnemen. Daarna mag de heer Leemhuis en daarna mag mevrouw Blauw.

06:33:16

De heer Pechler: Dank, Voorzitter. Geheel in stijl ben ik hier vanavond zelf gearriveerd op een groene scooter. Als ik vanuit mijzelf redeneer klopt het wat in de stukken staat. De scooter is nog niet echt een alternatief voor de auto, maar wel voor de fiets en het openbaar vervoer. Wel huur ik een scooter op momenten dat ik normaliter de bus had genomen, bijvoorbeeld als ik erg zwaar bepak ben of als het enorm hard waait.

06:33:34

Voorzitter: Voordat u verder gaat met dat harde waaien heeft u een vraag van de heer Bosch.

06:33:37

De heer Pechler: Ik weet zeker welke vraag de heer Bosch gaat stellen en ik kan hem garanderen dat ik er zo verderop in mijn woordvoering op terugkom.

06:33:42

Voorzitter: Hij mag toch de vraag stellen, al was het maar voor de verslaglegging.

06:33:46

De heer Bosch: U stelt dat het geen vervanging is voor de auto, maar als je een beetje rekent met de cijfers die wij allemaal hebben gekregen, zie je dat er vijfhonderd auto vervoerszaken zijn in de binnenstad die we hiermee voorkomen. Vindt u dat niet heel erg positief?

06:34:01

De heer Pechler: Zoals ik zei is dit iets waar ik zometeen op ga terugkomen. De bus en andere vormen van openbaar vervoer vermijd ik echter momenteel zo veel mogelijk en ik denk dat het voor mensen geldt. Wat dat betreft zijn deze scooters, zeker in tijden van corona, een waardevolle toevoeging aan onze gemeente. De overlast van de deelscooters is echter ook onze fractie niet ontgaan. Met name de parkeeroverlast, waar sinds de introductie van Felyx en Go Sharing in Groningen toch bijna wekelijks een grappige post over te zien is op Sikkom. Dat er meer regels worden opgesteld vinden wij in principe prima, maar met de huidige regels die worden voorgesteld vragen wij ons af of de slagingskans van deze vorm van deelmobiliteit niet de das om wordt gedaan. Er is onderzocht hoeveel van de scooterrijders een eigen scooter hebben. Dat is slechts zes procent. Nogal wiedes lijkt me. Als je al een scooter hebt is daarmee rijden een stuk voordeliger dan er eentje huren.

06:34:44

De heer Pechler: Wat een veel interessantere vraag is en één die pas na langere tijd beantwoord kan worden, is hoeveel mensen de aanschaf van een scooter afstellen door de aanwezigheid van de deelscooters? Heeft het college daar zicht op? Ook is de scooter nog geen alternatief voor de auto, maar dat komt vast mede door de lage gemiddelde leeftijd van scooterrijders. Jongeren van vijftientig en jonger hebben meestal geen auto. Als we echter te zien – en dat zijn de cijfers waar de heer Bosch aan refereerde - dat in andere steden die gemiddelde leeftijd op vijfendertig jaar ligt - een leeftijd waarop de meerderheid van de mensen wel een auto bezit - lijkt het ons, met zo'n leeftijdsontwikkeling als we die hier ook doormaken, dat het deelscooter gebruik het aantal autoritten wel sterk kan doen afnemen. Door het aantal scooters te maximaliseren op tweehonderd per aanbieder en door in woonwijken slechts in bepaalde vakken de scooters beschikbaar te stellen, schieten we waarschijnlijk de slagingskans van het experiment af nog voordat het eerste jaar voorbij is. Immers, als je eerst vijf tot tien minuten moet lopen voordat je een scooter kan huren is het helemaal geen alternatief meer voor de auto, fiets en bus.

06:35:40

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Ubbens. Digitaal steekt hij zijn vinger op. Ik geef de heer Ubbens het woord om een vraag te stellen aan de Partij voor de Dieren.

06:35:47

De heer Ubbens: Bedankt, Voorzitter. Even over die demografische ontwikkeling waar de heer Pechler het over heeft. Het probleem van Groningen is - je kunt ook zeggen dat het het leuke is van Groningen, zeg ik naar de heer Bosch - dat het een studentenstad is. Wij hebben

elke keer de instroom van dezelfde categorie jongeren die vervolgens weer uitstroomt, dus een grote groei van het aantal vijfendertigjarigen die u verwacht zie ik niet. Waar baseert u de gedachte op dat wij in de toekomst een heleboel extra vijfendertigjarigen gaan krijgen?

06:36:18

De heer Pechler: Dank u, Voorzitter. Ik heb het niet per se over heel veel extra vijfendertigjarigen, maar wel om mensen boven de vijfentwintig die in toenemende aantallen de scooters gaan gebruiken. Dat is een ontwikkeling die je ziet in andere steden in Nederland waar die scooters staan en dat zijn dan bijvoorbeeld ook studentensteden. Als je kijkt naar Eindhoven dat ook een vrij jonge populatie heeft. Ik denk dat het correct is dat in Groningen die gemiddelde leeftijd wat jonger zal blijven, maar dat we zeker niet moeten uitsluiten en we er wel vanuit kunnen gaan, dat de gemiddelde leeftijd gaat stijgen. En dat het in de toekomst voor meer mensen een alternatief gaat zijn voor een auto. Mijn laatste punt is dat wij aan de andere kant zien dat de huidige parkeervrijheid leidt tot problemen en dat bestuurders aanspreken op hun eigen verantwoordelijkheid blijkbaar onvoldoende is. Tot slot nog een vraag over de eis om standaard op P+R terreinen en stations scooters beschikbaar te hebben van beide vervoerders. Hoe ziet het college dit voor zich? Dat er de hele dag busjes door de stad reizen om scooters te verplaatsen als een station of P+R ben zonder zit? Komt dat de duurzame mobiliteit echt ten goede? Dank u wel.

06:37:17

Voorzitter: Dank u voor uw twee laatste punten. Dan geef ik, zoals beloofd, de heer Leemhuis van GroenLinks het woord voor zijn woordvoering.

06:37:22

De heer Leemhuis: Dank u wel, Voorzitter. Ik wil beginnen met het college te danken voor de evaluatie die we gekregen hebben. Mooi dat Felyx meewerkte en jammer dat Go niet een kijkje onder de motorkap gaf. Voorzitter, het is belangrijk dat voordelen en nadelen rondom het gebruik van deelscooters in balans zijn. Het is zaak om te zorgen dat de voordelen groter worden en de nadelen kleiner, want de nadelen zijn inmiddels al wel een paar keer besproken, zoals de parkeeroverlast. Met name in het begin, toen ze werden ingevoerd, zag je weleens wat jongeren freewheelend en slingerend rijden over de weg. Nog een nadeel is dat het jammer is dat vijftig procent heeft gezegd dat ze anders een fiets zouden hebben gebruikt. Maar er zijn ook voordelen. Het voordeel dat achttien procent zegt anders een auto te hebben genomen. Het grootste nadeel, daar hebben we het al over gehad, is de parkeeroverlast. Mijn fractie denkt dat het college hier met een aantal maatregelen komt om juist die dingen aan te passen en tegen te gaan. Met het uitgangspunt, hoe kunnen we ervoor zorgen dat de voordelen groter worden en de nadelen kleiner, heb ik een aantal ideeën.

06:38:36

De heer Leemhuis: Voordat u op de ideeën komt heeft de heer Koks van de SP een vraag aan u.

06:38:40

De heer Koks: Vijftig procent had anders de fiets genomen en vijfentwintig procent was anders gaan lopen. Dus het effect is nog sterker dan wat u al zegt over de gezondheidskant.

06:38:53

De heer Leemhuis: Het gaat mij overigens niet eens om de gezondheid. maar dat is ook prima trouwens. Ik noem inderdaad een aantal nadelen en dat kunt u op dit moment prima als één van de nadelen noemen. Aan de andere kant denk ik dat de onderzoeksperiode nog vrij kort is, dus we moeten kijken hoe dit zich gaat ontwikkelen. Zoals gezegd, een paar wensen. Een voorbeeld zou kunnen zijn om meer te gaan werken met hubs in buurten. Zeg nou dat mensen straks weten waar de deelscooters te vinden zijn en plaats daar ook deelfietsen en deelauto's. Hef een paar parkeerplaatsen op en zorg dat iedere buurt een plek heeft waar iedereen altijd weet dat zij daar terecht kan voor een vorm van deelmobiliteit.

06:39:36

Voorzitter: U heeft behoorlijk wat vragen over de hub. De heer Pechler was de eerste, dan de heer Willemse, dan mevrouw Blauw en dan ook nog de heer Moerkerk. Ik weet niet of alle vragen hetzelfde zijn, maar dat zullen we zo zien.

06:39:45

De heer Leemhuis: En dan wil ik ook nog drie wensen noemen.

06:39:47

Voorzitter: Daar krijgt u wel wat tijd voor.

06:39:49

De heer Pechler: Dank u wel, Voorzitter. Ik vraag me af of de heer Leemhuis niet, net als ik, vreest dat bij het instellen van dat soort hubs - waardoor de gemiddelde loopafstand tot een scooter ongetwijfeld zal toenemen, want nu staan ze in veel meer straten - het nog minder een alternatief wordt voor de auto dan nu het geval is?

06:40:06

De heer Leemhuis: Daar ben ik het niet mee eens. Ik denk dat het soms best goed is om een klein beetje een stukje te moeten lopen. Het zou overigens raar zijn dat we dat een probleem zouden vinden, want dan kunnen we onze hele OV-systeem opdoeken. Dat gaat ook om een stukje lopen totdat je bij een bushalte bent. En je verhoogt de kans dat het niet een impulsactie is, maar dat als mensen het nodig hebben ze weten waar ze het kunnen vinden. Dat schept duidelijkheid. Als ze het niet nodig hebben dan staan ze niet overal rond in de openbare ruimte. Dat zou een suggestie kunnen zijn om er verder mee te werken.

06:40:40

Voorzitter: Dan is het de vraag of mevrouw Blauw nog een vraag heeft? De heer Willemse niet. En meneer Moerkerk heeft u nog een vraag of was dit dezelfde vraag? Dan mag mevrouw Blauw eerst en dan de heer Moerkerk. Stelt u allebei de vraag maar, dan kan de heer Leemhuis daarop reageren en zijn verhaal afmaken.

06:40:56

Mevrouw Blauw: Dank u, Voorzitter. Misschien hoorde ik het verkeerd, maar het is een feit dat ze meer concurreren met de fiets dan met de auto en volgens mij zei de heer Leemhuis net het tegenovergestelde. Hoorde ik dat nou goed?

06:41:08

De heer Leemhuis: Als het goed is heeft u niet gehoord.

06:41:12

Voorzitter: Dan is dat al opgelost.

06:41:13

De heer Leemhuis: Want ik heb gezegd dat vijftig procent zou fietsen en achttien procent liet de auto staan, dus dan is de conclusie dat het inderdaad is zoals u zegt en zoals ik zei.

06:41:24

De heer Leemhuis: Dan komt het bij deze goed in het verslag en dan heeft de heer Moerkerk nog een vraag.

06:41:29

De heer Moerkerk: Meneer Leemhuis, zou het misschien een suggestie zijn dat hubs een optie zijn in bepaalde wijken, maar dat ook mensen buiten de hubs kunnen plaatsen en dat je via IT op de achtergrond kan sturen door te belonen als je iets op de hub terugzet en je scooter afmeldt bijvoorbeeld? En als je hem meer in de buurt van je huis plaatst, dat duurder is om te doen. Zo kun je dus sturen waar het geplaatst wordt. Is dat misschien een optie?

06:41:52

De heer Leemhuis: Ik vind dat absoluut interessant om naar te kijken. Ik word er niet heel erg warm van, maar het lijkt me wel prima om iets uit te zoeken. Dat brengt me eigenlijk op de belangrijkste wens die ik nog wilde noemen. Het college zegt dat ze uiterlijk in mei met de nieuwe regelgeving los zou kunnen gaan. Het is wat mij betreft verstandig om hier niet nog een paar minuten over verder te praten en het daarbij te laten. Mijn suggestie zou zijn dat we nog een sessie doen waar we een beetje kunnen spelen met wat de mogelijkheden zijn en wat de knoppen zijn waar je aan zou kunnen draaien. Dat is een suggestie aan de hele commissie en het college.

06:42:27

De heer Leemhuis: Een andere wens die mijn fractie zou hebben is of we kunnen kijken of we dit soort dingen op basis van lokale initiatieven kunnen doen. Noem het de Grunneger Power, maar dan voor deelmobiliteit. En zou het een optie zijn om ervoor te zorgen dat het niet zoveel uitmaakt welke van de twee of vier aanbieders je zou kiezen? Laat er één app zijn en zou dat een gemeentelijke app kunnen zijn, waarbij je - los van welke aanbieder er voor je deur staat - daar gewoon gebruik van zou kunnen maken? Dan denk ik dat ik het daarbij laat, want ik zit al redelijk aan mijn tijd.

06:43:05

Voorzitter: Dank u wel. Voordat ik mevrouw Blauw het woord geef kijk ik naar de klok. Het levert best een levendige discussie op. Ik hoop niet dat er nog mensen naar een kroeg of iets dergelijks willen, wat toch al niet kan. Het kan zijn dat we daardoor iets uitlopen, maar het is goed om de discussie te voeren. Dan geef ik nu mevrouw Blauw het woord en daarna mag de heer Willemse.

06:43:24

Mevrouw Blauw: Dank u, Voorzitter. Allereerst, Voorzitter, heeft de PVV de vraag wat het doel is van het initiatief? Nu lijkt het vooral voor de betreffende ondernemer iets toe te voegen. De vraag aan het college is wat de toegevoegde waarde is van deze deelmobiliteit als we dit vertalen naar het coalitieakkoord 'gezond, groen en gelukkig'? Wij zien niet in wat

deelscooters hieraan bijdragen. In ieder geval niet de duurzame mobiliteit wat het zou moeten zijn, want het vervangt vooral het lopen en fietsen en niet de auto. Waar ik het net al over had met de heer Bosch heeft het niks met keuzevrijheid te maken. Wij zien toch liever dat studenten lopen en fietsen. Groningen wil iedereen op de fiets hebben. Zie ook het artikel in het AD. Iedereen fietst hier. Scooteren zorgt voor stilzitten en het is slecht voor de volksgezondheid om deze billen-verdik-middelen collectief aan te bieden.

06:44:16

De heer Koks: En dan nu een punt, want u heeft een vraag van de heer Leemhuis van GroenLinks.

06:44:21

De heer Koks: Voorzitter, nu moet mij toch wat van het hart. Het is toch wel vreemd. We hebben net een sessie gehad over de binnenstad en de woordvoerder van de PVV zegt: "Alle studenten willen een auto!" Nu is er het volgende onderwerp, waarbij het gaat over deelscooters en nu zegt een andere woordvoerder van de PVV: "Alle studenten moeten maar gaan fietsen". Is het nou gewoon van: "Kom laten we iets anders zeggen dan het college" of zit er nog ergens een lijn in wat de PVV vindt op het gebied van mobiliteit en of studenten daar wel of niet in mogen kiezen?

06:44:57

Mevrouw Blauw: Volgens mij zijn we bij de PVV allemaal individuen. Als het dit niveau is dan hebben we het hier over de deelscooter en wat wij hier in de omgeving zien is dat deelscooters vooral door studenten gebruikt worden. Dit gaat om een project van duurzame mobiliteit. Wij zien niet in wat dit bijdraagt aan de volksgezondheid en wij zien ook niet in dat het de auto vervangt. Dus volgens mij zijn dat twee hele verschillende dingen. Even kijken, waar was ik gebleven? In het kader van corona is het belangrijk dat mensen bewegen in de buitenlucht, dus fietsen en lopen. Dan het gedrag van de gebruikers en overlast bij parkeren. Niemand is verantwoordelijk voor de scooter, want het is geen eigendom. Het verschil met de bus en tram is dat die een bestuurder hebben die is opgeleid en zorgt voor rust en veiligheid. Op zo'n scooter zit geen functionaris met die taken. Het belangrijkste aspect collectivisering van individueel vervoer zorgt voor minder eigendom bij mensen en eigendom is altijd de belangrijkste prikkel om verantwoordelijkheid dicht bij de mens te leggen.

06:46:06

Voorzitter: De Partij voor de Dieren, de heer Pechler, heeft een vraag aan u.

06:46:09

Voorzitter: Dank, Voorzitter. Mevrouw Blauw van de PVV zegt dat op bussen en trams bestuurders zijn opgeleid, maar het is toch gewoon zo dat mensen die een scooter huren daarvoor een rijbewijs hebben?

06:46:21

Mevrouw Blauw: Dat klopt, maar als we zien dat er nu roekeloos mee om wordt gegaan - volgens mij heeft de PvdA, de heer Van Niejenhuis het ook al gezegd - is dat zorgelijk voor de verkeersveiligheid. De deelscooters verslonzen ook het straatbeeld en ze staan overal geparkeerd. Voor mensen in rolstoelen en slechtzienden is het een negatieve ontwikkeling. Afsluitend geeft het college aan dat ze overwegen na één januari 2021, onder de

voorwaarden zoals in het schrijven genoemd, een vergunning te verlenen. In een aantal voorwaarden kunnen wij ons vinden. Eerder in mijn betoog heb ik genoemd dat wij het met het college eens zijn. Echter, waarom wij vinden dat er afscheid van de deelscooters moet worden genomen is dat het niet bijdraagt aan de duurzame mobiliteit. Wij vinden het heel belangrijk dat het in ieder geval iets bijdraagt waarom het in het leven is geroepen. Wij hebben liever dat jongeren gaan lopen en fietsen. Dat is beter voor de volksgezondheid.

06:47:20

Voorzitter: Hartelijk dank. Dan is de heer Willemse aan de beurt namens de VVD.

06:47:25

De heer Willemse: Voorzitter. Wij vinden het hartstikke goed dat de proef in ieder geval verlengd wordt met een jaar en we kunnen kijken of dat betere evaluatie en onderzoek teweeg zal brengen. Ik wil even ingaan op de geschetste negatieve neveneffecten die het college geeft. Ten eerste de parkeeroverlast. Daar is het al veel over gegaan. Volgens Go zelf is er één op de duizend ritjes die maar leidt tot een parkeeroverlast melding. Volgens ons valt het best wel mee met die parkeeroverlast. Wat ook zo is, is dat na een tijd - ongeveer een jaar volgens de cijfers van de twee bedrijven in kwestie - de parkeeroverlast af zal nemen. Dit is in andere steden al gebleken. Je hebt bijvoorbeeld het 'three strikes and you're out' systeem, waarbij als mensen drie keer een overtreding begaan, zoals drie keer een foutparkeren of iets dergelijks, hun licentie wordt afgenomen en ze niet meer kunnen huren.

06:48:16

Voorzitter: U heeft een vraag. Eerst van de Partij voor de Dieren, de heer Pechler en daarna van de heer Ubbens en daarna ook nog van de heer Leemhuis. Ik wil voorstellen om eerst de drie vragen te doen, zodat u er daarna op kunt reageren.

06:48:29

De heer Pechler: Dank u wel, Voorzitter. Is de heer Willemse van de VVD het met mij eens dat parkeeroverlast echt niet enkel op basis van meldingen gedefinieerd kan worden en dat heel veel scooters die fout geparkeerd staan niet per se een melding zouden ontvangen? Ik zie zelf regelmatig een scooter midden op de stoep staan en dan denk ik niet: "Goh, ik ga nu direct een melding maken".

06:48:46

Voorzitter: Dan geef ik de heer Ubbens het woord, want dan kunnen we eerst de vragen doen en is het met de tijd wat makkelijker.

06:48:52

De heer Ubbens: Ik heb min of meer dezelfde vraag. Dat Go zelf zegt dat ze niet zoveel meldingen ontvangen van overlast wil niet zeggen dat er geen overlast is.

06:49:01

Voorzitter: En dan de heer Leemhuis. Die heeft wel een andere vraag gok ik zo?

06:49:04

De heer Leemhuis: Ja, dat is een andere vraag. Ik was benieuwd, want als ik - of ik heb het verkeerd gevolgd - de evaluatie van het college zie, dan heeft Felyx cijfers geleverd en inzicht gegeven en is dat bij Go veel minder gebeurd. Nou hoor ik van de heer Willemse dat hij cijfers van beide bedrijven heeft. Dat verbaast me. Heeft u iets wat wij niet hebben? Wat

vindt u ervan dat een bedrijf als Go wat minder bereid lijkt te zijn om met het college samen te werken om te zorgen voor een goede evaluatie?

06:49:38

De heer Willemse: Voorzitter, als eerste op de laatste vraag. Ja, ik heb iets wat u niet heeft en dat is contact opgenomen. Daardoor heb ik gehoord dat dit soort cijfers er zijn. Dit is gewoon een interne en het is ook met andere steden vergeleken, etcetera. Dat ze niet mee willen werken met het college lijkt me sterk. Ze werken in ieder geval wel mee met contact en communicatie. Als ze daarmee data moeten gaan delen zou dat alleen maar goed zijn en dat zou ik aanmoedigen. Ik vind het jammer dat ze het nu niet doen. De heer Pechler, wat was uw vraag ook alweer?

06:50:11

Voorzitter: De heer Pechler had dezelfde vraag als de heer Ubbens dat Go zegt dat er geen melding komt. Het zou wel kunnen, maar niet iedereen doet gelijk een melding als die een verkeerd geparkeerde scooter ziet. Dus moet u zich daarbij alleen baseren op Go.

06:50:23

De heer Willemse: Dank u, Voorzitter. Dat is zeker waar. Maar het punt is, dat Go en Felyx al bezig zijn om het melden beter toegankelijk te maken, waardoor hopelijk in de toekomst de meldingen beter doorkomen en die mensen eruit worden gehaald. Uiteindelijk is het zo dat de rotte appels er over de tijd uitgehaald moeten worden en daar zijn ze mee bezig. Ik heb er alle vertrouwen in dat zij dat hartstikke goed doen en ik denk dat dat een betere manier is dan de voorgestelde voorstellen van het college. Over de andere negatieve neveneffecten, zoals verkeersveiligheid waar ik net al even kort iets over gezegd heb, is geen enkel bewijs voor dat het meer zou zijn of hoger zou liggen bij de deelscooters. Dan gaan we naar de voorstellen van het college. Ten eerste hebben wij wat problemen met het maximumaantal. Dat zou nu naar vierhonderd moeten gaan.

06:51:16

Voorzitter: U bent aardig door uw tijd aan het gaan. Ik zou iets versnellen als u nog wat vragen aan het college stellen.

06:51:21

De heer Willemse: Dat is goed. Wat dat zou betekenen is dat het servicegebied zou verkleinen, wat betekent dat Ten Boer en Haren uiteindelijk geen beschikking meer hebben over deelscooters. Volgens mij zijn we sinds de laatste verkiezingen één grote gemeente geworden, dus ik vraag me af of het college het niet belangrijk vindt dat die gebieden juist goed bereikbaar zijn door de deelscooters? Tenslotte het grootste punt dat de deelscooter altijd voorhanden is bij stations en P+R-gebieden. Dat is praktisch onhaalbaar. U verlangt inderdaad dat er altijd een dieselbusje ergens door de stad rijdt - dat is hartstikke niet duurzaam - die overal de deelscooters van de mensen die net zijn afgestapt ophaalt, in de bus zet en weer terugbrengt naar de gebieden. Het is ten eerste economisch niet haalbaar. Die bedrijven kunnen dat echt niet aan. Ten tweede praktisch niet. Wat ik net zeg, ze moeten achter iemand aan gaan rijden en dan snel de scooter inladen en weer terug. Het is gewoon niet duurzaam.

06:52:12

Voorzitter: Uw punt is helder en ik ga ervan uit dat uw betoog daarmee klaar is. De heer

Leemhuis heeft er wel een vraag over en omdat dit een punt was wat al eerder een discussie was laat ik de heer Leemhuis die vraag nog wel even stellen.

06:52:22

De heer Leemhuis: Het is een beetje curieus dat het lijkt dat de VVD zegt: "Ja, geef zoveel ruimte aan deze bedrijven, zodat ze kunnen doen wat ze willen". En als we daar maatschappelijke eisen aan willen stellen, namelijk dat het echt zorgt voor betere mobiliteit voor alle inwoners van deze gemeente, zegt de VVD: "Ja, nou, ze moeten wel een beetje winst kunnen maken. Laat maar even zitten en stel niet teveel eisen". Is dan niet een beetje raar? We moeten hier het maatschappelijke belang ook vooropstellen, is het niet?

06:52:49

Voorzitter: Graag een korte reactie.

06:52:50

De heer Willemse: Dank u, Voorzitter. Dat ben ik met u eens. Het maatschappelijk belang wordt juist juiste vooropgezet als je dit soort maatregelen niet neemt. Als je het servicegebied verkleint zijn de buitengebieden niet meer goed bereikbaar. Er zijn betere manieren. Ik heb er straks al één gehoord, waarbij je kortingscodes kan geven en mensen kunt stimuleren om in P+R- en stationsgebieden te parkeren, waardoor het uiteindelijk organisch veel beter gaat. Het gaat niet om het winst maken, want juist de buitengebieden maken verlies.

06:53:18

Voorzitter: Ik denk dat het punt wel duidelijk is dat u hierover verschilt van mening. Ik wil toch de andere partijen nog even de kans geven om wat te zeggen. Dan zie ik de heer Koks het eerst, dan de heer Rustebiel, dan de heer Moerkerk en dan mevrouw Moorlag, als ik dit goed onthoud.

06:53:34

De heer Koks: Dank u wel, Voorzitter. Onze SP-fractie heeft in de zomer de kwestie van overlast van de deelscooters in de raad aan de orde gesteld. Vervolgens komt het college met deze aanpak en daar kunnen we niks anders dan enthousiast over zijn. Wat dat betreft is mijn spreektijd kort. We hebben een aantal dingen ambtelijk nagevraagd en dat is helemaal helder. We hebben twee kanttekeningen. Op de eerste plaats het gezondheidsaspect dat driekwart van de mensen die gebruik maakt van de scooters eerst op de fiets of het leven wandelend voortzette. Dat vinden we toch jammer. Op de tweede plaats: bij de overlast opmerking in de raad mompelde ik tussen mijn snorharen door of deze voorziening niet in overheidshanden terecht zou kunnen komen? Toen werd ik ongeveer weggelachen, maar het doet mij deugd dat zelfs GroenLinks de gemeente een rol willen laten spelen via een app en dat de PvdA-fractie het zelfs wil onderbrengen bij het OV-bureau. Dus ik zeg maar zo, richting de PvdA-fractie - als je je mantra maar lang volhoudt, dan dringt dat langzamerhand wel door bij andere fracties. De aanhouder wint, zal ik maar zeggen. Dank u wel.

06:54:50

Voorzitter: Bedankt voor deze verknopping van twee commissies. Dan geef ik nu de heer Rustebiel van D66 het woord.

06:54:56

De heer Rustebiel: Dank u wel, Voorzitter. Ik heb hier in deze raad al heel vaak verteld dat een fossiele scooter tot duizend keer zoveel fijnstof uitstoot als een bestelbus. Dat is ook de reden dat de gemeenteraad al vanaf 2013 actie vraagt van het college om de scootervloot te verduurzamen. En wat gebeurt er nu? Geen actie van het college, althans nog niet zichtbaar, maar de markten tonen al initiatieven om die scooters te verduurzamen. Op zich is er wel iets moois gaande, maar dat betekent niet dat je alles maar kunt laten gebeuren. Dat zijn we wel met het college eens. Er zijn duidelijke winstpunten. Dat twintig procent van de scootergebruikers uit de auto komt vinden wij juist wel erg veel, want dat is een CO2-besparing. Als je daarin zou moeten investeren als overheid had dat toch wel veel geld gekost.

06:55:36

Voorzitter: U heeft een vraag van de SP, de heer Koks.

06:55:39

De heer Koks: Hoor ik nou in de intro van de heer Rustebiel dat hij ook langzamerhand neigt naar overheidsvoorzieningen in deze deeltijden of vergis ik me nou en is het weer te veel wensdenken?

06:55:51

De heer Rustebiel: Volgens mij moet de overheid niet in de scooter business gaan treden. Dat lijkt me geen maatschappelijke taak. Zo'n scooter staat weleens verkeerd geparkeerd, maar we hebben het gevoel dat het wel erg geproblematiseerd wordt. Als je je alles in proporties bekijkt, zoals naar verkeerd geparkeerde auto's, verkeerd geparkeerde fietsen en uitstallingen voor winkels, dan zijn de scooters die her en der af en toe verkeerd geparkeerd staan een vrij overzichtelijk probleem wat wel oplosbaar is. Het valt natuurlijk erg op zo'n groene scooter die verkeerd geparkeerd staat, maar laten we het wel een beetje in proportie zien.

06:56:22

Voorzitter: Daar heeft de heer Van Niejenhuis van de PvdA wel een vraag over.

06:56:25

De heer Van Niejenhuis: Dank u wel. De heer Rustebiel noemt de scooter business, maar zou het niet gewoon te zien zijn als een vorm van duurzaam en openbaar vervoer wat voor iedereen betaalbaar en makkelijk toegankelijk zou moeten zijn. In Den Haag is er, geloof ik, al een samenwerking tussen Felyx en het openbaar vervoerbedrijf. Is dat niet ook een manier om ernaar te kijken?

06:56:43

De heer Rustebiel: Als het een oplossing kan worden in ons vervoersysteem vind ik dat prima. Maar openbaar vervoer vraagt ook financiering van de overheid en ik zit er niet op te wachten dat de overheid de gemeente gaat investeren in scooterverhuur toestanden. Dat lijkt ons niet een primaire taak. Maar goed, het college stelt een aantal voorwaarden.

06:57:00

Voorzitter: Voordat u verder gaat roept uw antwoord toch wat vragen op. Eerst bij de heer Leemhuis en dan bij de heer Koks, maar u mag wel om en om antwoorden. Dat is misschien wel zo makkelijk.

06:57:08

De heer Leemhuis: Ik wil daar eigenlijk helemaal niet op ingaan, want daar kunnen we een hele discussie over voeren en dat gaan we nu maar niet doen. Ik ben meer benieuwd naar de suggestie die ik had gedaan. Of de D66-fractie er iets in ziet dat je naast commerciële aanbieders, die waarschijnlijk voor de massa heel handig kunnen zijn, ook gaat zoeken naar buurtinitiatieven en initiatieven à la Grunneger Power? En dat je die probeert in dit proces een rol te geven en een mogelijkheid te geven om het zelf te doen?

06:57:38

De heer Rustebiel: Ik ben er niet op tegen. Maar ik zou zeggen dat dit initiatief er al is, dus we hoeven als overheid niet allerhande initiatieven te enthousiasmeren die grotendeels hetzelfde gaan doen. Als de overheid wat gaat doen, zou ik zeggen investeer dan in fietsen en niet in scooters.

06:57:52

Voorzitter: Gelet op de tijd wil ik de heer Koks het woord geven, want u en de heer Rustebiel hebben uw punt gemaakt. Dat willen we wel, maar we willen ook een beetje tijdig naar huis kunnen.

06:58:04

De heer Koks: Meneer Rustebiel, wat ook pleit voor die overheidsbemoeyenis is dat die deelscooters toch een wat elitair karakter dreigen te krijgen. Als ik net van mijn buurman hoor dat een ritje De Hoogte - Martinihal en vice versa € 10euro kost, zie ik mensen op het minimum er niet echt frequent gebruik van maken. Het zou dus kunnen dat als de overheidsbemoeyenis toeneemt het een wat meer algemene voorziening kan worden. Bent u daarmee met mij eens?

06:58:31

De heer Rustebiel: Daar moet ik absoluut niet aan denken dat we op die manier gaan stimuleren dat er nog meer scooters gaan rondrijden dan nu al het geval is. Dit initiatief is er en mensen maken er gebruik van. We moeten als gemeente nadenken hoe we afspraken maken met deze aanbieder. Ik heb de aanbieder even gebeld om te kijken hoe men daar zelf naar kijkt. Men staat hartstikke open voor allerhande ideeën en kan zich wel voorstellen dat het college wat kaders wil stellen. Maar laten we niet teveel problematiseren. Een aantal voorwaarden die worden gesteld, zoals de leeftijdsgrens en een nachtelijk rijverbod, vinden wij ook wat truttig overkomen. Wij zouden het college op willen roepen om deze discussie iets meer met een open vizier tegemoet te treden, want volgens mij is de aanbieder hierin hartstikke constructief en kunnen we hiermee verder binnen de kaders die wij hier met elkaar afgesproken hebben.

06:59:16

Voorzitter: Dank u wel. Dan had ik nu het woord gegund aan de heer Moerkerk van 100%.

06:59:22

De heer Moerkerk: Dank u wel, Voorzitter. In grote lijnen kunnen wij ons vinden in de koers die het college uitstippelt, zoals kaders stellen en twee partijen opties geven. Een verlenging van de proef steunen wij van harte. We zouden er wel graag wat meer ambities in terug willen zien en dat terug gerapporteerd willen zien over een jaar. Ik zag vanmiddag iemand op een scooter een heel groot tapijt vervoeren. Laatst zag ik iemand met z'n drieën op een

scooter. In mijn woonwijk zie ik de scooters heel veel weggehaald worden en heen en weer gesleept worden. Het brengt ons op wat ideeën.

06:59:58

Voorzitter: Een aardig idee. En dan vraag ik aan de wethouder om te kijken of er aanbieders zijn die iets meer van een product willen aanbieden, dan alleen deze scooter. Ik kan me voorstellen dat je ook iets meer kan vervoeren op een scooter, en dat we dat stimuleren. Ik kan me ook voorstellen dat een aanbieder die een grotere actieradius aanbiedt; je kan er serieus goed naar Zuidhorn, Haren of Ten Boer rijden, dat je dat stimuleert en die aanbieder iets meer ruimte geeft om te ontwikkelen, en iets misschien iets meer scooters toelaat. Dat we die marktwerking iets meer ruimte geven.

07:00:31

Voorzitter: Bij marktwerking, en alles wat u daarvoor zei, sloeg de VVD blijkbaar aan. De heer Willemsen wil u daar een vraag over stellen.

07:00:38

De Heer Willemsen: Dank u, Voorzitter. De twee aanbieders zijn ook al bezig hiermee. Dus in Rotterdam hebben ze al vijfenveertig kilometer per uur scootertjes, met een helm erbij. Dus die kun je gebruiken. Dat willen ze hier in Haarlem. En ook deelfietsen staan op het programma. Dus die zijn er al, die innovaties. We moeten ze inderdaad de ruimte geven, dat ben ik met u eens, maar ik denk dat deze twee aanbieders daar ook geschikt voor zijn.

07:01:01

Voorzitter: Een ondersteuning van uw betoog dus u hoeft niet te reageren.

07:01:04

De Heer Willemsen: Maar ik hoop dus dat het college open staat om dit soort initiatieven ruimte te gaan geven, het komende jaar. Misschien is er een elektrische bakfiets mogelijk, en je kunt misschien het grofvuil probleem een beetje tackelen. Dat mensen dat zelf kunnen oplossen, enzovoort, enzovoort. Dus dat de proef juist echt een proef wordt, en dat er meer mogelijk is, en dat het college meer mogelijk maakt. En dat we dat teruggekoppeld krijgen zodat we dan definitief keuzes kunnen maken voor de lange termijn.

07:01:32

Voorzitter: Dank u wel. Dan had ik daarna het woord beloofd aan mevrouw Moorlag van de ChristenUnie.

07:01:45

Mevrouw Moorlag: Dank u wel, Voorzitter. Ja, ook de ChristenUnie was een beetje geschrokken toen de scooters ineens overal in het straatbeeld verschenen. En vooral toen er op een gegeven moment een scooter midden op het fietspad stond van de rotonde, als je van het Stadspark naar Corpus den Hoorn fietst. Toen dachten we wel: 'Nou, dit begint een beetje de spuigaten uit te lopen.' Maar we zien tegelijkertijd ook de voordelen van de deelscooters, en we zijn daarom ook blij met het voorstel dat er nu ligt, dat er meer controle gaat komen. We vinden een aantal zaken belangrijk. Namelijk dat er inderdaad meer duidelijkheid en controle komt op de plaatsen waar de scooters gestald mogen worden. We vragen ons ook af of het college meer inzicht kan krijgen in waar de scooters een toevoeging kunnen zijn op het huidige mobiliteitsnet. En dan liever niet dat het voornamelijk het lopen en het fietsen vervangt, maar inderdaad ook de auto. En we zouden ook heel graag zien dat

de deelscooters aansluiten op de visie die wij als gemeente hebben, op het gebied van ruimtelijke ordening en mobiliteit. We zien graag dat er voornamelijk ruimte komt voor de scooters op de P+R's en ook bij het station. Zodat mensen sneller de auto laten staan als ze richting de binnenstad komen en het verleidelijker is om met het OV te komen. En verder zouden we graag met de raad ook verder spreken over, als je het dan in wijken zet, in plaats waarvan komt het dan? Komt het dan in plaats van een parkeerplaats bijvoorbeeld? En op de stoeppen, ja de toegankelijkheid moet natuurlijk niet minder worden.

07:03:23

Voorzitter: Op toegankelijkheid sloeg de heer Koks aan.

07:03:29

De Heer Koks: U noemt een rijtje zaken die u van belang vindt. Vindt u betaalbaarheid ook een belangrijk element in deze hele kwestie? Ik hou het voorbeeld aan van het tientje wat het de heer Leemhuis heeft gekost. Vindt u betaalbaarheid ook [onhoorbaar]

07:03:46

Mevrouw Moorlag: Dat is precies het laatste punt waar ik nog op wilde komen, de heer Koks. Ja, er wordt namelijk gezegd, ook in de brief, dat het een toevoeging is ook voor het landelijke gebied. Maar gezien de kosten, die dan behoorlijk hoog zijn, zien wij dat niet helemaal voor ons. Dus we vroegen ons af of het college hier ook nog kansen in ziet, om dit betaalbaarder te krijgen.

07:04:12

Voorzitter: Dank u wel, dan kijk ik naar mijn scherm. Wie van de twee heren het eerste het woord wil voeren. De heer Huitenga eerst, en dan sluit de heer Ubbens af.

07:04:34

De heer Huitenga: Bedankt. Net als de meeste fracties denken wij dat er ruimte moet zijn voor deelscooters in Groningen. Mijn fractie denkt niet, dat het de gemeenteraad gaat lukken om te bepalen hoe de scooters gebruikt worden en wie ze gebruikt. En geef het wat ons betreft, daarom vooral tijd om zichzelf te bewijzen. En dan zien we wel waar het effectief kan worden ingezet. En vooralsnog moeten wij ons beperken tot het beperken van overlast. En de Stadspartij steunt het plan van het college om duidelijke afspraken te maken, met de aanbieders. En wij hebben drie suggesties. Wat ons betreft kunnen de aanbieders betrokken worden bij het onderhouden van de parkeerplaatsen voor scooters, en zo te zorgen dat niemand overlast ondervindt van geparkeerde scooters. Zo kunnen ze zelf bijdragen aan het succes van het product. Er was sprake van de verhoging van de leeftijd van achttien jaar, in plaats van de wettelijke zestien. Wij zien eigenlijk meer in de eis van, dat je kunt zeggen van: 'toon aan dat je minimaal twee jaar een scootrijbewijs hebt.' Daarmee sluit je alle onervaren rijders uit. En tenslotte, en dat is al eerder besproken door anderen, over scooters 's nachts. En wij zien eigenlijk nog wel brood in dat project. Dus wij zouden daar eigenlijk voorstellen, om dat toch nog even iets voor te zetten. Als het inderdaad leidt tot meer overlast, kan het altijd nog stop worden gezet, wat ons betreft.

07:05:47

Voorzitter: Dan heeft u toch nog twee vragen. Eén van de heer Willemsen van de VVD, en die kunt u dan eerst beantwoorden, en daarna de heer Pechler van Partij voor de Dieren.

07:05:58

De Heer Willemsen: Bent u daarvan op de hoogte, dat er eigenlijk helemaal geen contract mag worden afgesloten met zestien en zeventienjarigen? En dat daarom het misschien wel handig is, om de leeftijd naar achttien te halen.

07:06:10

De heer Huitenga: Ja, maar het voorstel van ons, sluit dat ook niet uit. Dus je moet twee jaar minimaal kunnen aantonen. Dus dan heb je ook al die ouder zijn dan achttien jaar. Daar gaat het ons vooral om, maar die eigenlijk gewoon niet vers op een scooter springen van, laat mij dat ook eens een keer proberen. Die willen we graag uitsluiten.

07:06:25

Voorzitter: Na deze rekensom ook nog even de vraag van de heer Pechler.

07:06:32

De Heer Pechler: Ja, dank u wel. Voorzitter. Ik wil graag van de heer Huitenga weten waar hij die grens van twee jaar dan op baseert? Uit welke onderzoeken blijkt dat dat een handige grens is. En ook hoe de heer Huitenga verwacht dat scooterrijders ervaring opdoen, als ze zelf geen scooter hebben, tijdens die twee jaar?

07:06:49

De heer Huitenga: Dat is een hele goeie vraag inderdaad. Dit gaat over deelscooters en het gebruik van deelscooters. Als ze zelf scooter willen rijden, dan kunnen ze dat uiteraard gewoon doen, of van iemand anders lenen. Die twee jaar die komt eigenlijk voort uit het feit, dat het college voorstelt om die grens van zestien naar achttien te verhogen. Ja, wij hebben dat gewoon omgezet in twee jaar ervaring.

07:07:10

Voorzitter: Dank u wel, meneer Huitenga namens Stadspartij. Dan geeft ik nu de heer Ubbens van het CDA het woord voor zijn woordvoering.

07:07:19

De Heer Ubbens: Ja, dank u Voorzitter. Ik denk altijd als ik zo'n deelscooter zie rijden, of eigenlijk elke scooter die ik zie rijden: 'Ga toch fietsen'. Onze steden zijn compact. De afstanden zijn geschikt om te fietsen en voor de langere afstanden of mensen die wat minder de conditie hebben bijvoorbeeld, zijn er ook nog een elektrische fietsen tegenwoordig. Dus ja, wat dat betreft zou je een andere keuze maken. Aan de andere kant, mensen hebben een vrije keuze, dus als mensen scooter willen rijden, dan kan dat. Zo'n elektrische scooter, deelscooter heeft daarin een plek. Ja, verder kunnen wij ons eigenlijk volledig vinden in de aanpak die het college voor staat. En daar kan ik mijn woordvoering al weer mee besluiten.

07:08:01

Voorzitter: Dank u wel. Dan zijn alle partijen aan het woord geweest. Dan geef ik het woord aan de wethouder, de heer Broeksma.

07:08:12

De Heer Broeksma: Dank u wel, Voorzitter. Deelscooters, deelmobiliteit, een mooi discussie ook die u hier voert. En inderdaad valt deel mobiliteit, zoals het college ook aangeeft, in het concept van mobiliteit prioritair stellen, in plaats van het bezit van de modaliteit waar het dan om gaat. En daar weten we eigenlijk nog weinig van. En we proberen ook met deze

deelscooters de weg te vinden, of de voordelen van die deelmobiliteit, dus mobiliteit in plaats van bezit, ook gekoppeld kunnen worden, zodat de nadelen die we ervaren geminimaliseerd kunnen worden. Het afgelopen jaar werden deelscooters geïntroduceerd in onze gemeente. In de coronatijd, ook in de zomervakantie die we eigenlijk niet zo representatief vinden, geheel gezien. Om te zien van, is er een toegevoegde waarde? Zijn de voordelen overwegend ten opzichte van de nadelen? En hoe zou je die nadelen dan kunnen indammen, zodat je die voordelen van deelmobiliteit, vervangen misschien van een scooter, vervangen misschien van een autorit, kunt binnentikken. Ik zal nu de vragen of opmerkingen bij langsgaan. En misschien doe ik dat in een ad hoc volgorde. Partij van de Arbeid vraagt om de monitoring voort te zetten. Ja, dat doen we. Dat is ook precies het idee. Vanaf één januari kunnen we regels stellen aan alle vormen van mobiliteit, dus ook deelscooters. Bij deelfietsen kon dat al, bij deelauto's kan dat nu en ook bij deelscooters, omdat het in de AVG is vastgelegd. We gaan dus ook met die aanbieders in gesprek om over een jaar, of misschien wat langer, om te kijken van, wat brengen nou deze regels ons en schieten we onszelf niet te veel in de voet, doordat de regels te streng zijn? Of zijn de regels te zwak, zodat nog steeds de overlast prioritair is. Dat doen we uiteraard met de aanbieders zelf. Een aantal van u vraagt naar de rol van de gemeente, de rol van het OV-bureau. Het is in de exploitatie ervan, dus op dit moment niet onze eerste gedachten. Maar die deelscooters spelen wel een rol in het concept van de hubs, van de P+R-locaties van de stations. En ook daarvan zeggen we, samen met het OV-bureau, op het moment dat die hubs completer zijn, betekent dat dat je als onderdeel van die keten van mobiliteit; je begint te wandelen, je gaat met de auto en je komt op een P+R-terrein, je kiest of voor een bus, of je kiest voor een deelscooter of voor een deelfiets. Dat concept van die hubs, waar deelmobiliteit een onderdeel van is, om die hubs op te plussen en de P+R-terreinen in concreet, maar ook de stations, zodat je daar als reiziger ook kunt voorspellen hoe je reis verder gaat. Een aantal van u erkent het begrip MaaS: Mobility as a Service, waar je ook in apps de reis kunt plannen, dus niet je bezit staat centraal, maar de reis van A naar B. En daar gaat het uiteindelijk om bij mobiliteit. En we willen ook dat de aanbieders hun data, hun systeem ook beschikbaar stellen, zodat de deelscooter reis een onderdeel kan worden van de app Mobility as a Service. Waar dus ook je treinreis of je openbaar vervoer reis, en dus ook die deelscooter een plek in kan vinden. Op die P+R-terreinen willen we ook de deelfiets en de deelauto een plek geven. Sommigen van u wijzen ook op andere steden, Rotterdam, waar de samenwerking gebeurt tussen de aanbieders en de Rotterdamse [onhoorbaar].

07:11:52

Voorzitter: U heeft een vraag over een eerder punt van de heer Niejenhuis van de PvdA.

07:11:56

De Heer Niejenhuis: Ik ben op zich wel blij met het antwoord van het college, want als ik het goed begrijp, zegt u: 'Ik sluit dat niet uit, dat het OV-bureau zich op termijn ook zich zou kunnen aan bemoeien tegen bijvoorbeeld deze deelscooters. Ik denk zelf dat het nog maar begin is van allerlei veranderingen in mobiliteit. Er zullen nog veel meer van dit soort dingen op ons afkomen. Heb ik dat goed gehoord? Of zegt u toch van: 'Dat zouden we niet moeten doen.'

07:12:24

De Heer Broeksma: Ik heb gezegd: 'Dat sluit ik niet uit.' Het is niet onze gedachte op dit

moment. Het is erg vers en we moeten we daar grip op krijgen. Maar in het concept van onze OV, openbaar vervoer, spelen die hubs een belangrijke rol. De hubs in de stad, maar vooral ook de hubs aan de randen van de stad, de randhubs, waarin ze als onderdeel van die ketenmobiliteit, een centrale rol gaan spelen. Dus dat is ook in de visie van het OV-bureau, een één op één gedachte. Student en Stad zegt: 'Genoeg plek in het centrum. Waarom sluit u dat nou uit?' Nou, ik ben het niet met u eens. Ik denk dat er schaarse ruimte is in de binnenstad, en dat we eigenlijk vechten, hoe we die openbare ruimte in de binnenstad invullen. En juist de kwaliteit van de openbare ruimte is, juist in de binnenstad in het centrum, extra belangrijk.

07:13:17

Voorzitter: De VVD heeft daar nog een vervolgvraag over. De heer Willemsen.

07:13:21

De Heer Willemsen: Dank u Voorzitter. Maar bent u dan niet bang dat het probleem zich gaat verschuiven naar net iets over de grachten, over de Diepe, zoals we net hebben geleerd?

07:13:35

De Heer Broeksma: De inzet van het college is precies daarop gericht om die problemen niet te laten ontstaan. Dus als dat niet in de binnenstad is, dan zou het ook elders moeten zijn. En we denken aan een vaste plek, dus niet free floating. Dus dat we vereist rondom de binnenstad vaste plekken aanwijzen, al dan niet virtuele plekken. Dat zou je met geo-fencing kunnen organiseren: de plekken waar het komt te staan. Dat zou rondom het station kunnen zijn, rond de parkeerplaatsen, op andere plekken. Dus het klopt dat u een probleem signaleert, precies dat probeert het college voor te zijn en met regels in te dammen. Maximaal vierhonderd zegt Student en Stad. Dat zou te weinig zijn. We krijgen van aanbieders ook andere gegevens. Felyx heeft bijvoorbeeld minder dan tweehonderd, is een order van honderdvijftig als ik het goed heb, dus dat moet goed te doen zijn. 'S nachts verbieden, wordt door een aantal gezegd. Dat is misschien wat over de top. We krijgen signalen van de politie, daar reageren we op. En dat heeft ook met die leeftijd te maken, de bravoure van de zestienjarige en zeventienjarige, die toch anders is dan een meerderjarige achttienjarige natuurlijk. De signalen van de politie waar ook 's nachts onder invloed gereden wordt op die scooters, die signalen nemen wij serieus, en daar willen we op reageren. Dat is ook het advies van de politie zoals dat tot ons gekomen is. Andere partijen, Partij voor de Dieren, vragen bijvoorbeeld: 'Hoe kunnen wij organiseren dat op die P+R en die stations die deelscooters steeds staan. Of op de hubs die we dan aanwijzen, Ten Boer wordt genoemd. Eigenlijk gaat het erom, dat we zeggen dat willen we. In onze visie op de rol van deelscooters zeggen we: 'Die kunnen een rol spelen in die keten mobiliteit, in de keten van hoe je van A naar B komt.' Daar spelen P+R stations een belangrijke rol in. Toen we in gesprek gingen met Go Sharing en Felyx was dat voor hun eigenlijk een halve nieuwe gedachte, om ook bij P+R bij stations die dingen te plaatsen. Voor ons is dat een deel van het concept waarin wij zien dat deelscooters een positieve rol hebben in de duurzame mobiliteit. Uiteraard elektrische scooters, die ook nog eens een keer echt niet harder kunnen dan vijftientig, dragen bij aan de veiligheid, en ook het optrekken is gereguleerd door software. Je kunt niet op een andere manier optrekken.

07:15:55

Voorzitter: De heer Willems heeft nog een vraag.

07:15:59

De Heer Willemsen: Maar hoe ziet u het voor u, dat er altijd een scooter voor handen is op die plekken? Want dan moet je dus gaan werken met een soort van busjes of dat er scooters achter de hand worden gehouden. En daarmee haal je toch alles onderuit?

07:16:16

De Heer Broeksma: De gemiddeld scooter wordt zes tot acht keer per dag gebruikt. Dus die gaat niet één ritje en dan blijft die de rest van de dag staan. Dus mensen gaan van het P+R-terrein en komen daar weer naartoe. Datzelfde geldt voor stations. Uiteindelijk zal de praktijk moeten uitwijzen of op een gegeven moment alle deelscooters dan op zijn. Waar u op doelt, en dat is dus een deel van de evaluatie, kijken hoe het gaat. Dat het concept van die deelscooters past in de aanwezigheid op P+R-terreinen, bij stations, in de buitengebieden, past bij het concept zoals wij deelscooters zien, de toegevoegde waarde die deelscooters kunnen hebben. Mocht blijken dat op een gegeven moment 's morgens alle deelscooters op zijn, en dat de eerstvolgende geen scooter meer heeft, dat zou jammer zijn. De vraag is, of dat inderdaad gaat gebeuren. Dat is nog niet helemaal zeker. We hebben het over twee keer tweehonderd, dus dat zijn vierhonderd scooters.

07:17:06

Voorzitter: Volgens mij heeft de heer [onhoorbaar] ook een vraag, mogelijk naar aanleiding van de suggestie die u eerder al heeft gedaan.

07:17:12

Speaker 1: Ja. Is het misschien een suggestie, dat de aanbieders verzocht wordt te denken over prijsdifferentiatie over de dag dat je een scooter op een geliefde plek meeneemt s'ochtends, en dat op een minder populair moment terugbrengt. Dat zouden we kunnen sturen, zonder dat we hoeven te slepen met busjes of iets dergelijks. Sturen via de prijs.

07:17:31

De Heer Broeksma: Ja, dat zou een goede suggestie kunnen zijn. Wij zijn natuurlijk niet de ondernemer, wij exploiteren die dingen niet. Maar als het gaat bijvoorbeeld over een boetesysteem, willen we daar een vinger in de pap hebben. Als we boetes uitdelen, zou je ook kunnen stimuleren en goed gedrag kunnen belonen, bijvoorbeeld met een korting. Dus dat zijn natuurlijk altijd gedachten die we meenemen in onze gesprekken met de aanbieders, die uiteindelijk kiezen. GroenLinks doet suggesties over hubs in buurten. Ja, daar denken we over. Vaste plekken waar je ze af kunt zetten, zodat we free floating beperken. En hubs in buurten, dat zou bijvoorbeeld kunnen via virtuele hubs. Zoals we net gezegd hebben, daar kunnen deelfietsen staan, en deelauto's. Dan weet je: 'Daar op die plek staat het, daar ga ik naartoe, en dan staat er vast altijd wel eentje, zodat ik dan verder kan rijden. Een andere vraag van één van de andere partij was: ruilen mensen hun huidige scooter in voor een deelscooter? Zeven van de vierentwintig die inderdaad een scooter hadden zeggen daarop: 'Ja'. Dat is dertig procent, maar het is wel een heel kleine steekproef. En nu ga je, op het moment dat het nog niet zeker is dat die deelscooters blijven, ga je natuurlijk niet je eigen scooter inleveren voor een deelscooter. Maar er zelf eentje aanschaffen, dat wordt misschien wel vertraagd, en het zou maar zo kunnen, dat dan die fossiele scooters

verdwijnen ten gunste van de deelscooters, die dan vast op de markt zijn. Een andere suggestie van GroenLinks is: zorg dat er één app is. Zodat je beide dingen kunt lenen. Ik heb net iets verteld over MaaS, mobility as a service, waarin apps zijn met daarin de aanwezigheid van de scooters waarmee je een contract kunt aangaan, en zo de scooter kunt lenen. U vraagt ook een sessie met met de raad en met de commissie, om in te gaan op de vraag: 'Hoe gaat het nu?' Ja, willen we doen, maar niet meer in deze situatie. Nu willen we de regels vaststellen, de vergunning verlenen aan twee aanbieders, en dan kijken hoe het gaat. Dus in de loop van het komend jaar kunnen we zeggen: 'Nou, dit zijn de regels die we gesteld hebben, misschien zijn ze te streng of misschien niet streng genoeg, misschien schieten we onszelf in de voet, of misschien is het effect wat we hoopten niet bereikt.' En daar wil ik graag met u het komend jaar over in gesprek gaan. De Partij voor de Vrijheid vraagt de toegevoegde waarde voor het college. Nou, volgens mij heb ik het belang van deelmobiliteit aangegeven. En fijn om te horen dat u het fietsen stimuleren wilt. Voor mijn gevoel heeft de Partij voor de Vrijheid ook weleens andere gedachten gehad. Maar het klopt dat er inderdaad in het afgelopen jaar, in de zomertijd, in de coronatijd, veel fietstochten zijn vervangen door deelscootertochten, maar toch ook weer ongeveer twintig procent van de autoritten. Als je die twintig procent wat hoger kunt maken, en het vervangen van die fiets wat lager, zou dat de winst zijn.

07:20:32

Voorzitter: U heeft nog vraag van mevrouw Blauw. En u heeft nu ongeveer tien minuten van uw tijd gebruikt. De rest heeft ook wel wat ruimte gekregen, dus u heeft nog wel wat tijd, maar als u dan ook tot een afronding zou willen komen, plus de beantwoording van mevrouw Blauw?

07:20:49

Mevrouw Blauw: Ja. Het gaat ons erom van, je roept iets in het leven dat toegevoegde waarde heeft, deelmobiliteit. Maar voor de volksgezondheid, voor de jongeren, die zien wij liever fietsen. Dus die link vragen wij aan het college van: 'Ja, waarom zet je dan deelscooters in?' Het is toch belangrijk dat mensen gaan fietsen?

07:21:17

De Heer Broeksma: Helemaal met u eens. U kent de standpunten van het college: fietsen, wandelen als prioritair. Deelscooters zouden de autorit kunnen vervangen. En u onderschrijft het vast, alle nadelen die aan het autoverkeer vastzitten, zouden vervangen kunnen worden door ritjes met een deelscooter en die ook nog een keer minder plaats innemen. Parkeeroverlast valt mee, zegt de VVD. Drie strikes out. Dan kan alleen maar als je zegt: 'Er is een overtreding.' Anders kun je die strike niet geven. Dat betekent dat je regels nodig hebt, waar het wel mag, en waar het niet mag. En precies dat wil het college. Eigenlijk slaat het ook op een opmerking, één van de opmerkingen van D66, verkeerd geparkeerd valt mee. De essentie van de deelscooters zoals het nu is: 'Het moet op straat, het moet in de openbare ruimte.' Uw eigen privé scooter zet u misschien na afloop van uw ritje in uw eigen schuurtje, maar deze moeten zich op straat bevinden. Dat kan ook niet achter het hekje bij uw oma, waar u dan op bezoek bent, het moet op straat en het moet in de openbare ruimte. Daar willen we iets aan doen. Aanbieders met meer aanbod, daar staan wij voor open. Zeker wij denken aan deelmobiliteit in alle vormen. Dat is een deel van onze visie. We werken in het kader van stadslogistiek ook al met een deel cargobikes. Dus wij steunen die

gedachten, en wij bieden het niet zelf aan, maar op het moment dat dat aanbod komt, staan we er zeker voor open en willen wij erover meedenken. Het buitengebied wordt genoemd: 'Kan dat iets betaalbaarder?' Uiteindelijk zoeken we een balans tussen de business case voor de aanbieder, en de maatschappelijke wensen zoals we die hebben. Maar inderdaad, Ten Boer, de stad of andersom, van Haren naar de stad, dat zijn natuurlijk bij uitstek ritjes, die op bepaalde weersomstandigheden of anderszins goed te doen zijn met die deelscooters. We willen daarom in gesprek met de aanbieders. Maar wij zijn niet die aanbieders, dus wij zijn niet dat commerciële. 100% procent: nog twee jaar het scooterbewijs. Dat lijkt mij lastig handhaafbaar. Ik ben iemand die op een scooter mag rijden. Ik heb het een keer gedaan, en voor iedereen is het beter dat ik het daarbij laat. Ik heb gewoon een B-rijbewijs, en daardoor mag ik op een scooter. Dus het lijkt me moeilijk handhaafbaar, of ik al twee jaar op een scooter heb gereden. De gedachte: 'Zorg ervoor dat je daar veilig op kunt rijden.' We denken dat dat voldoende ondervangen is met de leeftijd, en dan is achttien jaar, meerderjarigheid, het meest logische moment om dat in te laten gaan. Tot zover Voorzitter.

07:24:04

Voorzitter: Dank u wel. Er is nog een vraag van de heer Koks. Er is nog een vraag van de heer Bosch. En er is nog een vraag van de heer Leemhuis, en de heer Willemsen. Die vier vragen wil ik nog doen, en dan gaan we de sessie afsluiten, natuurlijk na de beantwoording door het college.

07:24:18

De Heer Koks: Ik vind het jammer dat u niet ingaat op de relatieve duurheid van dit deel mobiliteitsvoorziening. Denkt u niet dat het in de hand werkt, dat mensen met lagere inkomens dit ding aan de kant laten staan? En heeft het niet tot effect dat mensen die nu een scooter hebben, wel drie keer op hun hoofd zullen krabben voordat ze dat gaan inruilen voor een dure deeltijd kilometer?

07:24:46

Voorzitter: De vraag van de heer Bosch.

07:24:49

De Heer Bosch: Ja. Een veelgehoord probleem is dat het verkeerd geparkeerd wordt. Maar we gaan door met de pilot. Hoe gaan we precies dan meten, hoeveel er foutgeparkeerd wordt? Of is de opvatting van het college, dat alles fout is omdat het in de openbare ruimte is?

07:25:05

Voorzitter: De heer Leemhuis.

07:25:09

De Heer Leemhuis: Dank u Voorzitter. Ik wilde ook nog een klein beetje de scherpte opzoeken, en dat hangt een beetje samen met de vraag van de heer Koks. Die vragen over de hoge prijs, die heb ik ook gesteld. De vraag over of er beschikbaarheid is voor dorpen in onze gemeente. Het college zegt, en natuurlijk terecht: 'Wij zijn niet die marktpartij, dus wij gaan daar niet over.' Maar wat ik zeg: 'Even de scherpte zoeken.' Is het niet zo dat uiteindelijk bepalen wij als overheid, welke eisen wij zouden willen stellen aan zo'n aanbieder? En als die aanbieder die eisen niet kan voldoen, omdat hij daar ergens een business case heeft die hij niet rond kan krijgen, dan is dat in zekere zin niet het probleem

van de overheid, maar het probleem van die ondernemer. En ik snap best dat het college zegt: 'We willen juist deze dienst niet met het badwater weggooien.' En dat onderschrijft mijn fractie ook. Maar uiteindelijk is het toch zo, wij hier samen bepalen aan welke eisen we willen laten voldoen, en dan is het aan de aanbieder om te bepalen of die dat wel of niet kan bieden.

07:26:23

Voorzitter: De heer Willemsen.

07:26:24

De Heer Willemsen: Mijn vraag sluit daar mooi op aan, maar ik denk juist de andere kant op natuurlijk. Ik denk juist, dat als de aanbieder er niet aan kan voldoen doordat die strenge eisen er zijn, moeten we dan de eisen zo streng maken? Want als we die eisen niet zo streng maken, kunnen we in ieder geval nog een deel van de mooie belofte van de deelscooters waarborgen.

07:26:45

Voorzitter: En dan de beantwoording van deze vier vragen door het college, de heer Broeksma.

07:26:49

De Heer Broeksma: Ja, de vragen houden inderdaad allemaal verband met elkaar. De basis is dat we nu vergunningseisen kunnen stellen. Dus we kunnen eisen stellen aan die deelscooters, over wat we willen dat ze doen en waar ze beschikbaar zijn. En het klopt dat dan de business case moet kloppen. Het zou kunnen, als we eisen stellen aan de prijs dat die lager moet per kilometer, of de boetes lager of hoger, dan zou het kunnen dat de business case niet rond kan, en dat betekent dan dat er geen aanbieders zijn. Dat is gewoon een mogelijkheid. Dat betekent dat we dan de nadelen van deelscooters niet hebben, maar ook dat we de voordelen ook niet kunnen binnentikken. Dus we kunnen eigenlijk elke eis stellen die we willen. Of dat de prijs per kilometer moet zijn, dat weet ik niet. Ik denk wel dat de beschikbaarheid in de dorpen, beschikbaarheid op de P+R, terreinen en op een goede manier parkeren, dat dat goede eisen zijn vanuit de openbare orde. Maar leidt dat tot een verschil tussen de have's en have not's; de mensen die het zich wel en niet kunnen veroorloven? Dat knoop ik goed in mijn oren. Dat is een punt wat u maakt. Of we dat nu in onze vergunningseisen kunnen of mogen vragen, dat weet ik niet, maar het is een punt wat u terecht aangeeft. Student en Stad vraagt: 'Hoe meet je of het fout geparkeerd is?' Hier niet, daar wel. Dat gaan we eerst vaststellen. Waar mag het wel en waar mag het niet? Wanneer is het fout geparkeerd? En we willen met de aanbieders ook afspreken hoe dat gemonitord wordt. En we willen daar de aanbieders zelf een rol in laten spelen. Dat kan bijvoorbeeld doordat iedereen een fotootje moet aangeven. Op het moment dat wij zien, dat ondanks dat fotootje wat iemand dan maakt, van hier heb ik geparkeerd en kijkt of het goed is, toch verkeerd geparkeerd wordt, dan gaan we met die aanbieders in gesprek. Dat moet gewoon beter, en dat moet goed gaan. Aanbieders geven en ook van: 'Dat kan ook.' Dat kunnen zij ook doen. Maar eerst moeten we dus vaststellen: 'Wat is dan fout geparkeerd' En dat fout geparkeerd is dus op een plek waarvan wij zeggen: 'Hier moet het niet.' En goed geparkeerd is op een plek waarvan wij zeggen: 'Daar mag het wel.' Maar dat moeten we eerst vaststellen,

07:29:14

Voorzitter: Dat was de beantwoording? Dan zijn er twee dingen. Er is een suggestie gedaan om een sessie te doen. Dat is aan de raad gevraagd door GroenLinks. Daar komt een reactie op. Dat doen we niet nu meer, maar dat zouden we als een evaluatiesessie op basis van een vergunning kunnen doen. Is die behoefte er? Want dan wordt dat meegegeven aan de griffie en de agendacommissie, om dat ergens te plannen, samen met het college. Dan is dit gewoon opiniërend. Dus de wethouder is zeer geïnformeerd tot twaalf raadsfracties, de twaalf raadsfracties deze raad kent. Een motie vreemd kan dus die kunt u voorbereiden, mocht u dat noodzakelijk vinden. En verder dank ik u hartelijk voor deze discussie. We hadden we toch misschien tien minuten eerder moeten beginnen om redelijk op tijd klaar te zijn. Dank voor uw tijd en geduld, en ik wens u een fijne reis naar huis. Tot een volgende keer.